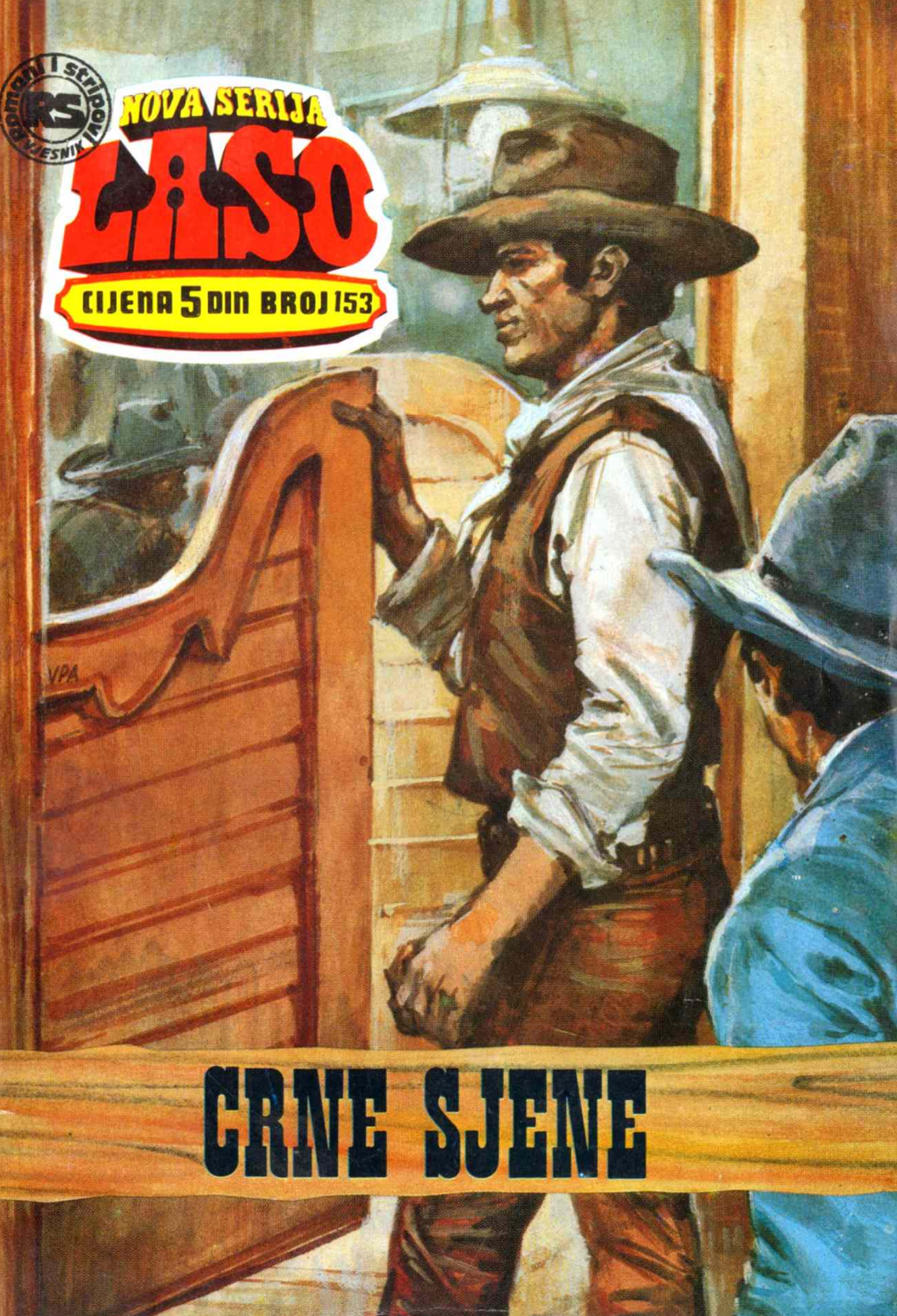

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 5 DIN BROJ 153

CRNE SJENE

G. F. UNGER

CRNE SJENE

»Laso« Nova serija 1976.

G. F. Unger: CRNE SJENE

Naslov originala: **Schwarze Schatten**

(Copyright: Bastei — Verlag, Gustav H. Lübbe, Bergisch Gladbach)

Recenzija: **Fedor Hanžeković**, filmski režiser i publicist

Prijevod: **Nada Iveljić**

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijska izdanja NIŠP »Vjesnik«, Zagreb. Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak: OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1976.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) **VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA**, Zagreb

Cijena za inozemstvo **DM 1.60, ASCH 8, SFRS 1.60, HFI 1.30**

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 1932/1 - 1973 od 24. XI 1973

I

Bila je noć kad sam prelazeći kan-zašku preriju ugledao svjetla grada; sjajila su i žuce i crvenkastije od zvi-jezda na noćnom nebu. U najmanju ruku barem nisu bila tako hladna i nezemaljska.

Ta svjetla tamo preda mnom pripa-dala su gradiću Abilene. Obećavala su toplinu, gostoljubivost i sve ostale do-bre stvari koje pruža ljudsko društvo, kao što su ženski smijeh, razgovori u baru s ostalim gostima, dobra pića — a možda i koju igru — te, naravno, dobro jelo u nekom restoranu i poste-lju u hotelu.

I konj poda mnom vjerojatno je ne-što naslutio. Iako je bio vrlo umoran, odjednom je opet potrčao s lakoćom.

Najednom odjeknu rezak zvižduk lokomotive. Tamo kod kolodvora gdje se tovari stoka, rikala su iza ograde tora goveda. Uokolo Abilena bilo je mnogo krda dugonogih životinja koje su dotjerali s juga. Čekala su na uto-var i pasla ogoljele travnjake. Posvu-da uokolo svjetlucale su vatre koje su zapalili gonilci.

Nisam imao nikakvih iluzija o Abile-nu jer sam već mnogo čuo o gradovi-ma u kojima se tovari stoka. Znao sam da u njima nema ničega plemenitog i dobrog.

Zuta svjetla treptala su preda mnom u mraku; ona su, doduše, obeća-vala toplinu, ljubaznost i mnoge dobre stvari — samo što to obećanje nisu ispunjavala.

U Abilenu je putnik mogao nešto dobiti samo ako je imao novaca, a i tada bi ga naodigled varali.

To mi je bilo svejedno.

Bio sam osamljeni vuk koji je sišao s udaljenih brežuljaka, i kojemu je već dosadilo da sam zavija na Mjesec.

Htio sam vidjeti ljude, ma bili zli. Glavno da su od krvi i mesa i da go-vore mojim jezikom.

— o —

Jahao sam još nepuni sat a onda sam zaustavio konja pred otvorenim vratima prve štale za iznajmljivanje. Odnikle se pojavi neki krivonogi momak. On reče:

— Sve su pregrade u štali zauzete. Jedino još ima mjesta u oboru. Za krmu morate platiti pola dolara, a za kljuse se sâm pobrinuti. Ja to više ne mogu.

Promatrali smo se pod školjavim svjetlom nekoliko svjetiljaka.

Klimnuo sam glavom u znak pristan-ka i sjahao.

U tom trenutku nisam ni sanjao što će me sve zadesiti u slijedećih pet minuta.

Tako nešto ne bih mogao ni nasluti-ti.

Uzeo sam, dakle, svog konja i poveo ga u obor, u kojemu je ipak bilo poje-dinačnih pregrada. To mi je odgovara-lo, jer moj konj, iako običan i uštro-jen, ne bi dopustio da ga mlati koje-kakva živina. U tom mi je bio vrlo sli-čan. I ja bih također odmah stao na žulj svakoj budali koja mi se smjesta ne bi sklonila s puta.

Pitanje je, svakako, da li je to baš mudro — ali ja sam takav. Nema razlo-ga da to ovdje predućujem. Napokon,

~~netko~~ mora znati sve o meni kako bi me mogao pravilno ocijeniti.

Da, ponekad sam i ja sam bio prava budala.

Upravo sam svog konja bio smjestio u prilično tamnom oboru misleći pri tom na užitke koje ću uskoro pronaći u gradu.

Tada sam dobio posjet.

Bio je to jedan jedini čovjek, neki momak čiji mi je lik odnekle već bio poznat. Možda sam ga prepoznao po načinu kako nosi šešir? Svaki čovjek ima svoj određeni način kako to čini, kao oblikuje uleknuće na gornjem dijelu šešira, te kako savija obod.

Momak mi se približavao najavljujući svoj dolazak pristojnim nakašljavanjem, da se možda ne prestrašim i ne potegnem revolver, smatrajući ga neprijateljem.

— Halo, Johnny — reče. — Ti si Johnny Burnett, zar ne? Prepoznao sam te pod svjetlom tamo ispred štale, dok si razgovarao s konjušarom.

Okrenuo sam se prema njemu držeći ljevicu blizu revo'vera. Vrscima prstiju lagano sam dodirivao njegovu glatku površinu. U brojnim okolnostima taj je revolver često bio i ostajao mojim jedinim prijateljem, nakon što bi me svi ostali napustili.

Zatim sam prepoznao pridošlicu.

— Ti si Tilgman — rekoh. — Adam Tilgman, zar ne?

Zajedno smo ratovali protiv Jenkija. Nekad, nakon našeg bijega iz Atlante, mi smo jedan drugom vadili olovo iz rana.

— Točno — odgovori on. — Nas dvojica smo nekć bili posljednji seržanti naše regimente. Nisam sumnjao da ćeš me odmah prepoznati. Da, mi smo bili dobri ratni drugovi.

Zadnju je rečenicu izgovorio vrlo izražajno. Po tome sam znao da će me upravo sada zamoliti za neku uslugu.

Ali kakvu?

Gori li mu pod petama? Treba li novaca? Ili nešto drugo?

— Trebam tvoju pomoć — ubrzo on otvori karte. — Ja i nekoliko mojih prijatelja našli smo se u škripcu. Samo nebo te je u ovom trenutku poslalo u Abilene.

Eto, rekao je o čemu se radi.

Njemu očigledno ne treba novaca. Traži pomoć druge vrste.

Vjerovao sam također da ne traži od mene pomoć s revolverom u ruci. Jer, on je isto tako spretno baratao s revolverom kao i ja. A ako su mu prijatelji koje spominje nalik, to je onda lijepa družina, protiv koje bi svatko lako izvukao deblji kraj.

— Da ti pomognem? A kakva pomoć treba tebi, Adamu Tilgmanu? — upitah ga mirno.

On mi priđe još bliže. Sad smo stajali sasvim blizu mog konja, čineći zajedno sa životinjom crnu mrlju u tami.

Adam reče:

— Mi smo ovamo dotjerali stado iz Teksasa i dobro ga prodali. U njemu je bilo samo pet stotina sedamdeset i pet bikova, ali i nas nije više od pet. Dovoljno veliko stado za nas. Kupac iz čikaškog društva za promet mesom dao nam je ček za šest tisuća i pet stotina dolara. Ali...

On zastane.

Ja nisam ništa pitao, samo sam čekao što će doći iza »ali«. U tom pogledu sam čvrst momak kojeg nije lako smotati. Možda se on toga i sjetio jer je uskoro nastavio. Pričao je s gorčinom u glasu:

— ... ali to je bilo nežigosano krdo. Pokupili smo ga s neke paše na koju je poslije po'agao pravo Old Man Mallagan. Pasji sin, pustio nas je da tjeramo stado sve do Abilena. Nalutario je da nam ga ovdje oduzme odlukom suda. Malo je zakasnio. Krdo smo već prodali. Iako smo dobili u ruke dobar ček, nismo ga mogli unovčiti u banci jer je već bilo prekasno. Sad Mallaganovi ljudi drže banku na oku i samo čekaju kad ćemo se pojaviti. A taj ček može se unovčiti samo ovdje, u Abilenu, u Kanzaskoj banci. I nigdje drugdje. Razumiješ li sada?

O da, to mogu dobro razumjeti. Jer, iako sam ponekad tvrd i ukočen, glupost je dar kojim me priroda nije usrećila.

Da, ja kažem upravo »usrećila«, jer sam često opažao da glupanima i ne ide loše kako bi zaslužili, ukoliko smognu pameti da nađu nekoga tko bi se pobrinuo za njih.

Dovoljno je pogledati stado ovnova. Ovnovi su stvarno glupi. Pa ipak jedno takvo stado pridobije pse i pastire da mu služe kao robovi, da se brinu za njega danju i noću.

Tako i ostale budale nađu svoje ču-vare i zaštitnike.

U tom smislu treba protumačiti moju misao da ih smatram u neku ruku sretnima.

— Ti bi htio da ja za vas unovčim taj ček u banci? — upitah. — Valjalo bi da ja izvučem novac, jer me Mallagani ne poznaju. Vas dobro poznaju. A vi dosad u cijelom cjelcatom Abile-nu niste našli čovjeka kojemu biste mogli povjeriti toliki novac ili za koje biste vjerovali da vas s novcem u džepu neće ostaviti na cjedilu, zajedno s Mallaganima. Ja sam također naćuo nešto o toj svojti. Njima ja nikad ne bih ukrao ni jedno jedino govedo, njima ne!

On je cvokotao zubima. Po tome sam ustanovio koliko je silno preplašen. Razumljivo da njegov položaj baš nije bio jednostavan. On i njegovi partneri dotjerali su ovamo stado čak iz Terasa. Bio je to težak posao, a trajao je mjesecima.

I sad — zar da im sav trud bude uzaludan?

— Mi nismo kradljivci stoke — reće on nakon kraćeg oklijevanja. — Mi smo lovci na slobodna, nežigosana goveda, ništa drugo. Old Man Mallagan postavio je svoj zahtjev na ispašu s koje smo odveli goveda, tek nakon što smo sakupili krdo. Bez uplitanja nas je pustio da krenemo sa stokom. Lako nas je mogao stići, vrlo lako. Prvih smo dana sa životinjama prevaljivali i manje od pet milja dnevno. Taj se pasji sin zabavljao s nama kao maćka s mišom. Razumiješ li? Ovdje, ovdje nam je htio oduzeti nagradu za sve ono živinsko zlopaćenje. Ujedno nas je htio izrugati. Pomozi nam, Johnny! Bili smo tako dobri drugovi u ratu. Zbog tog, pomozi nam!

Nakon što se dovoljno namoljakao, pri ćemu mu je glas postajao sve gorći, on napokon umukne. Usta mu osta-doše kao slijepljena, i ja sam znao da ih Adam neće tako skoro otvoriti.

Njegov je ponos i bez toga bio dovoljno pozlijeden.

Nas dvojica smo nećad davno stvarno bili dobri prijatelji u Stonewall-Jacksonovoj vojsci. Već tada smo, kao mladi vojnici, sudjelovali u bici kod Bull Runa. Kasnije smo istog dana postali seržanti.

Bio bi red da se veselim što sam sreo tako dobrog prijatelja iz mladih dana.

Trudio sam se da se radujem. Ali neki unutarnji glas stalno me opominjao. Predosjećao sam nešto loše. Neka slutnja neprestano mi je šaptala da ću se uvaliti u nevolju.

Ali bio je prisutan i onaj drugi osjećaj koji svakog čovjeka tjera da bude drug i ortak, suputnik i prijatelj, onaj osjećaj u čovjeku što ga nuka da bude drugome od pomoći.

I tako sam ćuo sebe kako govorim gotovo protiv svoje volje:

— Dobro. Ućiniti ću to za vas. Idem sa ćekom u banku. Dat ću da mi novac stave u vreću i opet izići. A što onda?

On je neko vrijeme razmišljao, ali svakako ne o tome što tada treba poduzeti. Jer, to je već odavno raspravio sa svojim prijateljima. Ne, on je razmišljao može li mi vjerovati. Bilo je to posljednje ispitivanje. Njegov nagon govorio mu je protiv mene. Ali on je prigušio taj glas. Da, prigušio ga je duboko u sebi.

Tada mi je predao ček.

— Evo ga — reće Adam. — Oni će paziti i na tebe, jer promatraju svakog čovjeka koji ulazi u banku i podiže novac. Možeš reći da si novac dobio u igri. To je ček za isplatu u gotovom, bez imena. Važi kao gotov novac. Kad se doćepaš novaca, odjaši prema jugu. To je posve prirodno. Mi ćemo paziti da li te tko slijedi. Cijelog dana promatrać ćemo te s brežuljaka. A onda ćemo se u zgodnom trenutku spustiti za tobom. Samo, ti moraš uvijek jahati glavnom cestom kojom prolaze kola. Kad budemo sigurni da nam ne prijeti nikakva opasnost, doći ćemo. Ne bojimo se mi toliko Mallagana, koliko zakona koji on laćima, krivokletstvima i laćnim ispravama lako može preokrenuti u svoju korist.

Uzeo sam ček, savio ga i gurnuo za znojem uprljanu vrpcu svog šešira.

Adam Tilgman me bez riječi potapša po ramenu i ode.

Ionako bi svaka riječ bila suvišna.

Pobrinuo sam se za svoga konja, a poslije se oprao na koritu u dvorištu.

Zatim sam iz svoje prtljage izvukao čistu košulju i navukao je.

Sada sam bio spreman za malo zabave u Abilenu.

Zbog toga sam ovamo i došao.

Ček tako i tako ne mogu unovčiti prije jutra kad se banka otvara. A do tada je barem još deset sati. Znao sam da ću već nakon deset sekundi imati pun nos takvog grada i takvih ljudi.

Tada ću odjahati prema jugu.

Smjer mi odgovara.

Čitatelj moje priče zacijelo se već zapitao čime se ja bavim, ili, drugim riječima, od čega živim, čime zasluživam svoje dolare.

Što mogu, prije ili poslije to moram kazati. Dakle znajte: ja sam momak koji iznajmljuje svoj revolver. Točno tako. Nakon rata postao sam revolveraš.

Sve do prije nekoliko tjedana štitio sam nekog bogatog posjednika teretnih kola koji je neprekidno putovao sa svojom »trgovinom na kotačima«, i uspješno poslovyao. Onda mu je u logoru lovaca na bizone neki mješanac prodao svoju ženu-Indijanku, koja je bila vrlo lijepa i mlada. Moj je gospodar krenuo na put sa svojom ljepoticom i trgovinom da se malo razveseli. Na kraju krajeva, platio je za ženu lijepu svotu! Ali crvena djevojka se uskoro predomislila. Zabola mu je nož u trbuh i nestala u noći, gdje ju je vrlo vjerojatno već očekivao mješanac, njezin dragi. Ja ju nisam progno-nio. Nigdje nije pisalo da svog poslodavca moram čuvati i u krevetu, zar ne? Ipak je to bila njegova privatna stvar.

Njegova dva sina počela su mi to predbacivati.

Zato sam radije odjahao dalje, tamo gdje nadaleko i naširoko nema ljudi.

A sada sam više nego siguran da sam se uvalio u grđne neprilike.

Moj mi nagon govori da je tako.

Stvar je u tome da nisam mogao odbiti tog Adama Tilgmana.

Kako bih to i mogao, što smo nas dvojica projahali zajedno gotovo cijeli rat i bili prijatelji. Gotovo prijatelji.

II

Ne bih htio opisivati što se sve zbiva noću u jednom divljem gradu goniča stoke kao što je Abilene. Vjerujem da su to čitatelji imali prilike pročitati već desetke puta, pa bi im dosadilo. Mogli bi mi predbacivati da ispu-njavam stranice opisima koje svatko zna.

Abilene bliže Babilon kanzaške pre-rije.

Ali koji to od čitatelja romana s Divljeg zapada ne zna?

Proveo sam noć zabavljajući se dobro, od ugla do ugla, ili bolje rečeno »uokolo«. Tih nekoliko sati prošlo je brzo, kao da imaju krila.

A onda sam ugledao Nancy.

Bilo je to u Lilinoj kući, a to je stvarno otmjena kuća, daleko od toga da nalikuje kakvu prijavu bordelu. U njoj djevojke nisu jeftine prostitutke, nego zabavljačice od formata. Naziva-ju ih »družicama«. U razgovorima pokazuju stanovitu obrazovanost, što im, naravno, ne smeta da budu ljubazne. Zbilja su nešto posebno. Čovjek ih može pitati za savjet ili oplakati svoje grijehe. Znađu poker, igraju šah i umi-ju izgovarati citate iz svjetske knji-ževnosti.

Jedna od njih je čudesno lijepo svi-rala glasovir.

Nancy.

Sjedeći uz glasovir djelovala je kao prava, plemenita, zelenooka i crvenokosa božica koja je sišla među nas ljude da joj se možemo izbliza diviti.

U kući bijaše tek nekoliko muških gostiju, sve sami »gazde«, novčari, tek-saški farmeri koji su dobro prodali svoja imanja, trgovci stokom koji svakog dana kupe po jedan cijeli vlak stoke i pošalju ga prema Istoku, te

nekoliko tipova koje se ne može ocijeniti na brzinu, kao što sam to, na primjer, i ja.

Svi su imali novaca, a i ja također. Proteklih sati dobio sam u »Black-Bull salunu«, za stolom za kockanje, više od tisuću dolara.

Nancy je svirala neku prekrasnu melodiju.

S dvije napunjene čaše privukao sam se do nje i slušao.

Kad je trenutak prestala svirati, ponudio sam je pićem. Prvo me je uantičavo promotrla. Tada je uzela čašu. Pijuckali smo pomalo i pri tom se odlučno pogledavali. Tada ona reče:

— Da, vani je sparno, a ovdje unutra vruće. Moglo bi se piti bez prestanka, zar ne?

Ja sam samo potvrdno klimnuo glavom i nisam ništa rekao. Samo sam je promatrao i divio se, jer mi se tako silno svidjela da sam vjerovao kako joj nema ravne na cijelome svijetu.

Osmjehnula se kao da shvaća moje ponašanje. A zatim nastavi:

— To su bile Chopinove skladbe. Chopin je bio poljski skladatelj i pijanist. Doživio je tek trideset i devet godina, pa ipak je i u tako kratkom životu vizionarski otkrio novu harmonijsku dušu glasovira, revolucionarno pripremio...

— Prestanite, zelenooka — rekoh. — Ja od toga ne razumijem ni riječi. Znam jedino da mi se sviđa vaš glas. I ono što ste svirali, svidjelo mi se. Inače...

Nacerio sam se i slegnuo ramenima, u znak da nemam pojma o glazbi.

— Naravno, još neko vrijeme rado bih vas slušao — nastavih dalje. — Jedino u tom slučaju ne bih mogao razgovarati s vama i saznati tko ste vi.

Skrnula je iz čaše i ostala me zamišljeno promatrati.

Znao sam da me sada ocjenjuje, a znao sam i to da nije bezazleno lane, nego malo bolja prostitutka koja se neće odlučiti za piletinu ako može dobiti kavijar. Nije ovdje svirala Chopin, zato što bi to bio ozbiljni muzički salon.

Čvrsto sam je gledao u oči.

Razumljivo, ona je odmah shvatila da ja nisam stočar, nego jahač s revolverom.

Po mom govoru odmah je u meni prepoznala Teksašanina.

— Ja sam Johnny Burnett — rekoh.

— A ja Nancy Clum — odvratila ona. — A sad, završavam razgovor. Ponoć je. Moj ugovor s ovom kućom važi — ne, važio je! — do ponoći. Imate smolu, Johnny Burnett. Sjedila sam ovdje samo zato da još malo sviram na glasoviru. Instrument je dobar. Vjerojatno dugo neću imati prilike svirati glasovir, jer se vraćam kući u Teksas.

Da, i ona je bila rodnom iz Teksasa. Ja sam to zamijetio, iako se ona trudila da govori drukčije. Uspijevalo joj je. Pa ipak, nešto malo južnjačkog izgovora stalno je odjekivalo u njenu glasu.

Ona mi klimne glavom i pođe.

Bili smo blizu jedno drugome. Ona tada učini još dva koraka. Pođoh za njom i uhvatih je za ruku.

— Nancy — rekoh. — Nas dvoje se moramo pobliže upoznati. Možda ćemo se onda moći složiti. Ali za to treba vremena, to treba otkriti, zar ne? Zamislite samo kako bismo bili blizu svojoj sreći ukoliko otkrijemo da smo predodređeni jedno za drugo.

Isprva me pogledala kao da sam pijanac ili luda.

Zatim zamijeti smijeh u mojim očima.

I sama se nasmijala, a imala je jamice na obrazima. Njezine fine nosnice su podrhtavale.

Je li osjetila nešto? Možda je to bilo upravo ono što sam ja vjerovao da osjećam u njenu pogledu i u svemu što zrači iz nje.

Uto nam pristupi neki crvenokosi čovjek, velik i bradat, jedan od onih koji su u stanju s dva ili tri tuceta jahača dotjerati ovamo golemo krdo teksaških dugorogih goveda.

Momak mi stavi ruku na rame i reče:

— Ne trudi se, brate. U nje smo ove noći svi izgorjeli. Ili će momak možda biti izuzetak? Što kažete, Nancy?

Iz njega je govorilo piće. Bilo je jasno da bi mogao postati neugodan, budem li ja imao više sreće od njega.

Nancy ode.

Pratio sam je pogledom i bilo mi je žao. Osjećao sam da sam izgubio nešto za što sam se trebao boriti.

Ali ruka crvenokosog još je uvijek ležala na mom ramenu. Namjeravao me zaustaviti, ukoliko bih se odlučio brzim korakom krenuti za Nancy.

Ponovno ga pogledah. Bio je čvrst, star otprilike kao ja.

Cerekao se.

— Ima ovdje i drugih djevojaka — reče. — Svaku od njih možeš imati. Jedino su cijene nešto više, i to zato što se ovdje sve radi na visini, amigo. Na visini!

Potihlo se smijuckao. Bio je poprilično pijan.

Napokon makne svoju ruku s mog ramena. Ali Nancy je već bila daleko. Upravo je zakoračila na stube koje vode u gornje prostorije. Pri tom je podigla stvarima s kojima se susreću da su joj nožice besprijelorne.

— Hajde da nešto popijemo! — predloži crvenoglavi. — Ja sam Jeff Mallagan. A tko si ti? Nisi stočar. To mogu nanjušiti. Stočari ili smrde po konjima, govedima, koži, dimu i po svim ostalim stvarima s kojima se susreću na svom dugom putu, ili mirišu po kolonjskoj vodici i mirišljivim sapunima koje im prodaju u kupalištima. No, tko si ti brate? Osnovat ćemo društvo za sve one koje je Nancy razočarala, pa ćemo se tješiti. Pristaješ li?

Ispio je ostatak pića iz svoje čaše.

Ja se nisam čudio slučaju koji me je povezao s jednim od Mallaganovih.

— Meni samo gutljaj — odvratih. — Budući da nemam ništa protiv tebe, Jeffe Mallaganu, i što ne želim neujudno odbiti poziv, popit ću malo. Ali onda moram ići.

On se naceri. Zatim izvadi teški sat iz džepa svoje veste. Ubrzo se prestao cerekati.

— Ah, da — reče. — I ja imam drugog posla. Gotovo sam zaboravio... No, dobro. Samo jedno piće... Ti mi još nisi rekao svoje ime, prijatelju. Vidim da si Teksašanin...

— Burnett, Johnny Burnett — rekoh mu mirno. Dok sam to govorio, već

sam znao da ću s tim čovjekom još imati posla.

Drukčije i nije moglo biti.

— o —

Kad sam se u hotelu svalio u postelju, već je svitalo. Spavao sam tri sata, jer sam sam sebi tako odredio.

Iza toga sam pošao dolje u blagovaočnicu i naručio zajutrak. Doveo sam konja, uzjahao ga i krenuo prema svojem cilju.

Bila je to velika banka, podignuta na južnoj strani trga obrubljenog dvjema glavnim ulicama i dvjema poprečnim uličicama koje su imale kućice samo s izvanjske strane. Nasred trga raslo je neko divovsko stablo. Krošnja mu je bila tako prostrana da bi pod njenim ispruženim granama moglo naći hladovinu cijelo malo selo. Divovsko drvo jamačno zato nisu ranije oborili, jer bi to iziskivalo odviše muke. Sada je dobro došlo da bude središte trga.

Uz njega bijaše nekoliko klupa i ograda za vezivanje konja.

Odjahao sam preko trga i skočio s konja.

Pri tom sam dobro pogledao na sve strane da vidim je li me tko god prati.

Da, banka je bila pod stražom. Svi ti momci koje sam vidio da lunjaju oko nje, nisu bili slučajni prolaznici. Nekoga su čekali, a mora se priznati da su bili dobro raspoređeni.

Tek sada sam dobro shvatio strah svog starog ratnog druga Adama Tilgmana. On i njegova četiri ortaka, koje su Mallaganovi dobro poznavali, nisu imali nikakva izgleda da nezamijećeni unovče ček.

Ali ja ću uspjeti.

Zaputio sam se u banku, držeći se posve prirodno. U toj se banci dnevno unovčuje cijelo more čekova. Mnogo momaka poput mene ulazi i potom izlazi iz banke. Zašto to ne bi i meni uspjelo? Mallagani ne mogu prestati, ispitivati i pretražiti baš svakog čovjeka.

Mirno sam ušao.

Stranke su stajale ispred tri činovnika koji su primali ili izdavali novac.

Stao sam u red u kojemu su bile samo četiri stranke, kauboji. Došli su

unovčiti čekove koje su dobili u ime plaća.

Netko stane iza mene.

Ali to nije bio muškarac. Osjetio sam miris koji sam još prije nekoliko sati imao u nosnicama.

Okrenem glavu i ugledam Nancy.

Razumljivo, pustio sam je pred sebe. Zahvalila mi je s osmijehom.

— Za pola sata bit ću u poštanskoj kočiji — reče ona.

— Idete kući, u Teksas? — tiho je upitah.

— Da, idem kući, Johnny Burnett.

— Ah, vi ste zapamtili moje ime? — nacerih se. — To je dobar znak. Smijem li vam se pridružiti?

Opet me je promjerila oštrim pogledom.

— Kakvog bi to imalo smisla — reče ona tada, a glas joj je zvučao gorko.

Shvatio sam da želi zaboraviti sve što je bilo. Vraća se u Teksas da započne novi život. Ja bih je uvijek podsjećao na prošlost, na kuću mada-me Lily, na primjer.

Ponovno sam neopazice pogledao oko sebe.

Tada sam ugledao onog Jeffa Mallagana.

Sjedlo je u uglu preko puta. Tamo je bilo nekoliko stolica za stranke. Bile su odložene i najnovije novine s ista. On ih je čitao skrivajući se iza njih. U tom ih je trenutku odložio i zagledao se u mene.

U prostoriji je bilo još nekoliko ljudi koji su sličili Mallaganu. Jedan je bio crvenokos, i po licu i građi tijela posve sličio Jeffu.

Prokletstvo! Vidio sam kako pozorno promatraju što se isplaćuje pojedinih strankama. Odjednom sam shvatio da mi neće biti lako domaći se svoje koju oni poznaju, a da ne pobudim sumnju. Morat ću odgovarati na njihova pitanja.

A njih je ovdje mnogo, cijela momčad!

Osjetio sam kako se polako počinjem znojiti.

Dvije su stranke pred nama već obavile posao. Uskoro dolazi na red Nancy Clum. Ona će jamačno zatražiti da joj isplate uštedevinu, pa će s njome otići u Teksas da započne novi život.

Meni će se, međutim, ovdje dogoditi neugodnost. Već sam je osjećao.

Ti Mallagani nisu glupi. Nesumnjivo su računali s time da će Adam Tilgman i njegovi lovci poslati u banku prijatelja.

Prokletstvo, što da radim?

Da drsko pokušam sreću i onda — ako me upitaju zašto podižem upravo toliku svotu — da spretno lažem?

Ili da smislim nešto drugo?

Još uvijek sam u ruci držao svoj šešir. Bio sam ga skinuo dok sam pozdravljao Nancy i puštao je pred sebe.

Biko mi je lako, zaćanajući se iza Nancy, izvući ček iz šešira.

Gurnuo sam joj ga u ruku, a dotle sam tijelom prikrivao svoj čin.

Pri tom sam joj šapnuo u uho:

— Molim vas, unovčite ga za mene, Nancy. To je puno, vrlo mnogo novaca. Neka vam ga isplate u velikim novčanicama, a onda ga spremite u svoju torbicu. Ja ću dojahati za vašom kočijom. Možete novac položiti na moje ime na slijedećoj postaji, dok mijenjaju konje. Molim vas, Nancy, tako ćete pomoći nekolicini momaka da se izvuku iz stupice. Oni su dotjerali nežigosano krdo.

— Aha — oglasila se ona tiho. A to je »aha« zvučalo kao da zna da se to tiče Mallagana. Možda se o toj stvari pričalo po cijelom gradu?

— Molim vas, Nancy — rekoh opetovano, misleći pri tom: Prokletstvo, to što ja činim Adamu Tilgmanu, nikad mi neće moći uzvratiti. Evo, sad sam prisiljen ljepoticu poput Nancy kumiti da mi pomogne. Prokletstvo!

Začuo sam kako ona šapće:

— U redu, Johnny, učinit ću to za vaše kradljivce stoke, i to zato jer ne podnosim Mallagane.

Odmah mi je laknulo.

U tom trenutku Jeff Mallagan ustane. Odmah nam je prišao, a za to je vrijeme naš red postao kraći za još jednog čovjeka.

— Hej, vas dvoje — vikne crvenokosi. — Jeste li se dogovorili ili ste se slučajno ovdje našli?

Ona ga samo letimično pogleda i pomakne se naprijed, jer je čovjek pred njom nešto krivo isplanuo, pa ga

je blagajnik otpremio. Sad je ona bila na redu.

Morao sam nekako skrenuti pozornost Jeffa Mallagana. On ne smije vidjeti koliko svotu Nancy podiže. U taj mah ona je položila pred sebe dva čeka — dakle, svoj i moj.

Ja pogledah Jeffa Mallagana i upitah ga:

— Hej, da ti nisi ovdje šerif?

— Zašto?

— Zato što postavljaš tako smiješna pitanja... Jesmo li se ovdje našli slučajno ili po dogovoru, to se tebe ne tiče.

On se naceri.

— Kao što bi je ti htio imati, isto je tako želim i ja — reče. — Htio sam je pošteno počastiti i u tom sam joj smislu prošle noći nešto predložio. Baš bih rado vidio čovjeka koji bi u nje imao više sreće. Mislim, čovjeka kojega bi ona htjela. Kakav bi to momak morao biti?

— Ti počinješ vrijeđati — promrmljah. — Ako još jednom s tom namjerom otvoriš gubicu, nećim ću ti je začepiti. Inače ti si fin čovjek, Jeff Mallagan. Reci, jesi li stvarno iz Teksasa?

Sad se on raspalio. Nazreo sam divlju srdžbu u njegovim očima. Bio je tašt momak u svemu što se ticalo njegova ponosa. Ne bi on iskosa pogledao na šalter. Da, takvoj je vrsti ljudi pripadao. Kod kuće na pašnjacima Teksasa, tamo je bio nekom vrstom divljeg kraljevića.

— Nancy — reče on — ovaj se momak želi praviti važan pred tobom. Želiš li vidjeti kako ću ga razbiti; tog škopca?

Ona kratko pogleda preko ramena.

— Pusti me na miru — reče. — Obojica niste džentlmeni, nego samo nekadašnji goniči krava. Pustite me na miru ili ću pozvati šerifa.

— Taj bi brzo stigao ovamo — nasmije se Jeff Mallagan, a onda se prisjetiti da ga njegov otac Old Man Mallagan nije poslao ovamo da se svađa s nekim strancem i djevojkom.

Njegov pogled, koji je već bio plamnuo od bijesa, naglo se ugasi; tako brzo se Jeff mogao svađati. Stisnuo je zubima i puhao kroz nos. A onda se bez riječi okrene.

Čovjek, za kojeg sam ja mislio da je njegov brat, pristupi mu bliže. Izmišljali su nekoliko riječi.

Ja sam još u Teksasu slušao o Mallaganima. Taj drugi čovjek vjerojatno je Brian, Jeffov brat. I on me pogleda. Sada su me obojica oštro promatrala, kao da žele uzeti mjeru za moj lijes.

Zatim se ponovo vratiše na svoja prijašnja mjesta.

Vidio sam da još uvijek ne paze na Nancy. A ona je već više od polovice novca potrpala u svoju veliku putnu torbu.

Uspjelo je.

Prošla je pored mene i izašla iz banke. Bio sam opet stavio šešir na glavu, ali sada sam ga skinuo da je pozdravim.

Promatrala me nekako čudno.

Sad sam ja pristupio šalteru i dvije novčanice od po sto dolara promijenio u sitan novac.

Zatim i ja iziđoh.

Mallagani me nisu slijedili. Još je više ljudi pristiglo u banku. Mallagani su svu svoju pozornost usredotočili na isplate. Još uvijek su čekali čovjeka koji će sa čekom podići ravno šest tisuća četiri stotine sedamdeset pet dolara.

Najvjerojatnije nisu bili u dobrim odnosima s blagajnicima, inače bi im koji od njih domahnuo kad je Nancy podizala točno takvu svotu i trpala je u svoju torbu.

Pošao sam do svog konja, skočio u sedlo i odjahao iz grada.

Do slijedećeg odmorišta, na kojemu se prvi put izmjenjuju konji i gdje mi je Nancy neopazice mogla vratiti novac, bilo je oko dvadeset i pet milja.

Imao sam četvrt sata prednosti.

Ali šesteroprežna kočija je vrlo brza. Pa ipak sam se nadao da ću stići prije nje.

Osjećao sam, slutio i znao da je to potrebno.

Naglo mi je sinulo da moram učiniti upravo tako, jer je pogled divne Nancy na odlasku bio pomalo sažaljiv a pomalo podrugljiv, kao da me smatra ovnom koji se tek onda dobro osjeća ako mu netko striže vunu.

Sasvim je pouzdano da ta Nancy Clum nije nikakva plemenita žena. Ozbiljan čovjek na mom mjestu zabrinuo bi se zbog toga...

III

Jahao sam što sam brže mogao, a zla slutnja proširila mi se do srži. Vjerojatno se ljutila što nije mogla opomenuti ovna kao što sam ja, koji u sebi jednostavno nije htio čuti najavu te slutnje.

Nakon otprilike dvanaestak milja, pogledao sam s jednog brežuljka unatrag prema sjeveru. Bio je to vrlo blag brežuljak. U kanzaškoj preriji nema ih mnogo. Mogao sam na milje daleko pratiti pogledom kolni put u smjeru Abilena. A onda sam ugledao ekspresnu poštansku kočiju.

Sesteropreg je jurio kao sam vrug na dvadeset i četiri noge, sa šest repova i šest konjskih glava. Doista se doimao kao jedinstveno tijelo.

Ukoliko ne požurim, kočija bi me mogla do sljedeće postaje preteći, ostaviti daleko za sobom.

Kroz čisti kanzaški zrak mogao sam na njoj vidjeti sve pojedinosti. Ekspresna je pošta bila simbol snage, izdržljivosti, pouzdanosti i volje za životom. Bila je stvarno lijepa slika vidjeti šest gubica kako jure pred kočijom kao jedinstveno tijelo. Vozač i njegov pratilac djelovali su odvažno i drsko. Činilo se da su srasli sa sjedištem. Vozač je mahao dugim bičem čije pucketanje još nisam čuo. Pratilac je s vremena na vrijeme bacao kamenčiće na stražnjice konja da ravnomjernije vuku.

Pritegao sam ponovno svog konja i odjahao dalje.

Moj konjić nije više bio m'adac. Već je zašao u godine, jer sam ja još za vrijeme rata jahao na njemu. Još malo pa će živjeti od milostinje.

Ipak sam vjerovao da će prije kočije stići do sljedeće postaje za izmjenu konja.

Uto nešto zveckne.

Nisam se zaustavio da pogledam što je, jer bih samo izgubio vrijeme. Znao sam da će mom konju otpasti prednja lijeva potkova.

Sve je jače zveckalo. Moj je konj stao hramati.

I onda je potkova i otpala. Nismo bili prošli više od pola milje. Vidio sam je kako leti u stranu i bijesno sam kleo. Mogao sam glatko računati s time da će moj konj uskoro moći ići samo korakom.

Mislio sam na Nancy Clum koja ima novac što mi ga je povjerio moj stari ratni drug. Hoće li ga ostaviti čovjeku na postaji da mi ga preda, ili će sav novac smatrati svojim?

Šest tisuća četiri stotine sedamdeset i pet dolara — to je golemo brdo novaca. Jedan kauboj iz Teksasa zaradi toliku svotu za dvadesetak godina. I sam šerif tijekom deset godina ne zaradi mnogo više. Osim toga, i jedan i drugi za sve to vrijeme ne bi mogli uštedjeti ni mali dio te svote, jer bi je trošili na životne potrebe.

Šest tisuća dolara daleko dolje na jugu vrijedi mnogo više nego ovdje u Kansasu. Za njih se u Teksasu može kupiti ono što u Kansasu stoji dvostruko više.

Za ženu kao što je Nancy sve je to veliko iskušenje.

Opet sam kleo, ali ovaj puta sebe samog. Kako sam se uopće mogao upustiti u takvo nešto? Bio sam budala koja je zaboravila da je svaki čovjek sklon tome da sam sebi skroji sreću.

A onda se opet u meni pojavi tračak nade. Ne, Nancy me ne bi mogla prevariti.

Moj je konj već dobrano hramao idući korakom, kad me kočija preteknu.

Pratilac kočije naceri mi se i pokazao prstom na kopito mog konja. Njegov smijeh nije bio sažaljiv ni zlurad. Htio me ohrabriti. Tako sam i ja njemu mahnuo kao da želim reći kako ću već izići nakraj s time.

Onda sam pogledao u otvorene prozore kočije. Sjedi li Nancy Clum s ove strane? Može li me vidjeti? Hoće li biti moguće da bar nakratko razmijenimo poglede?

Zatim sam je ugledao.

Sjedila je kod stražnjeg prozora. Nasmijala mi se mirno kao da me hoće ohrabriti ili mi odagnati brige. Čak je podigla ruku i domahnula mi pomicanjem prstiju.

Kočija je prošla.

Osjećao sam se mnogo bolje. Bio sam mirniji. Kao da su išezle sve moje brige.

Mirno sam korakom jahao dalje, prepustajući konju da sam odredi brzinu.

— o —

Kad sam u daljini ugledao postaju, kočije više nije bilo. Vidio sam je kako u oblaku prašine zamiče među pitomim brežuljcima.

Pola sata iza toga stigao sam do postaje. Vlasnik i njegov pomoćnik još su uvijek bili zaokupljeni brigom oko izmučenih životinja koje su ispregli. Jasno se vidjelo na životinjama da su iz sve snage pretrčale dvadeset i pet milja.

Vlasnik me pogleda preko ramena, a promotri i mog konja.

— Vi izgledate kao Johnny Burnett kojeg mi je opisala jedna žena iz kočije — reče. — Pokraj ulaznih vrata u kuću stoji putna torba koju je ostavila za vas. Trebate li novu potkovu za konja? Tada morate pričekati dok ne svršimo s konjima iz zaprege.

— Sigurno — rekoh. — Sigurno, pričekat ću. Ali putnu torbu ću odmah uzeti.

Napokon sam se spustio iz sedla. Pogledao sam kopito svog konja i utvrdio da s novom potkovom neće više šepati. Ali i njemu je bio potreban malo duži odmor. Taj je obavio svoje za danas.

Smjestio sam ga uz korito s vodom u hladovini štaglja i krenuo prema kući. Na pragu je sjedila plavokosa curica i konala nos. Odmah je odmahnu'a prst.

— No, sunašce — rekoh.

Djevojčica, možda su joj biti tri godine, pogleda me ozbiljno.

— Ti, šupčino — reče. — Jesi li i opet pijan?

Ja se začudih.

Zatim sam shvatio da su to vjerojatno riječi kojima se njena majka obraća svome mužu.

S praga pogledah u kuću.

Tamo je stvarno stajala putna torba koju je Nancy Clum ostavila za mene. Odmah sam je prepoznao jer je to bila ona ista torba koju je Nancy imala uza se u banci, i koju je napunila novcem što su joj ga izbrojili dok sam ja zabavljao Jeffa Mallagana.

Bio sam smiren, zahvalan i veseo.

Oh, toj Nancy Clum želim svaku sreću. Neka joj uvijek bude dobro na ovoj zemlji.

Pošao sam s torbom do bunara.

Djevojčica s praga poviče za mnom:

— Ustaj ti, smrdljivče. Uz tebe sam samo iz sažaljenja. Diži se, šupče!

Zadržao sam dah gledajući malu.

Ali, ona me je bezazleno promatrala. Njoj te riječi nisu značile ništa loše.

Tada se pojavi njezina majka. Izišla je iz kuće i oštro me motrila.

— Susan živi među grubim muškarcima — reče. — Ona još ne shvaća što govori. Želite li kave? Možda jelo, stranče?

Samo sam odmahnuo glavom.

Žena je bila neuredna. Vidjelo se to na njoj na prvi pogled.

Možda ju je slomilo neutješno boravljenje u kanzaškoj preriji? Možda i ona zasluhuje samilost?

Ali što se to mene tiče? Imam svojih problema.

Pošao sam do zdenca, izvukao kablčić vode i gurnuo u njegovu glavu. Dobro mi je činilo.

Popio sam par gutljaja vode i sjeo zadovoljno na rub zdenca.

Zatim sam otvorio torbu da napokon pogledam je li novac u njoj.

Kao da me konjsko kopito pogodilo u trbuh.

Unutra je bio papir, sve same stare novine i istrgnute stranice kataloga izrezane na isti način. Svi ti listovi očito su prije bili nabodeni na kakav čavao.

Znao sam gdje vise takvi listovi.

I ova je postaja imala za putnike poštansku liniju mjesto kamo i carevi moraju pješice.

Na to je mjesto, čini se, otišla i Nancy Clum. Zacijelo se obradovala uzleđavši mnogo papira na čavlu, papira kojim je mogla zamijeniti novčanice,

tako da u torbi ostane nešto što u rat-
manju ruku teži malo više od zraka.

Tako to biva kad budala povjeri
imetak nekoj tobože boljoj droljici.

Što sada da kažem svom starom rat-
nom drugu Adamu Tilgmanu? Nje-
mu i četvorici njegovih ortaka pro-
klete bih teško razjasnio ovu stvar.

Možda mi ne bi ni vjerovali, pa bi
me rastavili kao kalvu staru kolibu —
što znači: jednostavno raznijeli u ko-
made.

O, nebesa, zašto ste me uvalili u
ovako gadnu stvar!

Nikada do sada nisam bio tako
glup!

Ljepotica nije bila ni čestita ni oz-
biljna.

Sad me negdje ismijava. Može sebi
priuštiti da u svakom mjestu gdje se
zaustavi kupi po jedan glasovir i na
njemu odsvira one prekrasne melodi-
je... od... Kako li se zvao onaj mudri
skladatelj?

Ah, obrazovane lake žene gore su
nego one nepismene.

Što mi je činiti?

Postoji li u postaji brzi konj na ko-
jemu bih mogao sustići poštansku ko-
čiju? To bi moralo biti izvanredno,
čudesno grlo, jer kočija već ima više
od pet milja prednosti. Ovdje nema
prečaca. Posvuda se pruža ravna preri-
ja i kolni put sam sebi pronalazi pito-
me uvale koje se tek s pretjerivanjem
mogu nazvati prolazom između brežu-
ljaka.

Ne, Nancy više ne mogu sustići; ovo
je, do vraga, ekspresna kočija! Konji
u njezinoj sprezi jure kao sto vrago-
va, a mijenjaju ih svakih dvadeset ili
dvadeset i pet milja.

Jahač koji bi se odvažio za njom,
morao bi imati izvanredno brzog ko-
nja, ali sve da ima i vilinskog konja
iz bajke, teško bi nadoknađio pet mi-
lja prednosti. To bi se zapravo pretvo-
rilo u šest milja dok bih ja stigao vinu-
ti se u sedlo brzog konja. Vrlo vjero-
jatno ovdje i nema tako naročitih živo-
tinja. Jer, to bi morao biti konj od
oko tristo do'ara vrijednosti, a takvi
se ne nalaze na usamljenim poštan-
skim postajama.

Izgubio sam.

Naravno, neću ja Nancy Clum samo
tako pustiti da zamete trag. Progonit
ću je, i kad-tad pronaći.

Ali prije toga moram srediti neke
druge stvari...

Kao što se lako može zamisliti, zao-
kupljen razmišljanjem nisam pazio što
se oko mene događa.

Kad sam se naposljetku opet »probu-
dio« i shvatio da se svijet oko mene
vrlo brzo može promijeniti u pakleno
neprijateljstvo, bilo je već kasno.

Dojahali su Mallagani.

Točno, to su bili oni.

Na kraju krajeva, oni su u Abilenu
ipak prozreli moju smicalicu. Još
u banci shvatili su o čemu se radi. Po-
šli su za mnom u potjeru.

A sada su stigli.

Prepoznao sam Jeffa Mallagana i
njegovog brata Briana koji je s nji-
me bio u banci. Tada ugledah i trećega
člana družbe, koji je bio osobito vrije-
dan pozornosti. Po izgledu bi se moglo
reći da je Komanč, iako je bio odje-
ven kao bijelac. Ali, kako sam nekad
davno čuo mnogo što o moćnoj obite-
lji Mallagan, znao sam još i to da je
taj Komanč mješanac, te da potječe iz
prvog braka Old Man Mallagana s
ne'om ženom iz plemena Komanča.
Mješanca Mallagana zvali su Chato.
Bio je opasan. Imao je prvorazrednu
školsku naobrazbu i bio inteligentniji
od svoje bijele polubraće Briana i Jeffa.

Dakle tako je to.

Dolaze mi u pohode tri sina kralja
stoke...

Jahači za njihovim leđima bili su
od one vrste što zaslužuju plaću revol-
verom.

IV

Lagano sam ustao jer sam znao da
ću doživjeti štošta neugodno. Htio sam
biti spreman na sve.

Ruka mi je visila posve blizu kulta.
Zdenac mi je mogao služiti kao skro-
man zaklon, ukoliko me napadnu. Pro-

tiv tanadi mi ne bi mnogo pomogao, jer nije bio viši od mojih bokova.

Brian, Jeff i Chato Mallagan cerili su mi se s konja. Ostali su u sedlima, a ja sam znao da to treba pojačati dojam nadmoćnog ponašanja gospodara prema potčinjenome. Pogledi su im bili zli, a smijeh do rži neprijateljski.

— Ti si nas grdno prevario, Johnny Burnett — napokon mirno progovori Jeff Mallagan. — Dodaj mi gore ovu torbu. To je putna torba Nancy Clum, zar ne? Nju je nosila u banci kako bi u nju spremila silni novac koji je tamo podigla. No, dodaj mi je, Johnny, moj prijatelju!

Dok je to govorio, jedva je savlada-
vao prijeteci bijes.

— Kako ste došli na tu pomisao? — upitao sam mirno, podižući torbu s poda.

— Ah, na kraju krajeva — progovori Brian — sjetili smo se blagajnika. Jedan od njih je rekao da je upravo takvu svotu, koja nas zanima, isplatio nekoj ljepotici, uz još neki beznačajni iznos na drugi ček. Odmah nam je postalo jasno zašto si izazivao mog brata Jeffa: zato da odvratiš njegovu i moju pozornost.

Klimnuo sam glavom i dobacio torbu Jeffu.

On je uhvati, pogleda u nju i stane se smijati kao lud. Dobaci torbu Brianu. I on se zagledao u nju prije nego što ju je dodao Chatu Mallaganu.

Sada su se sva trojica smijala.

— Prevarila ga je — klikne tada Jeff i stade se udarati rukom po bedru. — Stvarno ga je prevarila kao glupog škopca, ta lijepa životinjica. On je mislio da je lukav i vjerovao da će takva fina droljica za njega sve učiniti. Hej, a ona mu je u torbu strpala papir za brisanje... Ha-ha-ha!

Mallagani i njihovi jahači još su se neko vrijeme kesili na moj račun. To ih je baš zabavljalo.

Potom brzo okrenuše ploču.

U međuvremenu su me bili opkolili. Jahači su neprekidno plesali na svojim konjima oko mene.

Kad sam im već htio reći neka mi se prestanu motati iza leđa, dobio sam svoja.

Bio je to dugi bič za bikove. Stigao je odostraga poput brze zmije i obavio mi se oko vrata. Tada me jedan momak poleđice baci na rub zdenca.

Doduše, uspio sam još izvući svoj revolver i naciljati u Briana Mallagana. No, nisam ga uspio pogoditi, jer sam poleđice pao u zdenac.

Zaronio sam. Na svu sreću, voda nije bila preduboka, pa sam mogao dodirnuti dno i stati na njega.

Učinio sam tako. Voda mi je dopirala do grla. Kraj biča se u međuvremenu odmotao s moga grla. Gadno me je bio stezao.

Začuh kako netko viče:

— Hej ti, ako se nisi utopio, zaroni i ostaj dolje. Jer, čim pomoliš glavu preko ruba, mi ćemo te opet baciti unutra.

Tada nastane tišina.

Polako sam dolazio sebi. Udahnuo sam više zraka. Vrat me manje bolio dok ga je oblijevala hladna voda.

Počeo sam razmišljati da li da se popnem iz zdenca ili je bolje još malo pričekati. Jer, ja sam izgubio, na svim linijama sam izgubio. Odjednom sam postao nelizvučena srećka, šuplja svira-
la.

Pri tom sam ipak još uvijek bio Johnny Burnett, koji se dosad posvuda mogao pokazati vrijednim svog imena.

Tako mi svih prevaljenih prašnih cesta, što može jedna flundra učiniti iz dotad ponosnog čovjeka kakav sam bio ja!

Što da poduzmem?

Zar da ostanem plutati u zdenцу sve dok oni ne odjašu?

Mogu li sebi dopustiti takvo poniženje?

Ili da izidem i upustim se u borbu koju nikako ne mogu dobiti?

Netko odozgo dovikne kreveljeći se:

— Samo se ti ugodno smjesti, jer mi ćemo ovdje ostati još neko vrijeme. I ne izlazi van, ti ovne!

Skrgutao sam zubima.

Sada sam mogao bolje disati. Vrat mi više nije bio previše stegnut. Vjerojatno mi se koža na vratu zacrvenjela u obliku prstena.

Pokušavao sam se prisjetiti tko je držao u ruci dugi bič za gonjenje sto-

Ne. S time bih htio kad-tad srediti neke račune. Tome poprilično dugujem.

I dosad sam u životu naplaćivao sve dugove s kamatima, sve što sam primao, bilo dobro ili zlo.

Razmišljao sam također kako bi se dugo momci gore mogli zadržati.

A onda mi sine da se oni žele vratiti kući, u Teksas, a taj dugi put ne mogu prevaliti na konjima. Znači, čekaju slijedeću poštansku kočiju. A budući da su poštanske kočije uvijek do posljednjeg mjesta zauzete već u Abilenu, morat će odjahati u Abilene, ili, u najmanju ruku, nekoga poslati tamo da on kupi karte te im osigura mjesta.

Na kraju sam zaključio da Mallagani namjeravaju većinu jahača s njihovim konjima poslati u Abilene, a sami ostati ovdje i čekati. Pretpostavljao sam da će se bar jedan od njihovih ljudi dovesti s kočijom i donijeti im karte, a možda će i sam krenuti s njima u Teksas. Ostali će kasnije krenuti za njima.

U jednoj poštanskoj kočiji ima obično mjesta za devet putnika. Ponekad povezu jednog ili dvojicu više. Krov poštanske kočije obično je pokriven sedlima onih koji se vraćaju kući.

Sada, u vrijeme otpremanja stoke, kočije zacijelo voze i tri puta na dan, dakle, ujutro, u podne i uvečer.

Mallagani će s ove postaje jamačno krenuti večernjom kočijom, i to jedino ako brzo pošalju jahače s konjima u Abilene.

Bilo mi je sve više hladno. Voda doista bijaše studena. To je u ovo vruće godišnje doba prava blagodat, ali meni je sada smetalo.

Pokrenuo sam se da se uspnem.

Tada sam dotaknuo nogom nešto tvrdo, utonulo u pješčano dno.

Zaronio sam da opipam što je. Još ranije sam bio odvezao ostruge kako bih se lakše mogao penjati.

Tvrđi predmet koji sam napipao na dnu zdenca, bila je potkova.

Netko ju je bacio ovamo, tko zna zašto.

Obuze me neizmjerena radost.

Padajući u zdenac, bio sam izgubio svoj revolver. Zacijelo leži negdje

gore blizu zidane ograde, jer nijedan od Mallagana ne bi sjahao po njega. Doduše, imao sam nož u sari čizme, ali baš nisam bio vješt u baratanju njime. Ne podnosim nož kao oružje, i nosim ga samo za slučaj smrtno opasnosti.

Nož i potkova! Moje jedino uzdanje u spas.

Sad će se čitatelji koje priče zapitati, može li jedna obična potkova poslužiti kao oružje.

U mojoj ruci — da! Jer, ja sam bio majstor u bacanju potkova. Stvarno! Tom igrom rado su se zabavljali svi momci na rančevima, a isto tako i u gradovima.

U tu svrhu zabija se kraća čelična šipka u tlo, tako da stoji čvrsta i uspravna. S udaljenosti od najmanje deset metara momci bacaju potkove prema šipki. Potkova mora ostati visiti na njoj. Kao što se lako može zamisliti, da bi se to postiglo potrebna je velika vještina. Potkovu valja baciti brzo i snažno, očima dobro ocijeniti razmak, a uz to imati i poseban osjećaj za talovu vrst igre.

Uzeo sam potkovu i krenuo. Već početka sam osjećao da ću se uspjeti osvetiti. Kažem, osjećao sam, jer mi je razum govorio da me svaki od Mallaganovih momaka koji stražare oko zdenca, glatko i lako može svojim dugim bičem za stoku ponovno potjerati u vodu.

Uspon i nije bio tako težak, jer su u zidovima zdenca, a bio je solidno građen, postojale rupe za ruke i noge.

Nisam žurio. Ponekad bih pogledao gore, zaljubljući nebo da momci ne zavire u zdenac i da me ne opaze kako se penjem.

Morao sam se uspeti otprilike osam metara.

Dok sam se pratio gore, čudio sam se u sebi kako to da sam tako dobro sletio dolje, jer sam si'om prilika pao napravivši okret preko leđa. Mogao sam udariti glavom o rub zdenca i onesvijestiti se.

U tom slučaju bih se utopio.

U meni je rasla silna ljutnja.

Odlučio sam odista da im vratim zao dug s kamatima.

Ti su se Mallagani upustili u borbu s krivim čovjekom.

To će ubrzo osjetiti.

Kad sam se popeo i podigao glavu iznad ruba zdenca, ugledao sam momka.

Vjerojatno me je već dugo promatrao kako se penjem. Sudio sam po tome, što je odstupio dovoljno daleko da zamahne bičem kojim će onda napraviti osmicu. Bič ima kratak, okovani držak, koji je za ukras opleten trakom. Na kraju dugog biča je metalna pucketaljka. S tim metalnim krajem može se protivniku otkinuti uho.

Čovjek je već bio odmotao bič. Kraj mu je ležao blizu zdenca. Polegnut će ga unatrag naglim trzajem, zamahnuti iza sebe i onda ošnuti.

Cerio mi se u lice i domahivao slobodnom rukom.

— Hajde, popni se još malo više, amigo — rekao je. — Samo još komadić srdašće moje. Tako ću ti lakše otkinuti glavu s ramena.

To je, naravno, bilo pretjerivanje.

Ali, udario bi svakako, to sam znao.

I tako sam prihvatio prijedlog.

Izvukao sam nogu i stavio je preko ruba zdenca, tako da sam sjedio na njemu kao da jašem.

On je podigao svoj bič.

Ali moja je potkova bila brža.

On je uopće nije vidio kako leti prema njemu, taj ludak koji se osjećao tako moćnim samo zato što me je smatrao bespomoćnim.

Potkova ga je pogodila usred lica kao udarac kopitom. Više ništa nije rekao. Jednostavno se stropoštao.

A njegov me bič nije dosegnuo.

Zadovoljno sam puhnuo, misleći kako sam mu baš dobro vratio milo za drago.

Samo, kako li će se dalje odvijati stvari?

V

Djevojčice i one njene neuredne majke nije bilo ni blizu. Vjerojatno su s Mallaganima u krčmi. Podne je već

bilo dobrano prošlo. Mallagani će htjeti objedovati.

Kod obora još su bili vlasnik postaje i njegov pomoćnik. Sve su vidjeli i sad su buljili prema meni. Znao sam da se neće umiješati da mi pomognu.

To mi je bilo jasno. Ostat će uz obor sve dok se kavga ne završi.

Potražio sam revolver koji sam bio izgubio tu negdje ispred zdenca. Ali oružja nije bilo. Vjerojatno ga je uzeo netko od Mallaganovih jahača koji su odjahali natrag u Abilene.

Tada se dosjetih da onesviješteni momak tamo prijeko, onaj što mi je prijetio bičem, ima oružje. Pošao sam prema njemu da mu ga uzmem.

Bio sam mu već korak blizu kad li jedan od Mallagana iziđe na verandu krčme što pripada postaji.

Bio je to Jeff.

Možda je htio smijeniti stražara kod zdenca?

Ugledao ga je kako leži na zemlji kao mrtav, a zatim spazio mene.

Nisam se više pokušavao domoći kolata momka na tlu.

Jeff Mallagan bi nesumnjivo odmah pucao.

Stao sam i pogledao ga.

Preostao mi je samo jedan izlaz: Mallaganov ponos. Ne budem li se ponašao kao bijesno pseto, uspjeh ću taknuti u njegovo dostojanstvo. Jer, oni se nisu ponašali samo kao Teksašani. Smatrali su sebe kraljevskim sinovima.

Old Man Mallagan bio je kralj stočara. Vladao je golemim imetkom i prostranstvom.

A oni su njegovi sinovi koji za njega tjeraju stoku u Kanzas, s posebnim nalogom da usput kazne nekolicinu lovaca, tako da se po Teksasu rasprica kako prolaze ljude koji diraju u Old Man Mallagana.

Polako sam prilazio Jeffu Mallaganu koji je i dalje stajao na verandi. Gledao sam ga čvrsto. On je samo malo nakrenuo glavu i povikao u kuću:

— Hej, iziđite i pogledajte! Dodite brzo!

Došli su.

Sada su sva trojica stajala tamo gore i promatrala me. Vidjeli su tako-

der svog momka u nesvijesti i potkovu pokraj njegove glave. Ubrzo su shvatili što se dogodilo.

Brian Mallagan upita:

— Gdje si našao potkovu?

— U zdenču — odgovorih ja.

Klimali su glavama, primajući to na znanje.

Ali onda reče Jeff:

— Dakle, petljaj se opet tamo dolje, prije nego te mi bacimo u zdenac. Ili možda misliš da to nismo u stanju načiniti?

— Jeste — potvrdih ja. — U troje biste to napravili bez po muke. Ali kad biste pojedinačno navallili, tada biste vi letjeli tamo, jedan po jedan. U to bih se mogao okladiti. Samo, vi ste naučeni da uvijek idete u grupi protiv jednog čovjeka.

Njihova suncem opaljena lica postaje još tamnija, pa i lice mješanca, koje je tako i tako bilo tamnije od lica obojice crvenoglave njegove polubraće.

Grlo im se stislo. Jedan pljune kroz zube.

Očito sam uspio pogoditi njihov divlji teksaški ponos, jer sam i sâm takav. I ja sam divlji i ponosan, ravan im po dobi i uzrastu — jedino što nisam sin bogatog kralja stočara. Inače se gotovo ni po čemu nismo razlikovali.

Jeff Mallagan skine šešir i baci ga u stranu.

Zatim otkopča svoj pojas s oružjem i preda ga bratu Brianu. Nije rekao ni riječi dok je izlazio ispod verande.

I previše smo riječi izmijenili.

Bilo je jasno da su Mallagani prihvatili moj izazov, kao što bi prihvatili takmičenje u jahanju ili kroćenju mustanga. Sve to zato što sam uspio oboriti na pod čovjeka koji je lako stražario nada mnom, zato što sam se s jednom jedinom običnom potkovom uspio izbaviti klopke. Odjednom su me prestali omalovažavati. Posve su izgubili svoje naduto držanje...

— o —

Mogao bih nadugo i naširoko opisivati svoju borbu s Jeffom Mallaganom i navešti svaki udarac koji smo zadali jedan drugome.

Ali čemu to? Za priču to nije bitno. A našlo bi se i čitatelja kojima bi to bilo dosadno, jer se tučnjave opisuju u svim romanima o životu na Divljem Zapadu.

Ono što je bitno, jest pitanje, je li me Jeff Mallagan uspio baciti u zdenac, ili sam ja bacio njega?

O, morao sam se dobro potruditi, jer je on bio čvrt, brz i iskusan. Znao je sve smicalice. A kad je vidio da sa mnom ne može brzo svršiti, postao je prost.

Na kraju je zapao u neku vrstu panike. To je bila njegova pogreška.

Uspio sam ga udariti tako da je pao na rub zdenca.

Stropoštao se u njega poledice, kao i ja nešto prije. Okrenuo sam se kipeći od bijesa. Prokletstvo, taj me je samo razdražio.

Sad je došao na red Brian, brat koji mu je tako nalik.

— Mene nećeš dobiti, ti prokleti Indijanče — rekao je razdraženo dok smo još bili udaljeni za duljinu ruke.

Uzvratio sam mu udarac desnicom, a lijevom ga rukom pogodio u jetra. Zajauknuo je, a onda nastavio...

— o —

Da, i njega sam udesio, jesam, jesam, iako je to jedva moguće povjerovati. Ne znam da li sam ga oborio stvarno jedinom svojom zaslugom, ili sam samo imao sreće.

Pustio sam ga da tetura pokrećući se više slučajno nego svojom voljom. Pao je preko ruba zdenca. Ležao je potrbuške kao utopljenik.

Svršio sam i s njime, prisilivši se na jedan vrlo nagli pokret. To je bila izvrsna prilika da i njega bacim u bunar.

I to sam uradio.

Ali onda je došao na red Chato.

— Ti si lud — reče mi on. — A s ludacima nemam samosti. Dobro si se borio. Ali kako možeš vjerovati da ćeš nas moći svladati svu trojicu zaredom? Već s Brianom imao si sreće.

Nakon što je to rekao, prijede u napad.

Bio je brz kao vuk koji napada bikove.

Nisam mu bio dorastao, možda zbog iscrpljenosti od prethodnih borbi, a

mozda mu uopće nisam bio dorastao, što znači, ni da sam se s njim prvim borio.

Bio je nešto manji, ali zato snažniji. Udarao me je kako je htio, jer su moji refleksi bili prepolagani. Nestašica zraka učinila me sporim.

Što da dužim? Oborio me. Pretukao me je. Nije me bacio u bunar jedino zbog toga što su se tamo još nalazila njegova braća. Da me je bacio, pao bih na njih.

Izgubio sam svijest.

Pa ipak, dao sam od sebe sve što sam mogao.

Nije bilo sramotno na taj način izgubiti borbu.

Probudio sam se tko zna kada. Netko me je prosto i gadno udarao nogom u rebra.

Probudio sam se i shvatio da su oko mene Jeff i Brian Mallagan. Izvukli su se iz bunara i sad su me htjeli nasmrt zgaziti.

Učinili bi to da ih nije Chato potjerao.

To on zacijelo nije učinio iz ljubavi prema meni, nego zato što nije htio da se ponosni Mallagani sramote ubojstvom nemoćnog čovjeka koji ih je malo prije obojicu pobijedio u pojedinačnoj borbi.

Čuo sam još kako je zapovjedio čuvaru postaje i njegovu pomoćniku:

— Nosite ga odayde! Sklonite ga u k-kvu rupu da ga ne vidimo.

Dok su me iznosili, ponovno sam se onesvijestio.

— o —

Probudio sam se usred noći. Vrijeme se promijenilo. Vani je zavijao vjentar i pljuštala kiša oko sjenika u kojemu sam ležao.

Netko je ušao upalivši svjetiljku koju je zatim objesio na neku gredu.

Bio je to Chato.

Gledao me je stojeći nada mnom, a ja sam i njega gledao, odozdo, ležeći iscrpljen.

Neko vrijeme smo se šutke promatrali.

Napokon on klimne:

— Ako ti vjeruješ — promrmlja — da si sravnio račune s nama, tada se grdno varaš. Ne dolazi nam blizu, ne

približuj se našim pašnjacima u Teksasu.

On se okrene da ode.

Ipak još malo zastane.

— Ta Nancy Clum — progunda preko ramena. — Tu zelenooku mačku mi ćemo svakako pronaći i uzeti još novac. Drži se dalje od nje, jer će te uvaliti u nesreću. Drži se što dalje i od Teksasa.

Potom ode.

Čuo sam izvana štropot poštanske kočije kojoj su mijenjali spregu.

Uskoro ona krene dalje.

Malo zatim, sve bješnje nevrijeme nadvlada sve ostale zvukove.

Stenjao sam od boli.

Nisam se usuđivao ni pomaknuti, jer bi tada bolovi postali još jači. Osjećao sam žeđ, a zacijelo sam imao i groznicu.

Zaspao sam. Ill je to opet bila nesvijest koja me obdarila milošću?

— o —

Opet sam se probudio, ali ne znam kad je to bilo.

U bljesku svjetiljaka razaznao sam neka bradata lica muškaraca oko sebe. Jedno od tih lica bilo mi je poznato:

Pripadalo je mom starom ratnom drugu Adamu Tilgmanu, koji mi je povjerio ček što ga je unovčila Nancy Clum, i s novcem pobjegla.

Jaukao sam od bolova, ali isto dako i od briga i žalosti. Shvatio sam da još uvijek nisam isplivao iz nevolja, nego da se one dalje nastavljaju.

Adam Tilgman bez riječi mi pruži svoju čuturicu. U njoj je bio vodom razrijeđeni viski. Možda je to bila rezervna boca posebno za ovakve prilike?

Svejedno, piće mi je godilo, okrijepilo me. Umirilo je moju grozničavu žeđ i ujedno pokrenulo duh života u meni.

Otpio sam još dva gutljaja, i bilo mi je malo bolje. Tek kad sam se htio podići da sjednem, ustanovio sam koliko sam bolestan, na samom rubu svijesti.

Jeff i Brian Mallagan gadno su me izudarali nakon što su se iskobeljali iz

bunara, i nakon što se njihov polubrat pobrinuo da me bespomoćnog položi njima pred noge.

Chato ih je malo prekasno zaustavio da ne iskaljuju na meni svoj slijepi bijes.

Ponovno sam utonuo u sijeno polako stenjući.

— Poznato nam je što si sve prošao — reče Adam Tilgman. — Ispričali su nam čuvar postaje i njegova žena. Da smo bili ovdje, mi bismo sredili te Mallagane.

Njegove riječi nisu me utješile niti mi pomogle. Najradije bih i njega i njegove ortake poslao na dno pakla. Jer, u svojoj dobroj namjeri da im pomognem, upao sam u preveliku nevolju i jedva izvukao živu glavu.

Još su me neko vrijeme šutke promatrali.

Iako sam se osjećao vrlo jadno, nije mi izbjeglo gotovo grozničavo sijevanje iskara iz njegovih očiju.

A onda zapita jedan od njih:

— Zar su ti mogli oteti novac? Ili si im ga ti predao? Rekao nam je vlasnik postaje da je neka lijepa žena ovdje ostavila putnu torbu za tebe. Navodno su u torbi bili samo papiri iz zahoda... O kakvoj se to smicalici radi, Johnny Burnett? — Zadnju rečenicu izgovorio je vrlo grubo.

Redom sam se zagledao u njihova lica. Gorjela su od nestrpljenja. Oni su u Teksasu sakupili nežigosano stado, zatim sve životinje označili svojim žigom, i pet dugih mjeseci, dan za danom, tjerali ih prema Kansasu.

Jasno je da sada žele svoj novac. Mogao bih se kladiti da više nemaju ni dolara u džepu. Vjerojatno u Abilenu nisu imali novaca ni za piće, kamoli za novu odjeću. Nisu mogli u kupalište, nisu imali čime platiti brijača. Valjalo im je prvo unovčiti ček da bi mogli uživati u zabavama koje svaki gonič stoke priušti sebi u Abilenu.

Očito, bili su gladni i žedni.

Na kraju krajeva, mjesecima su radili da se dobrano potkože dolarima. Sada su se nadali da sam ja prevario Mallagane. A dogodilo se nešto potpuno suprotno. Mene, a na neki način i

Mallagane, prevarila je ona crvenokosa vještica Nancy Clum.

Otpočeo sam s pričom. Objasnio sam im cijelu zavrzlamu u nekih dvanaestak rečenica.

Kad sam stigao do kraja nevesele zgode, ukočili su se i na trenutak djelovali kao da ništa nisu razumjeli, kao da su im moje riječi ulazile kroz jedno uho a kroza drugo izlazile.

Onda su se kao na zapovijed trgnuli iz svog zaprepaštenja.

Bilo mi je jasno da ne mogu sve to ocjenjivati neopredijeljeno i pošteno. Već sama njihova ogorčenost navodila ih je da se nečasno ponesu prema meni.

Gledali su u mene, nemoćnog i izvaljenog u sjenu, kao nešto što im je i vanjstinom odvratno poput smrdljive lešine.

Jedan od njih gurne me vrhom svoje čizme.

— Dobro si to napravio, prokleta si to dobro napravio, mladiću iz Teksasa. Adam je stvarno pravom momku povjerio posao.

Sada su svi bijesno gledali u Adama Tilgmana.

Ovaj zaškriguta zubima i iskrivi lice.

— Idi do sto vragova, Johnny Burnett — drekne on. — Nosili te vrazi u pakao, ti prokleti ovne! Pravo ti budi što su te Mallagani nasmrtn prebili. Zaslužio si to glupi psu!

Rikao je nošen bijesom koji više nije mogao zaustaviti. Bio je sav izvan sebe.

Zatim je navalio na mene kao što su to prije njega uradili Jeff i Brian Mallagan. Ponio se kao i oni.

Ni ostali se više nisu mogli obuzdati. Morali su dati oduška svojem nezadovoljstvu, razočaranju, bijesu. Njihova srdžba zbog toga što su sve izgubili i što im je sav trud ostao bez uspjeha, svalila se na mene.

Da, baš tako. Dozlaboga rasrdeni navalili su na mene.

Ubit će me, zatući će me dokraja, pomislio sam prije nego što samo još jednom tog prokletog dana izgubio svijest.

VI

Bilo mi je zaista zlo kao zgaženom crvu koji se više ne može pomaknuti, jer je manje-više mrtav.

Netko mi je nudio piće, i to me je probudilo.

Bijaše to neuredna žena vlasnika postaje, ali meni se sada činila poput dobre vile, mila i milosrdna.

Kako se dojam o nekom čovjeku začas može izmijeniti!

I mala djevojčica bila je u sjeniku. Pogledala me je stojeći nada mnom, i rekla:

— I ti si bolestan. Ti si isto bolestan kao Dad i Joe.

Žena reče:

— Ovi su prokleti razbojnici i mog muža, zajedno s njegovim pomoćnikom nasmrtno prebili. Tražili su svježeg konja koje im nismo mogli dati, jer pripadaju poštanskoj liniji. To su kradljivci i banditi. Uspjeli su pronaći mjesto u bačvi s brašnom gdje smo skrivali novac i oteli nam sve do zadnjeg centa. Te bi svinje trebalo objesiti.

Opet mi je dala piti.

Zatim je otišla. No ubrzo se vratila s nekom masti za koju je tvrdila da i konjima pomaže kod ozljeda i krvarenja. Namazala me tom mašću i povila mi gornji dio tijela zaštitnim ovojem, tako da je bio nalik na korzet.

Pokazalo se da je ona vrlo praktična i korisna žena. Ne znam doista zbog čega sam je isprva držao neurednom babuskarom koja svom djetetu samo pruža loš primjer.

Otišla je, obećavajući da će mi donijeti malo juhe.

Nisam bio siguran da bi moj želudac mogao podnijeti ma i najmanju količinu juhe.

Djevojčica je čučala kraj mene.

— I ti si isto bolestan — rekla mi je mala.

— Da, sunašće — odgovorih jedva čujno. — I ja sam bolestan. Ali, ozdravit ću i opet ću biti jak i zdrav. Na to ti se kunem, moja slatka zvjezdice. A onda...

Zanimjemio sam, naravno, jer bi bila besmislica ovaj mladoj čupavoj glavici pripovijedati što namjeravam učiniti netom kad stanem na noge.

Ono što su mi uradili, jedni i drugi, ne mogu i neću zaboraviti.

Tek onda ću moći slobodno i s ponosom disati i živjeti kad mi svi redom pruže zadovoljštinu.

A moj stari ratni drug Adam Tilgman i njegovi ortaci — da sam bio dovoljno razborit, shvatio bih to već u početku — nisu nikakvi lovci nego kradljivci stoke. I ovdje su se, na postaji, također pokazali kao banditi i kradljivci konja.

S mukom sam, pipajući, potražio pod košuljom vrećicu s vlastitim novcem.

U Abilene sam stigao s nešto više od šest stotina dolara, a u gradu sam imao ludu sreću i na kocki dobio daljnjih tisuću dolara.

Vrećica je još uvijek visila na mojim prsima. Ali — prazna! Netko je odnio sve one lijepe novčanice od po sto dolara.

Osim toga, u džepu sam, prije dolaska na postaju, imao kožnatu vrećicu s kovanim novcem. Sada joj nije bilo ni traga.

Oni su me, dakle, i okrali, takoreći kao nadomjestak za protuvrijednost svog čeka.

Osim opljačkanog, imao sam u sedlu sakrivenih pet zlatnih dvadesetica. Nadao sam se da barem njih nisu pronašli.

Vraški će mi trebati taj novac.

Žena se vratila i stala me hraniti juhom od mesa.

— Moj muž i Joe nisu ništa bolje prošli od vas — govorila mi je usput. — Malo prije je prošla jedna kočija u smjeru Abilena. Poslala sam obavijest šerifu. Nadam se da će poslati nekoga.

Zadnje njezine riječi čuo sam kao iz velike daljine. A tada sam utonuo u san.

—o—

Slijedećeg dana bilo mi je malo bolje.

Oko podneva stigao je pomoćnik šerifa iz Abilena i sastavio zapisnik. Ja sam mu rekao ono što sam smatrao potrebnim.

Zatim sam cijeli niz sati opet bio sam.

Zena je pokatkad dolazila i donosila mi jelo.

Djevojčica je boravila uz mene češće. Sjedila bi kraj mene igrajući se s grubo istesanom drvenom lutkom ili s mačkom. Rekla mi je da se zove Katy. U toku tih nekoliko dana ja sam je učio koje riječi ne smije govoriti. To baš nije bilo jednostavno, jer je to malo stvorenje bilo posve bezazleno i nije lako moglo razlikovati što je ružno i zlo a što lijepo i dobro.

Ponekad sam bio vrlo nezadovoljan svojim oporavljanjem. U meni sam mislio da mogu biti sretan ako ikada potpuno ozdravim.

Zelio sam se osvetiti onima koji su me zgazili poput crva. Tek tada ću, znao sam, moći nastaviti dalje živjeti svoj vlastiti život, kad u sebi ugasim sva ta crna sjećanja. Inače će ona poput crnih sjena zatamnjavati moj budućni život, ogorčavati ga i činiti me zlim.

Nestpljivost me podigla na noge zacijelo mnogo prije nego što bi mi to i jedan liječnik dopustio. S mučom sam u sjeniku pokušavao učiniti nekoliko prvih koraka.

Borio sam se protiv paklenih boli u utrobi i teško disao.

U očajanje me bacala pomisao da možda više nikada neću biti zdrav.

Za sve to vrijeme žena se najsavjesnije brinula za nas trojicu ranjenih muškaraca, za svoje dijete i kućanstvo. Držala je, usto, spremnu spregu za kočije i brinula se za umorne, ispregrute konje.

Radila je danju i noću.

Ono što me čudilo, bila je činjenica da se više nije doimala neuredno kao prije. Kakve se neslućene snage kriju u ovoj zanemarenoj ženi, kako je spretna i požrtvovana sada kad je potrebna i sve ovisi o njoj.

Kad sam se nakon devet dana popeo na svog konja, poklonio sam joj jedan od onih pet zlatnika od dvadeset dolara.

Onda sam odjahao dalje da uništim crne sjene što su danju i noću tištile moj ponos, tako da sam živio na jedvi-

te jade, jedva čekajući da me opet obasja sunce vraćena dostojanstva.

—o—

Razumljivo da bi mi više odgovaralo da sam se povezao s kočijom. Ali ja sam htio uštedjeti novac i izbjeći prodaju konja.

Bio sam zadovoljan što opet imam svoj revolver. Ostao je u kući. Mallagani ga nisu ponijeli kad su odlazili.

Bijaše to dobar kolt, u ruci mi je ležao baš po mjeri, i s njime sam mogao bolje gađati nego s bilo kojim drugim oružjem.

Znao sam da se mogu osloniti na svoj kolt. Bilo kada pružit će mi se prilika da prebijem Adama Tilgmana i onu njegovu četvoricu razbojnika koji su me tako zgazili da sam gotovo ostao hrom i sakać, a usto su me još i pokrali.

Naći ću ja i Mallagane. Također i Nancy Clum. Sve je to samo pitanje vremena.

Prvih dana bilo mi je u sedlu teško. Kad i kad nisam mogao prijeći ni dvadeset milja, jer su me prejako boljale unutarnje ozljede. Spopadao me strah da ubuduće uopće neću moći jahati.

A ja sam htio ostati jahač, slobodan jahač koji može kamo mu srce zaželi.

Sviđao mi se život slobodnog revolve-raša, koji po želji stupa u najam kao tjelohranitelj, čuvar, izviđač ili pratilac novčanih pošiljki.

Nisam nimalo želio sjediti u zakutku. Sva mi je želja bila da i dalje živim kao jahač.

—o—

Tek nakon mnogih dana riješio sam se svojih strepnji.

Postalo mi je jasno da sam ozdravio i da mi jahanje više ne smeta.

Noćio sam najčešće u logorima gonilaca goveda. Uz vatru bih premorenim ali znatiželjnim ljudima naširoko pričao o Abilenu. Na svom putu bio sam i gost lovaca na bivole. Između Red Rivera i Arkanzasa bilo je još nekoliko velikih krda bivo'a, najviše pak na indijanskom području Oklahome. »Ok - la - ho - ma« na chostano-jeziku znači »Zemlja crvenog čovjeka«.

Između Crvenokožaca i lovaca na bivole stalno je dolazilo do sukoba.

Utem sam sreo i okružnog šerifa Williija Haggertyja, koji me je odmah, pod prisegom, htio uzeti za pomoćnika. Poznavao me i tražio baš takva čovjeka. Kao okružni zamjenik šerifa imao bih čin kapetana i odgovarajuću plaću, kojoj se pridodaje naknada troškova za uzdržavanje konja.

Ali ja sam odbio. Jahao sam dalje.

Kod Doaus Storea, na gazu Red Rivera, čekala su mnoga stada da dođu na red. Zadnja krda morat će jako požuriti kako bi prije zime stigla u kakav grad gdje se tovari stoka. Osim Abilena takvi su gradovi još Dodge City i Hays City.

Kod Doaus Storea zadržao sam se dva dana.

Nije bilo teško saznati da su tada nedavno prošli Mallagani, zato što ih je na teksaškoj granici svatko poznavao.

Sjećali su se ljudi i zelenooke Nancy Clum. Tome se ne treba čuditi, jer se takva ljepotica svugdje uočava...

Za Adama Tilgmana i njegove ortake nisam ni trebao pitati. Oni su slijedili Mallagane, a Mallagani su tragali za Nancy Clum.

Slijedećih dana sam jahao i jahao. Sada, kad sam se čutio zdrav, prolazio bih dnevno na svojem konju trideset do četrdeset milja. On je to dobro podnosio.

Znao sam da moja »divljač« ima prednost od tjeđan dana. Ako se Nancy Clum igdje htjela skloniti, onda je to mjesto odavno našla.

Ipak nisam mogao vjerovati da je tako lakomislena da se zaustavila negdje u Teksasu — prije nego što je promijenila izgled i ime, i tako za sobom zatrla svaki trag.

Možda je već kupila neku trgovinu, salun ili hotel? Budući da rado svira glasovir, nesumnjivo će kupiti i to glazbalo.

Kad sam stigao u Fort Worth, izgubio sam joj svaki trag.

Očito je otputovala poštanskom kočijom dalje prema Istoku. Možda joj se htjelo do Missisippija, možda upravo u New Orleans gdje bi mogla živjeti na francuski način, i gdje je kulturna razina viša nego igdje drugdje.

Zaključio sam da se svakako uputila u New Orleans ili pak smjestila na otmjenom parobrodu koji plovi Missisippijem kao kakva skupocjena palača.

Bojao sam se da je neću moći dalje slijediti.

Moja je ušteđevina bila pri kraju. A uskoro bih morao ostaviti i svog konja, u najmanju ruku na Missisippiju.

Nisam htio odustati. Ali, prije svega sam morao doći do novaca.

Da ponovo potražim sreću za kockarskim stolom?

U Abilenu mi je uspjelo domaći se svote od gotovo tisuću dolara.

Smjestio sam svog konja u staju za unajmljivanje, tako da se dobro odmore uz mnogo sijena. Sutra ću ga morati iznova dobrano opteretiti.

Uputio sam se u salun Fort Wortha. Uskoro sam već stajao za kockarskim stolom. Bilo je puno ljudi. Svi su se bijesno gurali. Imali su dovoljno novaca što su dobili za prodana goveda, i sada se vraćali kućama.

Zamijetio sam da dolari lakše padaju nego prošle godine.

Ali nakon što sam neko vrijeme promatrao igru, ustanovio sam da u ovu kockarnicu ne mogu imati povjerenja. U blizini je bilo mnogo »kućnih« policajaca i čuvara spremnih da se umiješaju. To je uvijek loš znak, jer svakome upućenom govori da se za igracim stolom vara. A budući da je tome tako, valjalo je hitno ušutkati svakog gosta koji bi, osjetivši prijevaru, stao kleti ili ljutito reagirati. U tom sam imao dobra iskustva, jer sam i sam u sličnim salunima ponekad radio kao čuvar. Znao sam biti i tjelohranitelj igrača koji su me uputili u mnoge smicalice.

Kad sam se okrenuo da pođem, ugledah poznato lice. Još sam bolje poznavao čovjekovu čizmu koja me je prije nekoliko tjedana izudarala na sjeniku na poštanskoj postaji.

Bio je to jedan od ortaka Adama Tilgmana. Ali sreća mu, nakon našeg zadnjeg susreta, očito nije bila sklona.

Hodao je s pomoću štaka, jer se očito nije mogao služiti lijevom nogom. S njegovom desnom rukom također ne-

Što nije bilo u redu, jer mu je bespomoćno visila sa strane.

Covjek je stajao uz bar i prosjačio piće od pijanaca. Kad mu se jedan napokon smilovao, naslonio se na šank da ne mora opterećivati štaku, a čašu uzeo u onu ruku pod čijim je pazuhom običavao držati štaku.

Okoenuo se kao da traži tko će mu platiti iduće piće, a onda me je ugledao i odmah prepoznao.

Trgnuo se i pokušao pobjeći.

Stigao sam ga u tri koraka i zadržao ga s dva prsta na rukavu.

— Eto, brate — rekoh. — I mi se ponovo sastadosmo. Tebi baš ne ide dobro?

On se leđima naslonio na zid blizu pomičnih vrata i gledao me nesretnim pogledom.

— Lijepo — progovori on. — Ja sam već sada bogalj. Ako me želiš dokrajčiti, morat ćeš mi prostrijeliti drugo koljeno.

— Tko te je tako udesio? — upitah.

Promatrao me lukavim pogledom.

— Htio bih bocu vatrene vode — reče. — Za nju ću ti sve ispričati. Potrebna mi je, jer kad sam pijan, ne osjećam bolove. Ti dolaziš prekasno, Johnny Burnett. Prošli su tjedni. Bio si teško bolestan. Ali, ozdravio si, došću ja ostati bogalj. Hoću li napokon dobiti tu svoju bocu?

Nisam dugo premišljao. Pošao sam do bara i kupio bogalju bocu pića. U tu ludost potrošio sam dobar dio svojih jadnih preostalih dolara. Kad bi barem bilo sa srećom...

On dohvati bocu izvježbanim pokretom i isprazni je do trećine. Možda bi je ispio dokraja da ga naposljetku nisam odvratio od toga.

— Hej — rekao sam odmaknuvši mu bocu. — Viski će ti početi teći iz ušiju. Htio si mi ispričati priču, svoju prokletu priču. Hajde počni!

Viski ga je izmijenio. Na trenutak se činilo da me želi poslati do vrata ili odalamenti po glavi onom svojom štakom.

— Ah — on će. — Imao sam okapanja sa Chatom Mallaganom. Mi smo ondje sustigli Mallagane, kad su izgubili trag one crvenokose vučice. Posvuda su se raspitivali kojim je smjerom

mogla krenuti. Izazvao sam Chata Mallagana, ali je on bio brži od mene. Prostrijelio mi je koljeno i desno rame. Što se dalje dogodilo, ne znam, jer je prošlo mnogo dana dok sam došao sebi i mogao bistro misliti. Mallagani i moji vlastiti ortaci, oni govornari, otišli su. Daj mi tu bocu!

Dao sam je.

Nisam znao da li da ga sažaljevam ili da likujem. Napokon, i on je mene izudarao u divljoj srdžbi zato što sam dopustio da mi otmu njihov novac.

Što da radim s tim momkom? Sažalio sam ga gledao kako pohlepno pije iz boce. Još malo i opit će se do besvijesti. To je sigurno. A onda neće moći hodati ni sa štakom.

Ostavio sam ga i izišao.

Večerao sam u nekoj maloj, jeftinoj krčmi. Dok sam jeo, razmišljao sam što dalje. Jedno mi je bilo jasno: Mallagani još uvijek progone Nancy Clum, a njih i dalje slijede Adam Tilgman i njegovi ortaci, sada samo njih četvorica.

Te bi budale mogle srnuti u svoju propast, misleći da Mallaganove mogu uhvatiti u stupicu.

Preostala mi je samo nada da Mallagani neće izgubiti trag Nancy Clum. Ja ću ih, dakako, slijediti u stopu. Pri tom moram udariti ne samo na Mallagane, nego i na Adama Tilgmana i tri njegova razbojnika.

VII

Tri dana kasnije ipak sam nešto otkrio.

Nancy Clum je očigledno nestala bez traga, ali i to je možda u vezi s Mallaganima. Nije isključeno da su je oni uhvatili i udesili, pa kako da se onda pokaže?

Naime, Mallagani su bili iznajmili poštansku kočiju za Laredo. Njihova je kuća blizu Lareda. Daleko dolje na jugu, između San Antonia i Lareda, imali su svoj okrug.

Da, sve sam više vjerovao da su se domogli Nancy Clum.

Jer, inače se ne bi vraćali kući i usudili izići pred oči Old Man Mallagana. Idu li tamo, znači da mu mogu javiti kako su dobro obavili zadatak.

Jesu li ulovili Nancy Clum? To se moglo dogoditi i nenamjerno, više silom prilika, jer se Nancy Clum po svoj prilici grčevito borila za oteti novac, kao što bi se vučica borila za svoj plijen.

Zaista, Nancy je prenat'lo nestala. Pri tome se mora misliti na to da je ona vrlo upadljiva žena koje se svaki muškarac sjeća tjednima. A nigdje nitko ništa ne zna o njoj. To izgleda baš tako kao da je stigla u Fort Worth a nije ga napustila.

Tri dana kasnije ustanovio sam da Mallagani nisu sami otputovali za Laredo. Adam Tilgman i njegovi pošli su istim smjerom. Za njima bih trebao poći i ja da im naplatim ono što su mi dužni, i to s lošmatima. Crne sjene dubokog poniženja još uvijek su ležale na mom ponosu.

Do kraja života neću smetnuti s uma da su me htjeli zgaziti kao crva, nikad neću zaboraviti strah kad sam pomišljao da ću ostati bogalj.

Možda to nije mudro, ali nisam mogao drukčije. Morao sam za njima.

Slijedećeg jutra ušao sam u poštansku kočiju za Laredo. Nakon što sam se u međuvremenu još temeljitije raspitao o Mallaganima, saznao sam da u stvari moram sići dvije postaje prije Lareda. Tamo mi valja potražiti konja ili pričekati kočiju koja vozi sporednom linijom jednom tjedno. Jedino ta' mogu do El Agnile, grada Old Man Mallagana. Možda taj čovjek doista pripada kakvoj krvoločnoj vrsti ljudskih orlova? Jer »el aguila« znači »orao«, ili doslovce »on, orao«.

Čitatelji moje priče mogli su zamijetiti da sam se vozio kočijom i da više nisam jahao na svom konju koji me je donio od Abilena do Forth Wortha.

Jadnik je naglo skončao.

S konjima se događa slično kao i s ljudima. Ponekad odu brzo kao da ih je udario grom.

I moj konj je uginuo naglo. Konjušar ga je jednog jutra zatekao u staji nepokretna.

— Pogodio ga je srčani udar — rekao mi je kad sam navratio.

To me se duboko kosnulo. Konj mi je bio dobar drug. Niz godina zajedno smo gazili putevima koje mi je sudbina bila odredila.

Možda sam sentimentaln, ali nisam dopustio da ga pokopa konjušar.

Posudio sam konja i odvuкао lešinu izvan grada. Tu sam je smjestio u neku udubinu u kamenu, a onda laskom povukao grm iznad te udubine. Kotrljajući se, grm je povukao za sobom toliko zemlje da je dobrano pokrila uginulog konja. To je bilo zadnje što sam mogao učiniti za njega. Kroz sve te minule godine bio mi je najvjernije biće na svijetu.

Kada sam nešto poslije sjeo u kočiju, osjećao sam se vrlo osamljen.

Novac mi je bio na izmaku.

Kad siđem negdje prije Lareda, neću imati dovoljno da mogu kupiti novog konja.

U kočiji se sakupilo šareno društvo putnika: nekoliko gonika stoke koji su se vraćali kućama, putujući trgovci koji će sada u Teksasu opet imati dobre izgleda jer su stočari prodajom goveda došli do novca, a bile su tu — uz ljude neodređena zanimanja — i dvije žene.

Jedna bijaše srednjih godina i debela. Po svoj je prilici dobra kuharica i gazdarica. Porijeklom je nesumnjivo Meksikanka. Na krilu je držala košaru punu hrane.

Druge žena bijaše posve mlađa, gotovo djevojka. Ta mi se cura jako svidjela. Imala je kosu crnu kao gavranovo krilo, a usto blistave modre oči. Na nosu nekoliko sunčanih pjegica. Usta joj bijahu živahna.

Zanimljivo. Usuđivala se ravno i čvrsto gledati muškarcu u oči.

Tako je gledala i mene.

Možda je osjećala da mi se sviđa? Na trenutak se činilo da me to raduje. Ali tada se naši pogledi razdvojiše.

Nije mi bilo do udvaranja, jer sam bio sav zaokupljen lovom na bandite i Mallaganove.

A ni ona se nije upuštala u slučajna poznanstva bilo s kim.

Trgovački putnik odjednom reče:

— Dame i gospodo, ja sam Sam Watson, trgovački zastupnik tvornice glasovira. Ako me netko uputi gdje mogu prodati koji glasovir, ja ću mu nakon zaključena posla pošteno isplatiti dio svoje provizije. Posjećujem sva mjesta između Lareda i El Pasa. Svoje poruke možete mi ostaviti na svakoj pošti. Sam Watson je moje ime, Sam Watson. Mi isporučujemo glasovire od kojih nema boljih. Oni sviraju i nakon što pijanci u njih izliju pivo, ha-ha-ha!

Nasmijao sam se. I djevojci preko puta mene to je bilo smiješno.

— Mislit ćemo na to — reče netko.

Jedan putnik, koji je mogao biti i muzičar, spomene:

— Najbolje glasovire proizvode u Njemačkoj. Radi li se o novoj tvornici s graditeljima glazbala iz Njemačke?

— Glavni majstor i nekoliko pomoćnika stvarno su došli iz Njemačke — odgovori putujući trgovac. Zatim se nasmije kao da se nečega sjetio.

— Znam jednu priču — nastavi on smijuckajući se — koja točno prikazuje kako su ljudi u Njemačkoj točni i kako se drže reda. Čujete me, ljudi, susjedi i suputnici! Poslušajte pažljivo!

Mi smo ga svi pozorno slušali, jer na putu dobro dođu takve priče da se skрати vrijeme.

— Trebalo je da budu smaknuti po jedan Englez, Francuz i Nijemac. S onom spravom koju zovu giljotina, zar ne.

On se opet nasmije, pa nastavi:

— Kad su Engleza pitali ima li kakvu želju, odgovorio je da bi rado vidio kako mu se kotrlja glava. Polegli su ga, dakle, potrbuške. Ali sjećivo se zaglavilo pedalj iznad njegova vrata. Tada su ga pomilovali, vjerujući da je to božja volja. Onda su pitali Francuza koja mu je posljednja želja. On je rekao da bi do zadnjeg daha htio gledati nebo. I tako su ga poleđice položili pod giljotinu i Francuza pomilovaše, jer je takav običaj. A tada su zapitali čovjeka iz Njemačke koja je njegova želja.

Pripovjedač zastane i lukavo pogleda sve oko sebe.

— No, hajde, reci, brate — začu se muški glas iz prednjeg ugla. — Što je to zaželio čovjek iz Njemačke?

— Zaželio je da napokon poprave giljotinu, jer je sramotna neurednost držati je u takvu stanju — izgovori putujući prodavač glasovira.

Htlo se nasmijati.

Ali nitko nije prihvatio njegovu veselost. Svi smo mi bili vrlo zamišljeni.

— Nitko ne može biti tako glup, pa ni Nijemac — reče netko. — Potpuno neuspjela priča. Onaj tko može praviti tako dobre glasovire, nije bedast.

Tek sada smo se svi nasmijali.

Kad smo stigli u Waco, već je bila kasna noć.

Zadnjih milja neprestano smo se vozili uz srebrno svjetlucavu rijeku Brazos River.

Bili smo prašni i umorni od puta.

Kako je noć bila obasjana Mjesecom i zvijezdama, vozač poviče:

— Za jedan sat krećemo dalje! Za jedan sat, dakle!

Ja sam stajao i promišljao da li da nešto pojedem ili da odem što god popiti u salun preko puta.

Tada začujem pokraj sebe baršunast glas:

— Gospodine, da li biste me otpratili do ušća rijeke Brazos. Rado bih ga vidjela.

Ja se okrenem i ugledam tamnokosu djevojku s blistavim plavim očima.

Njen mi se glas svidio.

— Vrlo rado, gospođice — rekoh. — S vama ću rado prošetati do rijeke. Malo ćemo razgibati noge. Moje je ime Burnett, Johnny Burnett.

Ona me još jednom znatiželjno pogleda u svjetlu s kočije.

— Ja sam Jean McClusky iz El Agui-le — reče. — Vraćam se kući.

Ja joj ponudih ruku i mi podosmo cestom prema rijeci.

Noć je bila blaga i svijetla, prava presjajna teksaška noć.

Baš mi se svidjelo šetati u ovako blagoj noći s tom Jeanom McClusky. Osjećao sam njenu ruku u svojoj, naslućivao njen miris koji je i nakon vrućeg i prašnog dana bio svjež kao u rano jutro.

Odjednom sam pomislio i na nešto drugo, jer već dugo nisam imao prilike šetati noću s jednom tako dražesnom djevojkom. Tu i tamo Jean McClusky se privijala uza me kao da traži zaštitu.

Kakva je to djevojka? Je li zavodnica? Traži li ta Jean neku brzu pustolovinu sa mnom, nakon što smo se bez riječi vozili jedan cijeli dan u kočiji, i tek se tu i tamo pogledali?

Bio sam zbunjen i nesiguran kao nikad.

— Vi kažete da ste iz El Aquile — jedva sam promrmljao. — Bili ste na putu? U El Aquili žive Mallagani, zar ne? Tamo je središte njihovih snaga. Da li ste i vi u kakvoj vezi s Mallaganima, Jean?

— A tko u El Aquili nije s njima u vezi? — Tako mi je uzvratila pitanjem. U glasu joj je zvučala gorčina.

Već smo gotovo bili stigli do rijeke.

Ona pođe preda mnom, potrči do obale i onda uzduž nje, sve dok nije našla ugodno mjestište s klupom u travi, gdje smo mogli malo sjesti.

Ali ona na klupi nije izdržala više od trenutka. Skinula je cipele i čarape, zadigavši pri tom svoje suknje preko koljena. Pod svjetlom Mjeseca i zvijezda ugledao sam njene gole noge. Bile su upravo onakve kakve bih ja poželio vidjeti u neke žene.

Zagazila je u vodu i gacala po pijesku rijeke.

Prišao sam joj bliže, ali samo da se sagnem i umijem lice.

Povremeno sam pogledavao prema gradlću.

Posvuda svjetla. Odzvanjala je meksička glazba i čula se meksička pjesma. I Jean McClusky je također osluškivala.

— Možda slave nečiju svadbu — rekla je odjednom, a glas joj je zazvučao posebno oporo.

Onda je zataknula svoje suknje oko bedara tako da su joj koljena bila gola, a više nije trebala rukama pridržavati odjeću. Sada je i ona umila lice, a zatim rashladila ruke do rame-na.

Kad se uspravila, rekla je:

— Možda je nevjesta sretna. Možda se udala za onog koga ljubi.

— Tako bi trebalo biti — promrmljao sam.

Ona mi odjednom pride i stane sasvim blizu.

Pogleda me uzbuđeno.

— Sviđam li se ja tebi? — zapita me čvrsto i odlučno.

Potvrdio sam.

— Jako — mrmljao sam. — Ali nešto je u tebi što ne mogu razjasniti, možda bi mi ti mogla pomoći u tome.

— Pokušaj to sam sebi razjasniti — nasmije se ona:

Propela se na nožne prste, obavila mi ruke oko zatiljka i podigla se da me može poljubiti.

Ja nisam nikakav svetac, pa niti kamen.

Nisam gubio vrijeme čudeći se, nego sam shvatio da ta dražesna djevojka traži ljubav.

Podigao sam je iz rijeke. Ovaj put sam poljubio ja nju i osjetio u njoj divlju vatru.

Prokletstvo, što se to zbiva s tom malom vješticom?

Odgovor mi i nije bio važan. Držao sam u naručju divlju vatrenu djevojku. A ja sam bio mlad i već dugo nisam imao nikakvu ženu.

Prošao je već dobar sat kad smo naposljetku krenuli prema kočiji. Pa ipak nismo žurili.

Odjednom ona zastane.

— Hvala ti — reče muklo. — Ti si se sigurno čudio mom ponašanju. I još si me nježnije ljubio jer si osjećao da nisam neka laka žena, nego...

Ona naglo zašutje.

— Ta reci napokon! -- promrmljah.

Oklijevala je.

Onda klimne glavom u znak pristanka, primi me za ruku i mi podosmo dalje.

— To što sam učinila, bila je moja osveta.

— Osveta! A zašto? Kome si se osvetila?

Ona brzo odgovori:

— Trebala sam se udati za muškarca kojega ne ljubim i koji mi je mrzak. Zbog toga sam pobjegla od kuće. Ali sad je moja obitelj u nevolji. Mogu je spasiti jedino na taj način da se udam za čovjeka od kojega sam pobjegla. Odlučila sam ga prevariti putem s

prvim boljim strancem koji mi se svi-
di. Taj gad me može prisiliti na brak,
ali me neće dobiti nevinu kakvu me
je htio imati. Razumiješ li?

Oho! Razumio sam i te kako dobro.

Ta se djevojka već prije braka htje-
la osvetiti i radije se upustila sa
strancem nego da svoju nevinost da-
ruje čovjeku kojega prezire, a za koje-
ga se ipak mora udati.

I dalje sam se u sebi pitao kakva je
to djevojka?

Je li luda? Možda vrijedna žalje-
nja?

Osjećao sam se prilično glupo i bio
sam na neki način razočaran.

— Ali ti mi se vrlo sviđaš —
mrmljao sam. — Mislim da bih te mo-
gao ozbiljno voljeti i sve učiniti da
budeš sretna.

— Ah, čovječe — prekine me ona. —
Ja se moram udati za jednog od Malla-
gana. A ti si bar jedan sat uživao.
Dakle, ne tuži se. Sve prolazi u životu,
ponekad brže, ponekad polaganije.

Više ništa nisam rekao. Jedino sam
u sebi osjetio kako je strašno nesret-
na. Slutio sam da će još koji put u ži-
votu učiniti ono što je učinila i sa
mnom, sve dok bude pripadala tome
Mallaganu.

— Koji je to od Mallagana? — zapi-
tao sam.

— Brian Mallagan.

Stigli smo do kočije i popeli se u
nju.

Nismo više imali prilike nastaviti
razgovor.

—o—

Putem sam neprestano mislio o Jea-
ni McClusky koja mi je dala sebe kao
najobičnija droljica. Ali ja sam je ra-
zumio. To je bila stvar njena ponosa.
Vjerojatno joj je strašno. Zelio sam
joj pomoći.

Najednom mi je postalo jasno da ću
joj pomoći silom prilika, krenem li na
Mallagane. Vjerojatno ću ih morati
ubiti. Ako se to dogodi, onda se neće
morati udati za Briana Mallagana
kako bi spasila svoju obitelj.

Tako mi svetog dima, što to sudbina
radi od nas ljudi? Shvatio sam ja da
je to naša sudbina koja nas sve vodi
u El Aquilu da tamo izvede predstavu
u kojoj ćemo svi mi sudjelovati.

Tu i tamo na svijetu događaju se
stvari koje u početku kao da nemaju
ništa zajedničko. Ali onda se uplete
sudbina s nekom svojom namjerom,
koja postaje sve jasnija i očitija.

Mislio sam na Mallagane.

Oni su malo prije rata doselili u
Teksas, dakle, pred sedam-osam godi-
na. Stekli su brojne neprijatelje. Druk-
čije i nije moglo biti, jer su se prebr-
zo i bezobzirno uzdigli. Sve slabije od
sebe proganjali su, slamali, gazili.

Ja sam dobro i na svojoj koži osje-
tio tko su oni...

—o—

Vozili smo se cijele noći. Nešto malo
smo i spavali, sjedeći. Ponekad bismo
se zaustavili na odmorištima da malo
protegnemo noge, popijemo kavu, ili
pojedemo koji zalogaj.

Slijedećeg dana bilo je vruće. Taj
spalni i vrući dan sve nas je prilično
iscrpio.

Navečer je zaprijetilo nevrijeme.
Munje su parale nebo. Grmilo je, a
vjetar vitlao prašinom i suhim
grmljem.

Stigli smo do naselja Sudance.

Vozač poviče:

— Ljudi, danas ne možemo dalje! U
takvoj noći ne, dok munje sijevaju
nebo. Prije dva tjedna grom je uda-
rio u poštansku kočiju dok je prolazi-
la kroz Toro Ebene. Nastavit ćemo
vožnju kad se smiri nevrijeme.

Ponio sam torbu Jeane McClysky.

Nas dvoje krenuli smo prema obliž-
njim kućama. Zaustavili smo se ispred
neke meksičke krčme. Iznutra se čula
vika pijanaca. Netko je svirao na gita-
ri.

Zastao sam.

Znao sam da djevojci treba postelja.
Bila je vrlo umorna.

Otvorio sam, dakle, vrata.

Unutra je neka djevojka plesala na
okruglu stolu. Svirac je majstorski svi-
rao na gitari. Desetak pijanih moma-
ka u taktu je pljeskalo rukama i lup-
alo nogama.

Kastanjete u rukama plesačice neu-
morno su zveckale.

A onda se odjednom sve prekinulo.
Svi su gledali u nas.

— Eno, tamo je još jedna mala —
reče netko drsko. — Zna li ona plesati

kako dobro kao naša Dolores? Hajde, djevojko, dodi, polazi nam što znaš!

Bili su pijani, i to tako pijani da više nisu znali što rade.

A svi su pripadali onoj vrsti ljudi s kojima valja biti na oprezu. Bili su to razbojnici, kradljivci goveda, gusari u sedlu ili konjokradice.

Potihio sam uzdahnulo jer mi je bilo jasno da nismo mogli pogoditi gore mjesto.

Rekao sam:

— Dame i gospodo, džentlmeni, ova bi vam gospođa rado pokazala sve što zna... da nije umorna. Ona je cijelo vrijeme, bez većih odmora, prosjedila u kočiji od Fort Wortha. Uvjeran sam da bi joj svaki kabalero iz samolosti rado poželio barem malo sna i odmora.

U međuvremenu sam pronašao krčmara. Prepoznao sam ga po bijeloj pregači koja je budila nadu da kuća i nije prljava kao što sam mislio.

Pogledao sam ga.

— Trebam sobu — rekao sam — Kočija će krenuti dalje tek kada prestane nevrijeme.

Svi su još uvijek buljili u nas.

Onda netko poviče:

— Nevrijeme je? Hej, čujte kako grmi! A i sjeva. Dolores nas je tako zapalila da uopće nismo zamijetili što se vani događa.

Sad su razgovarali međusobno.

Krčmar se nadosjetku pokrenuo. Mahne prema stubištu.

— Prva soba desno — reče.

Popeli smo se.

Gore smo našli malu izbu s jednim krevetom.

Na vratima nije bilo ni brave ni zaslona.

Sve smo to vidjeli čim sam upalio svjetiljku.

Dolje su opet zapjevali. Zvečala je gitara, gosti su pleskali rukama i topotali nogama, a sve je te zvuke pratilo lupkanje kastanjeta.

Nastavili su sa svojim slavljem Dolores im je nastavila plesati. Možda su nas zaboravili? Promatrao sam Jeanu McCusky, a ona je sumnjičavim pogledom mjerila mene, dapače s tračkom nepovjerenja. Nasmijao sam se.

— Ne boj se! Ja neću ništa što ti ne želiš — rekoh. — Možeš mirno spavati. Leći ću pred vrata. U redu?

Ništa mi nije odgovorila. Samo me je pogledala. Uvidio sam koliko je umorna i iscrpljena.

Izišao sam iz sobice bez riječi. Nisam je ni pokušao zagrliti. To bi bilo potpuno pogrešno.

Jest, zaista sam se ispružio na podu pred vratima. Taj pod vani u hodniku i nije bio previše prljav. Mislio sam samo na to, nije li bilo bolje prenoćiti u sijenicu staje ili u čekaonici poštanske postaje, kao što su učinili svi ostali naši suputnici. Ali sada smo već bili ovdje. Bula odozdo nije mi mnogo smetala. Jer i ja sam bio premoren.

Još uvijek je grmjelo. Kroz noć su praskali gromovi. Sum kiše je bila sve ravnomjerniji.

Naposlijetku sam usnuo.

VIII

U jednom sam se trenu probudio.

Praskanje gromova čulo se samo iz velike daljine.

Kako dugo sam spavao? Sat, dva, tri? Činilo mi se da je ponoć već davnop prošla.

Kad sam začuo škripu stuba, shvatio sam što me tako naglo probudilo.

Približavala se opasnost. Zašto bi se inače netko potihio šuljao uza stube? Zašto bi zastajao nakon svakog šuma, čekao, prisluškivao?

Nisam se pomicao, no nisam imao iluzija. Nećolicina momaka penjala se gore. Bili su to oni koji se još nisu toliko opili da padnu pod stolove.

Tima se još htjelo zabave. Tražili su ženu, jer im Dolores nije bila dovoljna za sve.

Lazano sam se pridignuo i napeo revolver.

Možda ću ga trebati.

Onda su izronili iz mraka.

Bila su trojica.

Hodnik je slabo osvijetljavala prljava svjetiljka. Odozdo je također prodiralo nešto svjetla na stubište.

Ugledali su me i shvatili da nisu bili dosta tihi.

Na trenutak su se zaustavili. Bili su to pravi razbojnici, tzv. »vukovi u sedlu«. Od silnog plća bili su razdražljivi i razulareni.

— Miči se, brate — reče jedan od njih, očito angloameričkog porijekla.

A onaj do njega brzo pristane uz njega sličujući:

— Si, si! Nestani, hombre! Odlazi, amigo, jer i mi bismo htjeli dobiti nešto od tih slatkih užitaka svijeta. I mi bismo rado meda. Bježi i poklopi oči i uši. Rapido!

Zadnja riječ je zahtijevala da nestanem brzo.

Nisam rekao ni riječi, samo sam pošao prema njima. Možda su vjerovali da ću se progurati između njih i sići stubama? Zavaravalo ih je to što sam ih mirno gledao.

Ali onda su dobili svoje.

Onog srednjeg udario sam u trbuh.

Ostalu dvojicu uhvatio sam za kuštrave kose.

Udario sam njihovim glavama — jednom o drugu — tako da je muklo zvecknulo kao u praznoj bačvi.

Zatim sam ih bacio niza stube za onim prvim čovjekom.

Neko vrijeme vladala je tišina. Na poslijetku začuh stenjanje.

Potrajalo je opet malo, a onda netko zapita:

— Karamba, što je to bilo?

— Onaj Gringo tamo gore — začuo se glas prekidan stenjanjem. — Nije nas pustio svojoj, ženskoj. Udario me usred trbuha. Otiđi gore, Pedro, i daj mu što zaslužuje. Povedi sobom Carlosa koji dobro barata revolverom.

Shvatio sam kakva mi se nevolja sprema. Sad će ih doći još više da mi se osvete.

Osluškiavao sam i čekao.

Ali glas koji je tražio osvetu, i dalje je samo stenjao.

— Previše sam pijan — reče neki čovjek. — Više ne mogu stajati. A Charley je vani i duša mu izlazi iz tijela. Nije nam do ženske.

Odahnio sam.

Kad sam se ponovo okrenuo vratima da legnem kraj njih, vidio sam da

su otvorena. Jean McClusky stajala je u njima napola odjevena.

Uvukla me u sobu.

— Dodi k meni! — šaptala je. — Bojim se. Ostani uz mene dok ne svane i dol' se ne izgube crne sjene.

Ušao sam s njome u sobu.

Bio sam zapanjen. Jean je govorila o »crnim sjenama«. Znači, i s njome se događa nešto slično kao i sa mnom. Meni su crne sjene zakrillile moj ponos. Njoj su crne sjene ležale nad budućnošću, ukoliko pripadne Brianu Mallaganu.

Zagrilo sam je.

Sad nam je bilo drugačije nego jučer na rijeci. Sada se nije ponajala kao da nečim želi darovati strance samo da to ne dobije Brian Mallagan.

Danas je bila sa mnom zato što je trebala nečiju ljubav kako se ne bi osjećala tako sama u toj strašnoj noći i na tom strašnom svijetu. Strepila je pred budućnošću i zato je htjela ugrižati malo sreće.

Možda me jučer na rijeci zavo'jela?

—o—

Kad smo se u osvit spustili stubama u krčmu, svi su hrkali. Jučerašnji su veseljac i ležali pod stolovima ili visili preko njih. Jedan se prevalió preko šanka. Krčmar je ležao iza njega.

Kad sam ga prodrmao, otvorio je jedno oko, promrmljao neku kletvu i rekao:

— Jedan dolar.

Stavio sam mu dolar u ruku. On je stisnuo čvrsto šaku i opet zaspao.

Kad smo stigli do kočije, već je bila spremna za polazak. Putnici su već sjedili unutra. Vozač je rekao:

— Već sam mislio poći po vas. Jer, tko je lud da ide u njihov krčmu dok u njoj slavi Manuelo Couchas sa svojim ljudima.

— A tko je taj Manuelo Couchas? Tko su njegovi jahači?

Vozač me je prvo pogledao pitajući se da se možda ne šalim. Zatim se sjetio da sam stranac.

— Ah — reče — Manuelo Couchas i njegovi jahači žive prilično daleko odavde prema sjeveru, ili bolje rečeno, prema sjeveroistoku. Oni dolaze iz zemlje Recos. Vjerojatno nekamo vode ukradene konje.

Sada sam znao tko su.

Ušli smo u kočiju. Vožnja se nastavila.

Već smo bili odmakli nekoliko milja kad je izašlo sunce.

Pogledao sam Jeanu McClusky.

Odgovorila je na moj pogled i ja sam opazio da su joj oči...

Što, što je to bilo u njima? Je li to bila ljubav? Gleda li me sada pogledom zaljubljene žene koja će na rastanku plakati? Da li će joj sada biti još teže predati se Brianu Mallaganu?

Kakav je to momak koji sili na brak djevojku ako ga ona neće? Zar on misli da je žena poput konja kojeg samo treba naviknuti da bude pitom i vjeran? Ili, možda zato želi Jeanu jer je jedina djevojka kod koje je izgorio? Zar ga to izaziva?

Mallagani imaju moć u rukama. A oni se njome služe u svakom pogledu.

Jean McClusky vraća se kući da spasi svoju obitelj. Ona se za nju mora strašno žrtvovati...

Prokletstvo, pa, to je mračni srednji vijek!

Želio sam Jeani reći da se ne mora dalje brinuti.

Ali, nisam joj ništa mogao obećati. I predobro sam znao da bih se time upustio u preopasnu stvar i da bih vrlo brzo mogao zatvoriti oči. Zauvijek.

—o—

Stigli smo u Nueces, a tamo sam bio odlučio izići.

Nisam se htio dovesti ravno u El Aquillu i izložiti se opasnosti da odmah upadnem u ruke bilo Mallagana bilo Adama Tilgmana.

Kad smo se zaustavili na postaji u Nuecesu da kočijaš promijeni konje, ja sam sišao.

Rekao sam Jeani McClusky:

— Čut ćeš još o meni, jer ću se zadržati u ovom kraju. Moram, srediti neke stvari.

Ona samo klimne glavom.

Ne, nije me poljubila. Ostala je na svom sjedištu, te mi nije niti pružila ruku.

Izgedala je tako napuštena. Pričinila mi se kao osuđenica kojoj se više ne može pomoći.

Ostali putnici su nas promatrali. Neki su slutili da je među nama nečeg bilo, da nam se teško rastati.

Okrenuo sam se i pošao.

Pratilac vozača već je bio izbacio moje stvari. Uzeo sam svoj skromni prtljag i sedlo.

Uz zgradu postaje bili su konjušnica, obor, kovačnica i nekoliko drugih radionica.

Vjerovao sam da ću u konjušnici moći jeftino kupiti konja. Neće biti izvanredan, ali nisam imao drugog izbora. Uza se nisam imao više od sedamdeset dolara.

Konjušnica bijaše prazna a kod obora se skupila nekolicina ljudi. Sjedili su na ogradi ili se naslanjali na nju. Jedan od njih bijaše u sedlu na prekrasnu konju.

Svi su gledali jahača u oboru kojega je bijesni crni pastuh bacio u zrak, onda ga otkoturao u prašinu, gdje je ovaj bubnuo u ogradu tora.

Morali su ga nekako izvući.

Dva jahača što su stajala u kutu obora, nekako su dobila pastuha među sebe. Jedan mu je odmah bacio laso preko glave. Neočekivano, ždrijebac je postao pitom kao janje.

O, taj crni momak točno je znao kad mu se valja boriti, a kad nema nikakvih izgleda.

Stari čovjek u sedlu osvrne se oko sebe.

— No, mladunci, tko će sada pokušati?

To nije bilo pitanje nego nestrpljivo požurivanje, izazov, gotovo zapovijed.

Ali nitko se i ne pomakne. Nikome se nije dalo okušati sreću na leđima crnog pastuha.

Vidio sam da i neki drugi konji blizini nose isti žig kao i pastuh: slovo M isprepletено vijugama koje nije lako krivotvoriti.

Mallagan!

Sudbina je ponovno dopustila sebi da se malo našali. Izišao sam iz kočije da ne naletim na Mallagane i da sam mogu izabrati pogodan trenutak kad ću se s njima sresti. A sad sam natračao ravno na Old Man Mallagana!

Starac je bio nalik na orla koji još može loviti plijen, stvorivši sebi kraljevstvo koje je navikao promatrati

odozgo, sa svog konja, dobroćudno i prijeteći.

Na taj način je i mene pogledao.

— A što je s tobom, moj mladiću? — zapitao je režeći, što je očito bio njegov način. Pri tom me je uporno gledao svojim orlovskim očima.

Tri sekunde i ja sam njega gledao.

Zatim sam skrenuo pogled na pastuha.

Taj je već njušio prema meni, kao da je shvatio da ću ja biti slijedeći jahač s kojim će se morati boriti.

Ponovno sam pogledao starca i upitao ga:

— Što je s vašim sinovima, gospodine? Jesu li i oni pokušali?

Moje ga je pitanje čvrsto pogodilo, do srži. To sam odmah vidio po njemu. Neki ljudi koji su se nalazili izvan njegova vidokruga, stali su se ciriti, baš kao da su čuli nešto što im se sviđa.

— Jeff i Brian su pokušali, — reče starac suho — ali pastuh ih je zbacio. Do sada je bacio na sebe svakog čovjeka koji bi ga zajahao. Samo nije Chata, jer on dosad nije pokušao... nije mogao pokušati... A tko si ti, moj mladiću? Tebe još nikada nisam vidio.

Sviđao mi se Old Man Mallagan. Ulijevao je štovanje. Priznao je da su njegova dva sina uzjahala pastuha i izgubila.

Istodobno je naglašavao da ne odustaje. Tražio je čovjeka kojeg životinja neće pobijediti. Opet sam promotrio životinju koja je dahala prema meni.

— Prozvali smo ga Widowmaker, to jest »onaj koji žene čini udovicama« — reče starac.

— Kakvo zlo ime!

Ali životinja koja se bori za svoju slobodu, zacijelo nije zla. Pastuh je htio sačuvati svoje dostojanstvo. On to radi sasvim nagoni.

Ukoliko ga netko svlada, crne će sjene pasti na njegovo dostojanstvo, kao što su pale i na moje. Spoznao sam, jao, koliko smo slični i kako da dobro mogu razumjeti.

Opet sam pogledao Old Man Mallagana. Gledao me je kao orao u obrušavanju.

Rekao sam:

— S tim se pastuhom treba postupiti drukčije, sasvim drukčije.

— Kako? — tvrdo je zapitao starac.

— On je ponosan — rekoh. — Ponosan kao što ste i vi ponosni. To morate poštivati. Ako dopustite da ga slo-me, on će biti još samo sjena sebe prijašnjega, biće sa crnom sjenom na svom ponosu. Razumijete li?

On jedva primjetno klimne glavom.

— Njemu treba prilaziti polako — rekoh dalje. — Treba se uživjeti u njegovo stanje i s puno strpljivosti nastojati zadobiti njegovo prijateljstvo. Mora ga se priznati kao ponosno stvorenje. On će to nagoni osjetiti. Samo tako će se održati kao plemenito biće. Drukčije ne ide. Morate ga usporediti s ponosnim čovjekom, tek tako ćete ga moći razumjeti i pravilno s njime postupati.

S tim sam mu sve rekao.

Gledao me je vrlo zamišljeno.

— Još mi nisi rekao tko si ti, moj mladiću — napokon će starac.

— Ah — odvratih ja — što uopće znači ime. Mogao bih isto tako biti Jim Miller ili Johnny Shmits. Zovite me Johny Frank.

Oči su mu se stisnule a nosnice podrtavale kao da je onjušio nešto fino, nešto što još jednom mora temeljitije ispitati.

— Došao si poštanskom kočijom? Zašto si ovdje sišao?

Pitao je vrlo pronicljivo.

Slegnuo sam ramenima.

— Ah, već sam iz poštanske kočije opazio ovaj obor s konjima. Mislio sam da bih tu mogao zaraditi nešto novaca ili bar upola upotrebljivog konja. Imao sam konja, ali je uginuo.

On klimne.

— Dobio si posao, Johnny Frank — reče. — Ovi obori moje su vlasništvo. Ovdje držim životinje, jer je na ovom mjestu izvrсна trava, gotovo isto tako dobra kao i modra trava puna minerala kakva raste u Kentuckyju. Na stotine milja naokolo, malo kažem, možda i na tisuće milja, nema bolje trave za rasne konje. Ovdje ima posla koliko hoćeš. Mallaganovim posjedima potrebni su dobri konji za rad na njivama. Usto sam kupio i gomilu divljih muštanga koje treba ukrotiti. Pedro i Hurtado pomoći će ti u tome. Jako me

zanima hoćeš li ti ovog crnog pastuha moći pripitomiti prijateljstvom. Ako ti to ne uspije, pustit ću da se na njemu izreda dvadeset jahača. To će ga slomiti. Dajem ti četiri tjedna vremena.

Nakon tih riječi starac pritegne uzde svoga konja. Ipak se još jednom zaustavio i rekao preko ramena:

— Kao jedan od mojih konjušara imaš posvuda u ovom kraju pravo na pozajmicu. Plaću ćeš dobiti za četiri tjedna, a odgovarat će tvojim zaduženjima...

Napokon je odjahao.

Većina ljudi pošla je za njime, sustigla ga i oko njega se skupila u gustu gomilu. Bili su, dakle, njegovi pratioci s kojim je jahao svojom zemljom, svojim kraljevstvom.

— Možda se vi bolje razumijete u konje nego ja — rekao sam onima što su ostali — ali to će se tek pokazati. Trebao mi je posao, jer sam bez novaca. Pa ipak, može se reći da sam imao sreće. Predlažem da se podnosimo.

Klimnuli su glavama.

— Ja sam Pedro — reče onaj stariji. — A ovo je Hurtado.

Neko smo se vrijeme promatrali.

— Zar su Mallaganovi sinovi doista pokušali s ovim pastuhom? — pitao sam. — Kako se završilo?

— Obojica su sada bolesni — reče Hurtado s vidljivim zadovoljstvom. — Htjeli bi biti bolji od nas sviju, zato što su njegovi sinovi. Ali ždrijebac je pobijedio i njih dvojica sada gadno bojuju.

Složio sam se s time klimanjem glave. Bio sam zadovoljan.

Volja ili igra sudbine bila mi je slona.

Namjerio sam se na samom početku na Old Man Mal'agana. Ponudio mi je posao, jer se tu slučajno našao neki pastuh koji nikome ne da da ga uzjaše. Jeff i Brian Mallagan bit će nekoliko dana bolesni. Chato jaše tko zna kad da uokolo nadzirući udaljene paše.

Dobro mi je pošlo.

Ali gdje su Adam Tilgman i njegova tri lopova koji su mi ukrali šesnaest stotina dolara, nakon što su me nasmrtno izgazili?

Sve ću ja to još iščeprkati.

IX

Dobro se živjelo u malom naselju uz Nueces postaju, sasvim blizu ušća rijeke Nueces.

S Pedrom i Hurtadom moglo se raditi. Znali su postupati s konjima, ali znao sam i ja. To su i oni uvidjeli i tako smo se međusobno dopunjavali i dobro vodili posao.

Ja sam još prošle sedmice pustio bradū. Nosna mi je kost bila slomljena, a htio sam prikriti i ožiljak na lijevom obrazu.

Moje je lice sada izgledalo sasvim drukčije nego onda u Abilenu.

Nadao sam se da me barem trojica braće Mal'agan neće odmah prepoznati, jer su me vidjeli samo nakratko. Kad su me ono bacali u bunar i dok smo se međusobno borili, ja sam bio glatko obrijan.

Živo sam se uzdao da ću neko vrijeme živjeti neprepoznat, sve dok se stvari ne razviju tako da im mogu lakše skočiti na leđa. Na neki način sam se sakrio kao vuk u jazbini. Ali to su učinili i Adam Tilgman i njegovi banditi.

Jednog je nastrijelio Chato Mallagan. Drugi su ostali negdje na nekoj cesti. Gdje li su sada?

Ja sam spavao u oboru uz crnog pastuha kojeg su nazvali »Onaj koji čini žene udovicama«. Ponekad se ponašao kao da me želi napasti i zgaziti kopitom. Kad sam mu govorio, činilo se da će poludjeti.

Pa ipak — on me nije napao. Samo bi se povukao u najudaljeniji kutak obora. Ja sam ležao na svom pokrivaču u drugom uglu. Ponekad — ako bih se probudio — ja b'h s njime tiho razgovarao. On bi uvijek iznova počeo njuškati, propinjati se i plesati. Nekoliko puta mi je prišao, stao sasvim blizu mene i podigao prednju nogu kao da me želi zgaziti. Ali uvijek bi se okrenuo i vratio u svoj kut.

Znao sam zašto me ne napada. On je to, vjerojatno već prije, s drugima pokušavao, ali bi ga lasom srušili na pod.

Znao sam da će proći još mnogo vremena prije no što se budem usudio doći ga ma i vrškom prsta.

Prošao je tjedan — a što je sedam dana u kraju gdje ponekad i godine promiču bez traga, godine za kojih se jedva nešto promijenilo na ovim osamljenim pašnjacima, u naseljima kao što je neucenska postaja.

Bila je to zemlja s tisuću skrovitih kutova, s mnogo tajnih niti i skrovitosti.

Pedro i Hurtado mnogo su mi pričali o svemu tome. A ono o čemu su mi pričali, crtali su u pijesku i objašnjavali mi zakone i granice. Upoznao sam i neke ljude koji su došli do ograde ili projahali pokraj popivši piće. Neki su dolazili samo zato da vide crnog pastuha.

Čuo sam cijelu priču o obitelji McClusky i saznao da Jeanini roditelji imaju još petoro djece s kojima zajedno rade na malom ranču u koji su uložili najbolje godine svoga života. Ali oni žive u sjeni Mallagana i postupno sve više ovise o njima, posebno zadnjih nekoliko sušnih godina.

Mallagani su izgradili kanal i napravili branu, tako da se stvorilo umjetno jezero. Za druge nije bilo vode. McClusky se nisu htjeli predati i odreći se. Bili su prestari da negdje drugdje počnu ispočetka.

Sada sam još bolje razumio Jeanu McClusky.

Čeznuo sam za njom. Želio sam da je ponovno vidim.

Na Nancy Clum mislio sam sve manje, iako sam zbog njezine prijevare, tako loše po mene, upao u klopku i zaradio niz ne samo vanjskih ožiljaka.

Nakon što je tjedan prošao, uputio sam se u grad El Aquilu, koji je u vlasti Old Man Mallagana, čak bi se moglo reći da je glavni grad njegova kraljevstva.

Mjesto je u stvari izraslo iz starog misionarskog sela Španjolaca. Misijska je još postojala. Pokraj sela od trske niknuo je moderni dio grada koji su izgradili Teksašani nakon pokolja kod Alama i Jacinta, dakle poslije 1836. godine.

Oko grada pružala su se polja i njive. U ljevačnici se kovalo od jutra do mraka. Veliki teretni vlak, pristigao iz Meksika, stajao je ispred grada. Nekoliko malih stada ovaca i koza čuvala su djeca. Po nekim pretrpanim kolima zaključio sam da se ovdje bave i ru-

darstvom. A možda kola dolaze izdaleka, čak iz Meksika, s druge strane rijeke Rio Grande, preko koje vozi splav...

Sve sam to zapazio s brežuljaka prije nego sam odjahao u dolinu.

Bilo je kasno popodne. Sunce se primicalo zapadu. Voda rijeke rumeno se ljeskala. Na trenutak sam pomislio da je krvava, ali sam brzo prekinuo misao, jer mi se učinila lošim znakom.

U gradu je postojao salun koji je pripadao hotelu, a razlikovao se od brčmi u meksičkom dijelu grada.

Kad sam zaustavio konja da sjašem, začuo sam nešto u što nisam morao povjerovati. Bilo je nemoguće, odvise apsurdno. Vjerovao sam da sanjam ili da čujem stvari koje ne postoje.

Jer, tamo unutra netko je svirao glasovir, ili, bolje rečeno, tamo je netko svirao glasovir na meni poznat način.

Nije moglo biti zabune.

Iz saluna je izvirala strasna Chopinova glazba, ona ista koju sam tako pobožno slušao u Abilenu.

Stresao sam glavom i uspravio se u sedlu.

Prokletstvo, zar je to slučaj? Ili opet hir sudbine? Ili je sve to posve logično? U svakom slučaju bio sam uvjeren da ovu glazbu i na ovom instrumentu može svirati samo Nancy Clum, koja je u Fort Worthu tako lukavo prevariła svoje progornitelje.

Odlučio sam ući.

Nisam znao što ću nakon toga učiniti. Jednostavno nisam to mogao unaprijed znati.

Prvo sam je htio samo vidjeti.

Unutra, u salunu, sjedilo je tek nekoliko gostiju. Dvojica su u kutu igrala biljar. Jedan je stajao uz bar i kockao se s barmenom koji je bio prilično star i, činilo se, vrlo iskusan.

Zvuci Chopinove glazbe dopirali su iz pokrajnje prostorije. Ulaz u nju vjerojatno je i prolaz prema hotelu i blagovaonici.

Iako sam ožednio jašući od Nueces postaje do ovamo, nisam prišao baru da popijem pivo.

Gledao sam samo oko sebe, odvrativ nekim pogledima, i dva puta klimnuo glavom ljudima koji su me pozdravili. Poznavali su me s postaje u Nuecesu kamo su dolazili da pogledaju divljeg pastuha — ljepotana.

Razmaknuo sam zastor od niza perli i ušao u predvorje hotela.

Zastao sam zadržavši dah. Osjetio sam gorko razočaranje, tako da mi se stislo grlo.

Nadao sam se, naime, da ću ugledati Nancyu crvenokosu glavu. Još uvijek sam se dobro sjećao njenog načina odijevanja.

Ali tamo je sjedila neka posve drukčija žena. Njezina tamnoplava, dakle ne crvena kosa, nije joj raspuštena padala niz leđa, nego je bila začesljana oko glave i visoko pričvršćena. Haljina na njoj bila je zakopčana do grla, neka tamna haljina, doduše skrojena po modi, ali ne tako da izaziva i mami.

Žena malo uspori svirku, okrene glavu, pogleda me i zavrti se na pokretnoj stolici prema meni.

— Halo, kauboju — reče ljubazno. — Mogu li nešto učiniti za vas? Želite li možda sobu?

Pitala je to posve bezazleno, upravo kao prava vlasnica hotela koja se veseli svakom gostu.

Buljio sam u nju kao da nije od krvi i mesa.

Je li to Nancy Clum ili nije?

Kosu je lako obojiti. Mogla ju je prebojiti još u Abilenu ili ovdje u El Aquili. I to što je kosu drukčije češljala, ne mora ništa značiti, jer spretna žena lako promijeni svoj izgled. Odjednom sam opet postao siguran da je ta žena Nancy Clum. Pijanistica je imala zelene oči, potpuno jednake kao i Nancy Clum u Abilenu.

Svirala na glasoviru, Chopin — i zelene oči! Zar to nije dovoljno?

Pa ipak nisam bio potpuno uvjeren. Glas joj je bio izmijenjen. Ta žena je, osim toga, bila prilično deblja.

Pokušao sam s prepadom.

— Halo, Nancy — rekoh.

All ona samo podigne obrve.

— Ja sam Fee Madden, kauboju — odgovori, a glas joj izgubi malo od ljubavnosti. — Čini se da ste me zamijenili s nekom Nancy? Da, ja sam Fee Madden. Moje ime piše vam vani iznad oba ulaza. Zao mi je, kauboju, ako ste očekivali da ćete ovdje ponovno sresti neku Nancy. Odakle je poznavate?

Glas joj je zvučao dublje, a istodobno i jasnije. Govorila je bez traga

ikakva narječja. Čovjek ne bi mogao lako pogoditi dolazi li sa sjevera ili juga. Abilenska Nancy Clum govorila je pomalo kao žene iz južnih gradova.

Prišao sam joj bliže i stao posve ispred nje. Pomirisao sam njezin parfem. Ova žena mirisala je drukčije. Na njoj nije bilo ni daška mirisa kakav je upotrebljavala Nancy Clum.

Sada sam tek postao nesiguran.

Odstupio sam.

— Oprostite mi, mađam — rekao sam. — Ali vi imate nevjerojatno sličnu dvojnicu.

Okrenuo sam se i otišao. Bilo mi je lakše okrenuti leđa nego podnijeti da ona gleda u moje zabezegnuto lice.

Ispao sam budala sam pred sobom.

Pa ipak, i dalje sam neodređeno klimao glavom ispijajući za šankom drugu čašu pive.

U drugoj prostoriji opet je netko svirao na glasoviru. Vješte ruke sviračice budile su život u mrtvom glazbalu.

Okrenuo sam se pipničaru koji se još uvijek pored mene kockao s nekim gostom:

— Je li to vaša šefica?

— Da — reče on. Zatim iz bokalčića istrese tri kocke koje pokrrije prije nego su ih mogli vidjeti. — To je sadam — okrene se drugom čovjeku.

— Devet je — reče ovaj keseći se. — To je devet.

Ali, bila je osmica, naime, dva puta dva i jednom četiri.

Sada je gost prihvatio bokalčić. Ja odmah upitah pipničara:

— Kako je dugo gospođa Madden vlasnica svega ovog? I kako već dugo živi ovdje, u El Aquili?

Pogledao me je nevoljko kao da mu smetaju moja pitanja.

— Ah — reče — došla je pred nekoliko tjedana i odsjela u hotelu. Nakon tri dana i tri noći već je toliko smotala starog Don Pascala da joj je prodao hotel. On je s kćerju otputovao u Kaliforniju. Ja vjerujem da je ona, zapravo, htjela samo kupiti glasovir.

Popio sam svoje pivo i izišao.

Kad sam stupio na verandu, već je bila noć. Spazio sam nekog čovjeka koji mi je stajao na putu, kao da čeka na mene. Dobro sam ga znao. Bio je to Adam Tilgman. Prekasno sam ga prepoznao.

— Dakle — reče on. — Je li ona ili nije?

Sad sam već vidio da drži revolver u ruci. Bio je u prednosti, jer su se moje oči tek privikavale na mrak. Unutra su još gorjela svjetla.

— Idimo za ugao iza kuće — kesio se on — prije nego nam netko ne zasmeta tu ispred vrata. — Hajde, kreći, ide-mo!

Sćepao me.

Ja, budala, naleteo sam mu na kolt kao ovan na mesarski nož.

Ali ona žena unutra strašno me dotukla.

Poslušao sam Adama. Bio sam siguran da bi me u protivnom ustrijelio. A možda će to bez odgađanja učiniti tamo iza kuće, nakon što prvo ispipa kako stoje stvari.

— Mi smo te zamijetili već u Nucesu — reče on nakon što smo zaobišli kuću. — Je li to, možda, tvoja partnerica koja je trebala prenijeti novac na sigurno mjesto?

Mogao sam jedino gorko puhnuti kroz nos.

Znao sam da Adam Tilgman i njegovi ortaci još uvijek žele novac. Bili su tvrdoglavi i nisu bili spremni tako brzo odustati.

X

Kad smo zašli za ugao kuće, on mi izvuče revolver iz korica. Bio sam, dakle, razoružan i u njegovoj vlasti. Pritisnuo mi je svoj kolt usred leđa i gurao me pred sobom.

Išli smo poprijeke dvorištem, a zatim postrance uz neku sušu. Iza suše je stajao njegov konj.

Noć i nije bila tako tamna kako mi se učinilo u prvi mah dok sam izlazio iz rasvijetljene prostorije. Dobro smo vidjeli jedan drugoga.

— No, je li to ona Nancy koja te je uspjela prevariti i nas učiniti siromasi-ma, budalama, nas što smo tjerali stado goveda od Tehasa do Kanzasa, ali zato nismo dobili ništa — baš ništa! Je li to ona?

Naslonio sam se na neko drvo i pre-križio ruke na prsima. Morao sam prvo dobro razmisliti.

Adam Tilgman i njegovi prijatelji jamačno nikada nisu vidjeli Nancy Clum. Pamtili su je samo prema mome opisu. Ali oni su slijedili Mallagane, a Mallagani su dobro poznavali Nancy Clum. Zar ovi nisu u Fort Worthu posve izgubili njen trag? Možda su znali da Nancy Clum bježi upravo u njihov zavičaj?

Ili Nancy Clum — ako je to ona — uopće nije bježala, nego je dobrovoljno ili po zapovijesti putovala u El Aquilu?

Kad sam na to pomislio, prožme me nešto kao spoznaja, kao pravo shvaćanje.

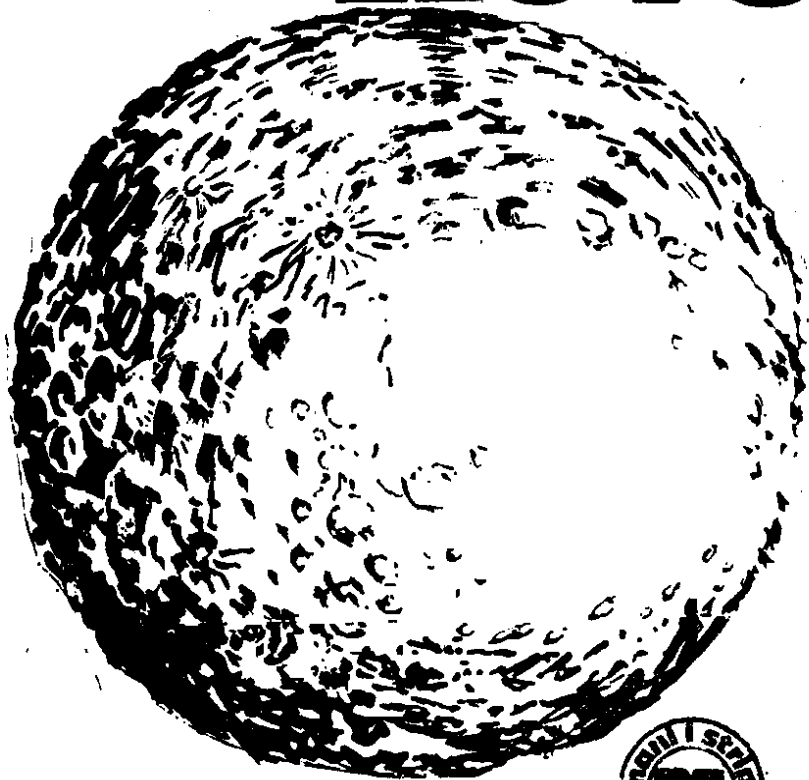
Samo, je li ova lijepa plavokosa pijanistica uopće Nancy Clum? Ne, nisam bio potpuno siguran.

— Ne znam — rekoh Adamu Tilgmanu. — Sva ta žena može spretno promijeniti izgled, a ja sam je kratko pozna-vao. Ništa ne mogu tvrditi Adame Tilgmanu. Jednostavno, nisam siguran. Ali po čemu ti misliš da bi to mogla biti ona kad je nikad prije nisi vidio?

Da, to sam namjeravao: uvući ga u duži razgovor. Možda ću mu uspjeti nečim odvratiti pozornost, te ga napasti. Oslonio sam se samo na tu zami-sao. Cijelo vrijeme osjećao sam nje-gov revolver kojim me je sada pritis-kao sa strane. Stajali smo prilično bli-zu jedan drugome, tako da ne bismo morali govoriti previše glasno.

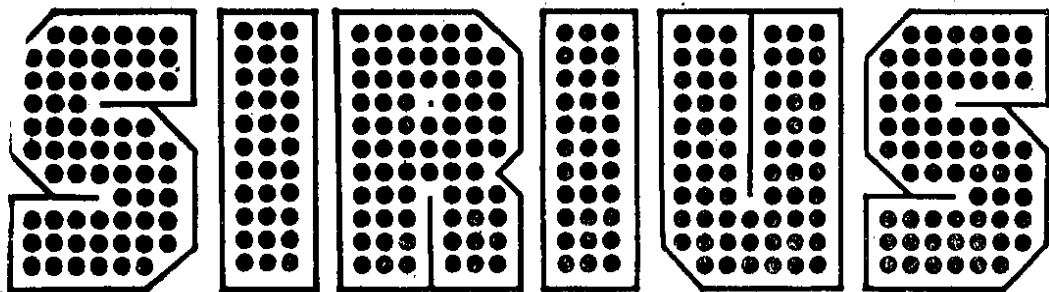
On je nekoliko puta duboko uzdah-nuo. Zatim reče: — Mallagani su sve do Fort Wortha slijedili trag te crve-nokose i zelenooke zvijeri koja je ukrala naš novac... pošto si joj ga ti tako glupo izručio. No i mi smo, još u Abilenu, tu i tamo naučili nešto o toj ljepotici. Samo je trebalo pitati, a sva-ki muškarac između četrnaest i sedam-deset godina, koji ju je jednom vidio, znao je nešto o njoj. Ali u Fort Wor-thu nestala je bez traga. Kao da se rasplnula u zraku. Više nije bilo crve-nokose ljepotice sa zelenim očima koju nijedan muškarac ne može zabo-raviti. Nestala je. Ishlapila. Rasplnula se u zraku. I sami Mallaganovi, koji su je još nekoliko dana tražili uokolo,

ново!

BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

10d

odjednom su prestali s potragom i vratili se kući.

Moj progonitelj je na trenutak zašutio — činio se da je jako obuzet mislima koje su mu još jednom dovele u sjećanje sve ono što smo svi mi prošli.

Naslutio sam da bi sada mogao biti pravi trenutak da okušam svoju sreću. Samo ako se dovoljno brzo pokrenem, a moram biti brz kao divlji macak, možda bih ga mogao savladati a da me njegovo tane ne zahvati.

Ipak sam oklijevao. Moj mi je naggon govorio da još nije trenutak. Dapače, jače sam nego ranije osjećao pritisak vrha njegova revolvera.

Mogao bi osjetiti i najmanji moj pokret i pucati.

Napokon on nastavi svoju priču:

— Mi smo pronašli nešto drugo. Kočijom prije njih noćna je lijepa mlada žena otputovala smjerom San Antonija — El Aguila — Laredo. Imala je zelene oči, ali nije bila crvenokosa, već više plava. To je ta što unutra svira glasovir. Sad si se i ti pojavio ovdje. Prepoznao sam te slučajno prije nekoliko dana dok smo promatrali postaju Nueces. Vidjeli smo kako si došao kočijom i kako si odmah naletio na Old Man Mallagana. Zapravo smo mi tada slijedili Old Man Mallagana, ali je on imao uza se previše jahača. Nitko te ne bi prepoznao, ali ja sam mogao, jer sam u ratu dosta dugo jahao s tobom. Prepoznao sam te po tipičnim pokretima — kako guraš unatrag šešir, mašeš rukama itd. Odonda smo te držali na čelu.

Nisam ništa rekao. Čekao sam. Osjetio sam da Adam Tilgman želi još nešto reći.

I on je dolsta rekao. Mislio je da će me iznenaditi.

— Ovu ženu ovdje posjećuje Chato Mallagan. Otkad je ovdje, pripada tom gadu. On, dapače, ima i ključ od stražnjih vrata. Žena ga očekuje u noćnoj košulji. Razumiješ li?

Da, da! Sada sam već shvaćao mnogo šta.

Jednim potezom sve mi je postalo jasno. Potpuno jasno! Napokon sam riješio zagonetku zašto je Nancy Clum — sad sam bio uvjeren da je to ona a ne njezina dvojnica tamnoplave kose — otputovala upravo u El Aguila i ovdje kupila hotel i salon.

Dakle, ipak ju je u Fort Worthu ukebao Chato Mallagan! I ona se svela s njime jer je trebala zaštitu, jer je osjećala da je slijede, jer je svakako htjela zadržati plijen. Spetljala se s najopasnijim od svojih progonitelja i učinila ga svojim zaštitnikom. Ona je, doduše, platila svoju cijenu, ali nije živjela loše. Bila je samostalna, imala sigurne prihode, a iznad svega glasovir.

Osjećao sam da joj je instrument najvažniji. Tako je moralo biti. Ali što mi koristi ova spoznaja, kad me Adam Tilgman drži na nišanu?

Cuo sam ga kako tiho govori: — Zašto si nas slijedio, Johnny Burnett? Da nam se osvetiš zato što smo te bez milosti udesili? Ili da dijeliš novac s Nancy Clum koja se ovdje prozvala Fee Madden? Ali tada ćeš imati posla s Chatom Mallaganom. No, što je? Odgovori mi!

On je to zatražio oštro, grubo. Bio je nestrpljiv i nesiguran. Poznavao me je, i prema tome znao da mu ja zacijelo neću oprostiti zlo koje su mi nanijeli on i njegovi ortaci.

— Da, to je Nancy Clum — promrmljah. — Prepoznao sam je po tome što svira glasovir. Nijedna druga žena u ovim krajevima ne zna tako svirati kao ona. I nijedna druga ne voli toliko Chopina. I što sada?

Osjetio sam da oklijeva. Možda se nešto u njemu protivilo ne dajući mu da samo tako ubije svog starog ratnog druga.

Istodobno mu je razum govorio da smo nas dvojica postali neprijatelji i da me ovamo dovela puka želja za osvetom.

— Što ćete učiniti? — upitao sam brzo.

Činilo se da je zadovoljan odgovorom svoje paklene odluke. Malo je smanjio pritisak revolvera. Zatim je odgovorio:

— Što ćemo učiniti? — oponašao je kreveljeći se moje pitanje. Odmah je nastavio: — Poslat ćemo na dno pakla te Mallagane. Bilo kada pružit će nam se prilika. A kad više ne bude Mallagana, pa' će pripasti meni i mojim prijateljima. Obračunat ćemo se i s Nancy Clum koja je promijenila ime u Fee Madden. Onda ćemo zagošpodariti cijelim gradom.

Dakle, tako daleko ide.

Ubij će me.

— Dodji, podimo komad puta — reče on. — Htio bih se tu negdje izgubiti u noći i nestati iz grada. Hajde! Poslušao sam, pitajući se hoće li ovač sa mnom proći sto ili dvjesto koraka.

On se bojao da nakon pucnja ne istrče ljudi i ne zapamte ga. Išao je iza mene, a poveo je i svog konja.

— Polako, idi polako — zapovjedio mi je tvrdo.

Išao sam polako. Znao sam da drži na nišanu moja leđa, i da će kad-tad povući oroz.

Prokletstvo, ima li izgleda da se izvučem? Zar baš nikakvog?

A onda mi se naglo i iznenada pružila prilika.

Nije trajala duže od djelića sekunde — no ja sam je iskoristio.

Radilo se o dvije mačice što su se ganjale u blizini, mijaučući u sav glas.

Iza Adama Tilgmana preplašio se konj. Možda ga je udario ili mu povukao ruku dižući glavu u uzdi.

Bacio sam se na zemlju i otkotrljao. Hitac je prasnio. Zaslijepio me bljesak iz oružja, a osjećao sam da me nešto zapeklo na desnom obrazu.

Dijelić sekunde nakon toga zgrabio sam mu revolver. Sada sam bio siguran da više ne može opaliti. Istodobno sam Adama Tilgmana udario koljenom u trbuh.

Ali to je bio tek početak. Eksplodirao sam od bijesa i nisam dopustio Tilgmanu da se izvuče. Dao sam mu što ga pripada. Moja prvobitna panika pretvorila se u gubitak svađe milosti.

Pokušao mi se suprotstaviti, ali me nije uspjelo. Moj prvi udarac koljenom gadno ga je pogodio. Najednom je počeo jaukati i divlje zapomagati. Ja sam mu napokon oduzeo kolt i dugim udarcem desnice pogodio ga u glavu.

Pao je. Spustio sam se za njim, kleknuo na zemlju i pronašao svoj revolver koji je bio spremio u džep svojih hlaća.

Sada sam imao dva revolvera.

A što dalje? Mogao sam ga mirno ubiti. Zašto to nisam i učinio? Slijedio sam tu bandu s namjerom da svakome od njih pojedinačno naplatim za ono što su mi tako zvjerski učinili.

Osim toga, zar me nisu opljačkali kao najobičniji ulični lopovi i razbojnici?

— Ustaj! — rekao sam škripajući zubima, a usput se ogledavao nije li koga privukao hitac iz revolvera. Morao sam voditi računa i o razbojnikovim ortacima. Možda nije sam u El Aguili?

Adam Tilgman podigne se stenjući. Teturao je držeći se za donji dio trbuha. Tamo ga je najviše boljelo.

— Prilike se mijenjaju — rekoh mu. — Prije ste vi meni ukrali lijepu svotu novca nakon što ste me nasmrtno prebili. Sada znaj da hoću natrag svoj novac. Dakle, koliko još imaš od svoga dijela?

Škripao je zubima od boli, ali ja sam znao koliko je čvrst. Morao sam računati i s time da se pretvara, ne bi li me iznenadio i oborio na zemlju.

— Neka... neka ti bude sve što imam — jedva je izgovorio. — Tu je još oko trista dolara. Dat ću ti ih. Odmah ću ti ih dati...

Izenadila me njegova spremnost da mi vrati novac.

Na sebi je imao otvoreni kaputić koji mu je dosezao samo do polovice bokova, dakle, mnogo više nego vesta. Onda posegne u nutarnji džep kaputa. razumljivo, da izvuče novac.

Ali on je izvukao nešto drugo.

Bila je to mala pucaljka s dvostrukim punjenjem, tzv. deringer.

U tami sam to prekasno opazio. Tako me je opet prevario. Odmah je opalio oba metka.

Ali i ja sam okinuo. Moje tane ga je lako pogodilo s te male razdaljine. Bio je mrtav i prije nego se srušio.

Njegova oba zrna nisu me mogla ubiti.

Doduše, pogodila su me, ali od njih sam samo zateturao i otklatio se tri koraka unatrag. Na trenutak me uhvaćao pakleni strah da ću pasti i više neću moći ustati. Mislio sam da je sa mnom gotovo, da me je pogodio u zlo mjesto. Ali prošle su i te kratke sekunde moje usplahirenosti.

Iza toga osjetio sam bol. Bila je užarena, zla, opća — ali nije mogla biti smrtonosna.

Još se nitko iz obližnjih kuća nije pokazao na prozoru ili izišao van.

Počeo sam ispitivati svoje rane. Bile su na lijevoj strani.

Sva sreća da zrna nisu prošla između rebara, nego su udarila o njih. Po tom su se po njima skliznula rasparavši mi kožu brazdom. Krv mi je tekla niz tijelo ispod odjeće.

Morao sam se potruditi da uskočim u sedlo.

Držeći se postrance i pritišćući odjećom rane, pošao sam obilaznim putem do svog konja pred salunom. Uspio sam se domaći prve uličice, skrenuo zatim do glavne ulice i onda njome krenuo ulijevo.

U meksičkom dijelu grada opet se nešto slavilo. Odzvanjali su bubnjevi i trube, a uz njih pjesma i svirka gitara. Možda je nečija svadba?

Napokon sam se dočepao svog konja.

Prije nego sam se popeo u sedlo, pogledao sam oko sebe.

Na verandi hotela stajalo je nekoliko muškaraca. Ostali su se bili zavalili u stolice pred salunom.

A onda smo svi mi začuli pucnjeve.

— Sad će početi svoj ludi pohod — reče netko. — Kad je prošlog mjeseca Rodriges slavio svadbu, dvojica ludaka su sama sebi prostrijelila nožne prste.

Sad mi je bilo jasno zašto se nitko nije zabrinuo zbog pucnjave.

Dobro sam se smjestio u sedlu, prigušio stenjanje i polako odjahao. Neki glas povika za mnom:

— Hej, hombre, kad ćeš napokon uzjahati svog vražjeg crnog pastuha?

Znači, prepoznali su me.

Okrenuo sam se u sedlu:

— Uskoro, amigo! Vrlo brzo! Trudio sam se da mi po glasu ne zamijete u kakvoj sam nevolji.

— o —

Izdržao sam otprilike deset milja, a onda više nisam mogao dalje. Sva mi je lijeva strana tijela bila natopljena krvlju. U taj mah sam u mraku opazio neka svjetla. Zaustavio sam konja i razmišljao o čijem se ranču radi.

Pedro i Hurtado su mi podrobno objasnili širu okolicu, čak su mi je i nacrtali na finom sitnom pljesku rijeke Neuces.

Da, to bi mogao biti posjed roditelja Jeane McClusky.

Pri tom sam odmah pomislio na djevojku koja mi je dala sebe, jer je to bio jedini način da se usprotivi sili

Mallagana. Vjerovao sam da je ljubim, a ujedno sam osjećao samilost prema njoj.

Možda mi ona može pomoći? Nisam vjerovao da bih se u ovom trenutku mogao sam dovući do Nuecesa.

Nakon prijedene pola milje ušao sam u dvorište posve skromna ranča. Pas, svezan na dugom lancu, lajao je kao lud.

Iz sjene kuće iziđe neki čovjek s puškom pod rukom.

— Je li to imanje McClusky? — zapitao sam stenjući od bolova.

— Jest, to je. A što biste htjeli?

Vjerojatno je napokon zamijetio kako je loše sa mnom. Prestao se bojati. To se osjetilo po njegovu glasu koji je sada zvučao oštrije.

Ali ja rekoh:

— Je li Jean ovdje? Molim vas, pozovite je i recite da ponese zavoje. Potrebna mi je pomoć. Ja ću tamo prijeći u sjeniku leći na sijeno. Razumijete li?

Nisam čekao da mi odgovori. Okrenuo sam konja i odjahao prema staji. Vrata su bila otvorena.

Ne znam kako sam se zapravo spustio s konja i legao na sijeno, jer mi se u glavi razbistrilo tek kad je Jean McClusky klekla kraj mene.

Njezini otac i majka također su bili tu.

Pridržavali su svjetiljku i pomagali joj da me razodjene i položi na raširenu prostirku.

Čuo sam kako žena jadikuje:

— O, Jean, tko je taj čovjek? Zašto su pucali u njega? Pazi da zbog njega ne bismo imali neprilika s Mallaganima. Taj...

Nakesio sam se, dok su mi zubi cvokotali. A onda sam uspio stenjući kazati ženi:

— Hej, mama, ne bojte se, ja jašem za Mallagane. Ako ne vjerujete, pogledajte žig na mom konju...

Nisam mogao dalje govoriti. Morao sam kriknuti od bola, jer je Jean upravo bila prolila oštru rakiju po mojim ranama. Prije toga ih je oprala vodom da odstrani ljepljivu i zgrušanu krv.

Oštra rakija je pekla, ali to je bila prava stvar koju sam trebao. Sprječiti će da se rane ne upale. Kad bi se to dogodilo, sa mnom bi bilo gotovo.

Jean mi ponudi gutljaj pića iz boce. Oči su joj islele. Zatim pošalje roditelje da mi donesu novo rublje. Nije mogla dopustiti da ležim u staji polugol.

Nakon smo ostali sami, ona upita:

— Je li to bila svađa? Zar si došao u El Aguilu zbog starih računa? Jesi li uhvatio svog neprijatelja? Ili je posrijedi ono što sam uvijek iznova osjećala da postoji među nama dvoje?

Opustio sam se na prostirci. Stišćući zubima upitao sam:

— Misliš li da bih te prepustio tome Brianu? Zbilja to vjeruješ?

Ona na trenutak sklopi oči.

— Ti si se zaposlio kao jahač u Mallagana? — upita ona da skrene razgovor.

Potvrdio sam.

— Da, čuo sam da je pastuh Briana Mallagana gadno prodrmao. Brian je bolestan i zbog toga si ti pomilovana. Ali on te neće dobiti dok sam ja živ. Danas sam se riješio jednog od svojih neprijatelja. Nastavit ću dalje. A onda...

Odjednom mi pozli. Vjerojatno sam i bez toga bulazio. Smrklo mi se pred očima. Utonuo sam u duboku nesvjesticu.

Samo trenutak prije nesvjestice uhvatio sam Jeanin pogled. Na taj način on je ostao u meni, u mojoj podsvijesti.

Sudim to po tome što sam sanjao o njoj. Čak sam je čuo kako mi nešto govori.

Ali što se zapravo događalo i kako? ne znam ni danas dok pišem o tome. Vjerojatno mi se smutilo u glavi.

— o —

Kad sam se rano ujutro probudio, bilo mi je bolje. Obje rane podnošljivo su boljele. Bile su dobro isprane i povezane. To sam utvrdio opreznim pipanjem. Jedino me tresla lagana groznica.

Jean je ušla u staju. Klekla je kraj mene donijevši zajutrak na pladnju. Mirisalo je po svježoj kavi i pecivu.

Gledali smo se šutke.

— Hvala — rekao sam joj. — Čim pojedem, odjahat ću. Neću da više imaš brige sa mnom.

Ona me je samo gledala.

Zatim je pogledom pratila kako se lagano pokušavam osovati. Nije mi

pomogla. Vjerojatno je htjela da se sam uspravim, pa da vidi osjećam li se dovoljno dobro da mogu uzjahati. Rane su me jače boljale. Jedva sam mogao disati. Vrtjelo mi se u glavi, jamačno zbog gubitka krvi.

— Vjerujem da ću daljnjih deset milja lakše prevaliti nego onih deset do vaše kuće — rekao sam, a zatim sam sjeo na obližnji sanduk.

Ona je postavila pred mene puni pladanj. Popio sam malo kave.

— Ne mogu ti mnogo obećati — porgovorih.

— Onda bolje ništa ne obećavaj — odgovori ona mirno. Gledala me je kao da me prvi put vidi.

Ja sam polako jeo. Usput sam razmišljao što bih joj mogao reći. U stvari, imao sam prečih briga. Sad će me početi goniti tri ortaka Adama Tilgmana. Njima mogu pribrojiti i Nancy Clum, koja se sad prozvala Fee Mad-den, a koja dobro zna da sam je prepoznao i da bih želio s njome očupati kokicu. Ona se zaklonila za Chata Mallagana. Ako tog Chata nahuška na mene...

Sveti dime, koliko se toga skupilo, a sve bi se trebalo natovariti na moja leđa!

Ne, bilo je bolje ništa ne reći Jeani. Ozbiljno je upitah:

— Je li taj Brian Mallagan već bio kod tebe?

Ona klimne potvrdno. Pri tom me je čvrsto promatrala. Iz nje je strujala neka neprekidna živahnost koja me je doticala poput radosti i pokušavala prodrijeti u mene.

Jeo sam polako i u međurazmacima pio. Morao sam nadoknaditi gubitak krvi, zato sam pio mnogo tekućine. Jean mi je bila donijela i lonac s mlijekom.

— Trebalo bi da se slijedećeg tjedna preselim na ranč Mallagana — odjednom će ona. — Tamo će za Briana i mene urediti dvije sobe. Trebalo bi da preuzmem cijelo domaćinstvo Mallagana. Tako želi Old Man Mallagan. Rekao je da je već vrijeme da mu jedan od sinova dovede snahu u kuću. Rekao je također da će mi se dopasti biti član obitelji Mallagan.

Ona je sve to rekla s nekom mirnom opuštenošću, ali ja se nisam dao zavarati. Znao sam već otprije da

mrzi Mallagane. Inače se ne bi bila upustila sa mnom.

Pomislio sam: možda dobi je dijete, a ono će biti moje a ne Mallaganovo.

Pogledao sam je i odjednom osjetio s nepogrešivom točnošću da i ona misli otprilike isto. Prepoznao sam joj to po očima, naslutio u njima.

Toliko smo se već zbližili. Mogli smo osjetiti što ono drugo misli.

— Možda ovaj put Mallagani neće dobiti ono što žele — promrmljah. — Možda ovaj put sve krene drukčije. Ali mogu dobro razumjeti Briana Mallagana što je tebe izabrao. Napravio je samo jednu grešku.

— Koju? — zapitala je, iako je znala na što mislim. No ona je htjela da joj ja to kažem. Shvatio sam. Zato sam joj odgovorio:

— Nije se potrudio da osvoji tvoje srce. Želio te je dobiti onako kao što. Na primjer, dobiva dobrog konja. Njemu je u prvom redu do posjedovanja.

— Točno — odvratila ona. — On je takav momak, a ista su takva i njegova braća i Old Man Mallagan. Mallagani samo uzimaju a ništa ne daju za uzvrat. Oni izrabljuju, gospodare i potčinjavaju ljude da im služe. Oni sami ne daju ništa. Možda treba biti isti kao što su oni da bi se moglo s njima živjeti.

Potom ustane i pođe prema otvorenim vratima staje. Okrene se i reče:

— Moji roditelji upravo se mole da ja postanem jedna od Mallagana. Oni to žele od svega srca, jer bi nakon toga živjeli bez brige. Moje sestre i braća zauvijek bi ovdje stekli svoj zavičaj — u sjeni Mallagana. Ne treba zaboraviti: moji su roditelji tri puta počinjali ispočetka. Dva puta su se predali. Ne bi imali snage da još jednom počnu.

Rekla je to i otišla.

Pojeo sam ostatak hrane. Nakon toga postao sam vrlo umoran. Opet sam se zavalio u sijeno i odmah zaspa. Prošao je jedan sat kad sam se probudio. Pokraj mene je čučao mladić, jedan od Jeanine braće. Mogao je imati četrnaest godina.

— Konj je vani — reče mladić.

Ja ga pogledah. Bio je lijep momak.

— Kako ti je ime?

— Ja sam Bill, kao i moj otac — odvratila on.

Nekoliko vrijeme smo promatrali jedan drugoga.

— Misliš li da će ti se svidjeti — promrmljah tada — što će ti Brian Mallagan postati šogor i što ćeš postati rod moćnim Mallaganima?

Oči su mu sijevnule.

— Naš otac — reče on zatim gotovo oprezno, ali s ozbiljnošću koja nije nimalo priličila njegovoj dobi, jer je to bila ozbiljnost odrasla muškarca — uvijek je radio najbolje što je mogao. To što nije uspio i što moramo ovdje živjeti u sjeni moćnih, nije njegova krivnja. Moj brat i ja smo ipak mnogo šta naučili. Jednog dana Old Man Mallagan će umrijeti. A mi McClusky bit ćemo bolji od Mallagana. Mi ćemo ih nadmašiti u svemu i to zato što smo gladniji. Osim toga, imamo i mnoštvo drugih razloga da ponovno steknemo svoj ugled.

Poslije tih riječi ode. Da, momak je razmišljao o životu. Bio je mnogo zreliji nego što su inače momci u njegovim godinama. Znao je dobro da se njegova sestra mora žrtvovati za obitelj.

I zbog toga je mrzio Mallagane.

XI

Odlazeći s ranča obitelji McClusky nisam vidio Jeanu. Osjećao sam da u stvari želi izbjeći težinu i gorčinu rastanka.

Njezini su radili na nekoj velikoj sjenokoši. Možda su imali ugovor s poštanskom linijom te su tamo otpremali sve svoje sijeno? Bilo je prvorazredno. Zemlja vjerojatno sadrži posebno vrijedne minerale. To se vidi već po boji trave koja odsijeva plavkasto. Poštanska linija treba takvo sijeno za konje svojih sprega, koji moraju biti izdržljivi i brzi.

McClusky su sada gledali u mene. Jeanu nije bilo s njima. Mahnuo sam im u znak zahvalnosti i odjahao svojim putem.

Bilo mi je prilično teško, i svaki korak mog konja pričinjavao mi je bol. Moje su misli također bile žalosne i

gorke, jer sam sada većinom mislio o Jeani.

Mogao sam samo slutiti kako je njoj sve to mučno. Da li me ljubi? Nadam se da je osjetila kako za mene nije bila samo obična pustolovina. Da, ja ju volim.

Više ne znam točno kako sam uspio prijeći onih deset milja od ranča obitelji McClusky do Nueces postaje, ali stigao sam u takvu stanju da su me Pedro i Hurtado morali skinuti s konja.

Jedino što sam im još stigao reći bilo je da me polegnu u tor kod crnog pastuha. Zatim sam izgubio svijest. Nije to bila nesvjestica, nego iscrpljenost i potreba da se naspavam. Samo sam još osjetio da me napajaju nekom tekućinom. Poslušno sam je progutao vjerujući da mi ta dva iskusna momka neće dati nešto što ne bi valjalo.

Probudio sam se tek navečer.

Hurtado je čučao kraj mene. Sav se blažen osmjehivao ispod brka.

— Crni vrag je u više navrata prilazio tebi i njuškao te — reče. — On točno zna da si ti bolestan, amigo. Ništa ti nije uradio. Možda je on četveronožni kabalero koji ne napada bespomoćne. To će još svršiti dobro ... si ... si ...

Malo sam podignuo glavu i ustanovio da crni pastuh stoji nasuprot meni. Njuškao je prema nama, kao da zna da upravo o njemu govorimo.

Najednom je počeo plesati i ponašati se divlje i uzrujano. Da li se ljutio što se ne bavimo njime?

— Dobro je, mučaćo, dobro je već, amigo — rekao sam poluglasno.

Glas mi je zvučao stisnuto i promuklo, jer su me još uvijek boljele rane, iako sam mirno ležao. Ali prilikom govora disao sam nešto dublje nego obično, i to se odmah odrazilo na mojim prostrijeljenim i smrvljenim rebri-ma.

Hurtado reče:

Prošle noći je u El Aguili netko ustrijelio jednog čovjeka. I mrtav je još uvijek držao deringer u ukočenoj ruci. A u grudima je imao tane koje ga je odmah ubilo. Zvao se Adam Tilgman. U ovom kraju dobro su ga poznavali. Bio je to jak i opasan hombre, a prijatelje je imao od iste vrste. U proljeće su ovdje sakupili krdo nežigosanih goveda i otjerali ga za Kansas.

Svi su mislili da to Mallagani neće dopustiti. Jer Tilgman i njegovi lovili su i na području koje su sebi pripisivali Mallagani. Ali ovi su ih pustili da otjeraju krdo. Svatko živ ovdje tome se čudio. Jesi li ti ubio Adama Tilgmana, hombre?

Pogledao sam ga, razmišljajući u sebi da li da mu kažem istinu. Možda je i on bio jedan od prijatelja Adama Tilgmana?

— Slijedio sam njega i njegove ortake — odvratih tada. — No u El Aguili naletio sam mu pred revolver. On ...

Ispričao sam Hurtadu točno kako se sve dogodilo.

On je klimao glavom.

— Može se reći da su ti one dvije mačke spasile život — promrmlja. — Kakva sreća! U budućnosti se moraš u znak zahvalnosti vrlo ljubazno ponašati prema svakoj mački.

— Si si — složih se ja. — To ću i učiniti. Ali takav sam bio oduvijek. Ja volim mačke, jer svaka ima svoju osobnost. Razumiješ li?

Klimnuo je glavom.

Onda smo pogledali prijeko prema crnom divljaku.

— Taj ti je poput mačke — reče Hurtado. — A ti ćeš se sada morati čuvati da te ne napadnu prijatelji Adama Tilgmana.

Suglasih se.

— Još su preostala trojica — rekoh. — Prije nekoliko tjedana tako su me prebili rukama i nogama da sam se bojao da ću umrijeti ili ostati bogalj. I danas se još čudim kako sam mogao ozdraviti. Ali ne ostaju samo vanjski ožiljci, moj amigo.

Promatrao me, a onda je — odobravajući mi — lagano klimnuo glavom u znak da to može dobro razumjeti.

Pitao sam ga:

— Kako se zovu njegovi prijatelji? Ja sam ih, doduše, vidio, ali im ne zham imena. Poznaješ li ih?

Oklijevao je tek jedan tren.

Onda reče:

— To su Jed Stone, Ty Ringold i Hank Lorne. Tako ih zovu, da. Sreo sam ih prije nekoliko dana u Sheymakerovom mlinu kad sam tamo odveo kola zobi i mekinja. Sheymakerov mlin uvijek je bio sastajalištem svih Mallaganovih neprijatelja.

— Gdje je taj mlin? — upitao sam.

NOVO!

Svijet
jugoslavenska
ženska revija

**IZBOR
NAJBOLJIH
REČEPATA**

**SVIJET
ZA
STOLOM**

Cijena 15 d

**Najjeftinija pouzdana kuharska knjiga u nas kod vašeg
prodavača novina**

Sad je oklijevao malo duže.

— Dolje, niz rijeku. — odgovori malo zatim. — Otprilike sedam milja nizvodno. Sheymaker nema mnogo posla, jer Mallagani sve stanovnike naselja i farmere tjeraju s pašnjaka ...

Opet sam utonuo u san.

Dobro da su me plegli ovdje u uglu obora. Jedno stablo je danju zadržavalo sunce, a noću rosu.

Pitao sam samog sebe, dokle li ću samo izdržati ovako na miru?

— 0 —

U noći sam se nanovo probudio.

Odjednom sam osjetio silnu glad. Bilo mi je kao da me neka životinja iznutra želi pojesti.

Zar me doista probudila samo glad?

U isti mah začuh tiho dahtanje i osjetih toplo disanje nad svojim licem.

Znao sam da to nije nitko drugi nego pastuh.

Do tog trenutka se još nisam bio pokrenuo. Sada sam otvorio oči. Noć je bila svijetla od Mjeseca i od zvijezda.

Točno. Ždrijebac je stajao nada mnom i tiho mi dahtao u lice, kao da me želi probuditi ili me ohrabriti. Došao je do mene da me onjuši kao pas.

Zašto?

Zar je osjećao da sam bespomoćan? Nije li ga to podsjećalo na nešto? Možda je jednog imao gospodara kojega je vrlo volio i koji je jednog dana isto tako ležao na podu u nekom usamljenom logoru?

Znao sam jedino da mi je pastuh više puta prilazio. Bio bi me ubio da je stvarno bio ubojica ljudi, kao što su govorili. Ali on to nije učinio. Ponašao se upravo »milosrdno«, ako se to uopće može očekivati od životinja.

No konj je životinja koju se privikava; ako se pođe od toga da ždrijebac posjeduje neku svoju pamet, jer je određen da vodi stado, ipak on nije mudar kao pas ili vuk.

Pastuhovo sam ponašanje mogao objasniti jedino tako da se ne čuti ugrožen. Osjećao je da ga ne mogu napasti, a moja ga je bespomoćnost podsjećala na nešto što je upamtio po dobru, možda na gospodara kojega je volio.

Rekao sam mirno:

— No, stari momče! Lijepo da me obilaziš i gledaš kako mi je. Tako barem nisam sam. A i ti također.

On se povukao, uzrujano dahtao i odvrćajući se od mene spustio uši.

Ali ja sam mirno govorio dalje. On nije mogao razumjeti moje riječi. Pa ipak, morao je osjetiti da mu se ja prijateljski obraćam i da sasvim sigurno nisam njegov neprijatelj.

I tako je opet došao bliže.

Pazio sam da ga ne dirnem. Za to je još bilo prerano.

S osmijehom sam zaključio kako su moje rane donijele i nešto dobro.

Uskoro sam ponovno zaspao. Pastuh je stajao u blizini. Nije se više povlačio u najudaljeniji kut obora.

— 0 —

Slijedećih dana bilo mi je bolje. Mogao sam ustati, polako hodati i jesti. Jeo sam mnogo. Pedro i Hurtado radovali su se svakom gutljaju i zalogađu koji bih ubacio u sebe. Oni su obavljali svoj posao kao obično. Ja sam se još štedio.

Ostali ljudi u naselju, muškarci s poštanske postaje a i kupci koji su dolazili u malu trgovinu da nešto kupe ili popiju, promatrali su me.

Pričalo se ukolo da sam bio u El Aguili i da sam se vratio ranjen.

Pitao sam se kako će se stvari dalje razvijati. Bilo je više mogućnosti. Ali ni jedna nije išla meni u prilog.

Razmišljanje mi neće pomoći. Moram mirovati još nekoliko dana i vidati svoje rane.

Kad prizdravim, neka dođe tko hoće. Ja ću ga spreman dočekati.

— 0 —

Prvo je došao Old Man Mallagan sa svojim čoporom pratilaca.

To se dogodilo nakon tri dana. Ja sam se već bio dobro oporavio.

Starac je, mislio sam, stigao odnekle iz najudaljenijeg kuta svojih pašnjaka. Dvojica njegovih jahača bila su ranjena. Jedva su se držali u sedlu.

Vjerojatno su se negdje borili — možda protiv kradljivaca stoke? A možda su negdje tjeroali s imanja farmere i ljude iz naselja?

Zapravo je Old Man Mallagan živio loše. Morao je uvijek biti u sedlu i

paziti na svoje samovoljno obilježene granice. Ni njegovim sinovima nije bilo bolje.

Klimnuo mi je glavom i još iz sedla pogledao pastuha.

Ovaj je opet njištao i ponašao se uzrujano kao da točno zna kako je stigao njegov najljubič neprijatelj, naime čovjek kojemu treba zahvaliti što jahati uvijek iznova okušavaju svoju sreću na njegovim leđima.

Na neki način razumio sam Old Man Mallagana. Taj je pastuh pobijedio dvojicu njegovih sinova. Sada je htio doživjeti da i drugi budu pobijeđeni. On tog konja nije želio vidjeti pripitomljenog. Ne, nasuprot. Ako ga već Mallagani nisu mogli pobijediti, tada nitko drugi ne smije biti pobjednik.

Prvi put mi je sve to palo na pamet dok sam ga promatrao kako gleda pastuha.

— No, kako ide Johnny? — upita. — Kako si daleko s njime došao?

Nisam ništa odgovorio, ali sam pošao prema oboru, sagnuo se i s mukom provukao između dviju prečkl. Ušao sam unutra.

Widowmaker mi je polako prišao, zaplesao oko mene, onjušio me, zadahao i odbacio se. Onda se naglo okrenuo i ritnuo tako da mi je njegova potkova za širinu ruke prošla kraj lijevog uha.

Za tren se vratio i onjušio moju pruzenu ruku.

Ja sam mu neprestano nešto govorio.

Zatim je dopustio da ga pomilujem. Potapšao sam ga po vratu i po prsima, a on se onda okrenuo.

Kad sam prišao Old Man Mallaganu, ovaj je još uvijek bio u sedlu. Čučao je na svom konju kao orao, kao okrutni orao kojemu se nešto ne sviđa.

— Ali jahati... jahati ga nećeš moći, moj mladiću — promrmlja nakon kratke stanke. — To nitko ne može; možda jedino moj stariji sin Chato. On je napola Komanč.

— Uskoro ću ja njega uzjahati kao prijatelj — odgovorim mu ja. — I on će također postati moj prijatelj, baš kao dobar pas. Ne isplati se, gospodi-

ne, praviti sebi neprijatelje na ovoj zemlji, ako je moguće stjecati prijatelje.

Oči mu se suziše.

— Što je s tobom? Izgledaš bolestan. Što te to boli sa strane? Je li ti pastuh nagazio na rebra?

Pitao je to naoko zabrinuto i bez ljutnje. Ali meni je bilo jasno kao dan da je već tko zna kada primio vijesti iz El Aguile.

— Oh, gospodine — rekoh — bio sam u El Aguili i tamo se sukobio.

Opet mu se oči stanjiše.

— S Adamom Tilgmanom? — upita.

Ja potvrdih.

Tada on posegne u džep i izvadi zlatnik. Naglo mi ga dobaci. Ipak sam ga uhvatio. Bio je to zlatni komad od dvadeset dolara, tzv. »dvostruki orao«.

— Dobro učinjeno — reče kratko. — Bio je to kradljivac stoke, prokleti kradljivac kojeg bih i sam objesio da sam ga ulovio. Ali on ima nekoliko ortaka. Znaš li to, moj mladiću?

Potvrdio sam.

On odjaše dalje.

Bio je čvrst kao čelik. Nije mu padalo na pamet da siđe s konja da se malo osvježi. Njegov čopor pratilaca pođe za njim. I ona dva ranjenika nekako su se popela u sedla.

Pedro i Hurtado, koji su stajali u blizini i slušali, priđu. Hurtado reče:

— Nisi mi ništa rekao o Sheymakerovu mlinu, iako sam ti dao upute. Što to znači?

Samo sam ga letimično pogledao.

— Svoje račune običavam sam srediti — odgovorio sam. Istodobno sam shvatio da se što skorije moram otputiti u Sheymakerov mlin. Tamo su bili Jed Stone, Ty Ringold i Hank Lorne, ako je Hurtadov mig bio točan.

Pošao sam odmah sedlati konja.

Kad su to opazili Pedro i Hurtado požure i učine to umjesto mene.

Zatim su pričekali da se popnem. Pedro reče:

— Mnogo sreće!

Klimnuo sam im glavom i odjahao.

— Pazi dobro na sebe, hombre — poviše Hurtado za mnom. Bilo je zabrinutosti u njegovu glasu.

I crni pastuh je virio za mnom iz tora.

XII

Bilo je već kasno popodne. Polako sam jahao nizvodno obalom. Prilično su me boljale rane. Zaustavio sam se na ušću i dohvatio rukom malo vode da osvježim lice.

Potom sam uzjahao i krenuo dalje.

Netom sam izdaleka ugledao Shey-makerov mlin, zaustavio sam se.

Sve u svemu, ništa osobito.

Rijeka je ovdje bila dublja i uža nego drugdje, a zbog tog se njezin tok zbio, postao žešći i zacijelo opasan na tom mjestu, čak i za niska vodostaja.

Mlin nije bio velik.

No ja sam shvatio da je ovdje jedan čovjek za budućnost svog kraja u jednom trenutku uložio sve što je imao, a to su radna snaga i ušteđevina. I tako je on izgradio mlin, vjerujući da će doseljenici naseliti ovu zemlju i postati bogati farmeri.

Ali sve se dogodilo prokleta drugačije.

Mallagani su iz te zemlje napravili uzgajalište goveda, iako je nesumnjivo predobra za tu svrhu. Kao stvorena je za poljoprivredne kulture. No Mallaganima nije bilo do opće koristi već do sprovođenja svoje, makar i pogrešne volje.

I tako mlin sada nije imao što mljeti.

Spoznao sam to netom sam pogledao zdanje.

Već na prvi pogled se vidjelo da je mlinar već odavno sve zapustio, jer je izgubio nadu da se stvari mogu razviti kako on želi.

Sve je bilo mrtvo, na prvi pogled nigdje nikoga. Kao da su svi otputovali. Bijahu tu još i sjenik, staja i dva obora, zaklonjeni starim stablima što su rasla uz rijeku.

Pustio sam konja da ide korakom, ali nisam se više osobito nadao da će kod mlina pronaći ortake Adama Tilgmana.

Možda su odjahali da mene potraže? Jesu li već otpočeli lov na mene? Ili su me možda spazili već kad sam krenuo s postaje Neuces? Da nisu negdje iza mojih leđa? Možda leže u zasjedi, znajući da ću ih potražiti?

Na trenutak osjetih nesigurnost. Oprezno sam se ogledao oko sebe. Samo trenutak zatim postao sam opet sigurniji. Pobijedilo je moje samopouzdanje.

Prišao sam dovoljno blizu, tako da sam mogao razabrati pojedinosti.

Naglo sam zaustavio konja, ukočio se u sedlu, sklopivši oči od užasa.

Nisam mogao povjerovati da je ono što vidim istinito. Bilo je odviše grozno! Činilo se nemogućim.

Pa ipak sam znao da je tako.

Zeludac mi se skvrčio. Grlo mi se stislo.

Ispod stabla uz rijeku visili su obješeni ljudi.

Cetvorica!

Oklijevao sam, a zatim sam u jednom trenutku htio okrenuti konja. Bila je to nagoniska obrambena reakcija.

Ipak sam jahao dalje.

Odmah sam pomislio na Old Man Mallagana koji je samo pred koji sat došao sa svojim čoporom pratilaca u Neuces postaju. Sad sam znao zašto su dvojica njegovih bila ranjena. Bilo je više nego jasno odakle su došli i gdje su ih ranili.

Ovdje je vjerojatno došlo do borbe. A tada...

I opet sam stao. Užasnut, gubio sam dah kao da se davim. Povraćalo mi se.

Ovi nesretnici bili su, živi, moji neprijatelji. Došao sam izdaleka da se s njima borim. Htio sam s njima izravhati račune i naplatiti sve zlo koje su mi učinili. Htio sam otjerati crne sjene što su legle na moju dušu i moje dostojanstvo. A sada?... Eno ih gdje više...

S time se ja nikad ne bih složio, o ne, nikada!

Možda su ti ljudi i zaslužili da vise. Možda je svaki od tih momaka imao prokleta netistu savjest. No sve se to trebalo riješiti putem pravde i zakona. Samo je porota imala pravo nekoga proglasiti krivim i dati ga objesiti.

A ovo je bilo pogubljenje po volji nekoga tko ima neograničenu silu.

Old Man Mallagan doista se ponaša kao kralj, kao vladar koji na despot-ski način odlučuje o životu i smrti svojih podanika.

Htio sam se boriti s njima, ali ne im presuditi. Htio sam zadovoljštinu,

ali tako da dadem vlastiti život kao zalog, kao što traži prastari nepisani zakon od poštena čovjeka. Ali možda ja kao revolveraš mislim drukčije nego ostali ljudi?

U svakom slučaju, prezirem krvnika koji ima neograničenu vlast, a upravo je takav Old Man Mallagan.

Polašao sam prišao obješenima. Nije bilo ni daška vjetra. Jedan od obješenih imao je na trbuhu komadić papira koji mu je netko zagurao ispod poja-
sa.

Vrhom taneta netko je velikim slovima napisao: RUSTLER.

Rustler, to znači kradljivac stoke. Time je mnogo bilo rečeno. A i ništa.

Podrobno sam promotrio obješene i s teškom mukom prepoznao trojicu koju sam tražio. Da, bili su to ortaci Adama Tilgmana, ljudi koji su bezobzirno izrabili moju nemoć, opljačkali me i izgazili poput crva u prahu.

Cetvrtog nisam poznavao. Vjerojatno je to Sheymaker, čovjek kojemu pripada mlin.

Također sam ustanovio da su dvojica bila pogođena mecima. Po tome se činilo da su ih prvo ubili, a onda još i objesili.

O, nebesa, kako je tvrd i nemilosrdan Old Man Mallagan! A kako su samo glupi ti njegovi jahači. Nisu ništa drugo do robovi krvnika!

Nikada nisam mislio da ću se tako užasno sažaliti nad svojim mučiteljima, da ću zamrziti njihove ubojice i tako ih prezirati.

Sjedio sam u sedlu svog razdraženog konja koji je bio nanjušio dah smrti, i razmišljao. Pitao sam se što da radim?

Da jednostavno odjašem dalje? Ili da skinem obješene i pokopam ih?

Bili su moji neprijatelji — svi osim Sheymakera, kojega uopće nisam poznavao.

Radilo se o nečemu što je bilo važno za cijeli moj život. Morao sam odlučiti. I zato sam sam sebi rekao:

»Došao sam ovamo da vratim svoju vitešku čast. Htio sam se boriti s ovima koje sada nalazim mrtve. Kako ću zadržati svoje ljudsko dostojanstvo ako ne budem čovjek i ne postupim ljudski? Moja čast mi ne dopušta da se okrenem i odem... Bili su mi neprijatelji, ali sada su mrtvi. Valja ih pokopati... Nema nikoga drugog da to učini, zato moram ja!»

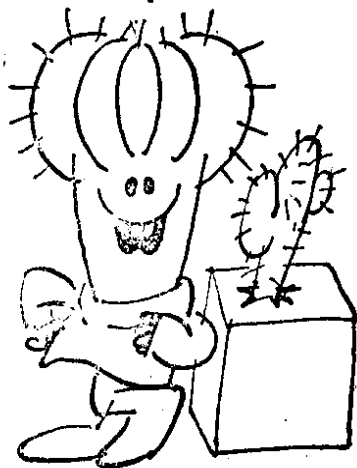
Odlučio sam prišao, i dalje na konju, da prvom obješenom prerežem uže.

— 0 —

Nije to bio lak posao. Morao sam ga prekidati i odmarati se. Moje su me rane sada sve jače boljele.

Pošao sam u kuću i skuhao kavu. Jestli nisam mogao. Ne bih mogao progutati ni zalogaja. Ali kavu sam stal-

**Tko je dobio
kaktus?
Svi koji ne
čitaju** **STUDIO**

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

no pio u prekidima koji su bivali sve duži. Nije bilo lako iskopati grob za četvoricu. Neka leže udobno, kao što je red. Donio sam i pokrivače iz kuće i zamotao ih u njih.

Bili su to sati gorke osamljenosti. Pokopao sam trojicu neprijatelja koje sam nismam ubio i koje sam još malo-prije mrzio. A sada sam počeo mrziti Old Man Mallagana.

Jer, njega je trebalo drukčije ocijeniti, a ne samo kao razbojnika i ubojicu. On je velik, ima vlast u rukama. Zbog toga bi morao znati za odgovornost, i postupati u skladu s njom. Za njegovo zlodjelo nema ni najmanje isprihe.

Već je bila pala noć, svijetla noć s mjesečinom i sjajnim zvijezdama.

Svoj sam posao završio oko ponoći.

Pošao sam u kuću i našao poklopac nekog sanduka. Zabio sam ga čavlom na obližnji stup.

Nisam našao nikakvu boju nego samo crnu mast za cipele. Razredio sam je uljem i napisao na poklopac:

ZRTVE UBOJICE OLD MALLAGANA

Ispod toga sam ispisao imena obješenih.

Potom sam poklopac skinuo i stavio ga na široki humak zemlje. Kad sam i to obavio, zastao sam uz grob. Iskopao sam ga na lijepom mjestu ispod drveća. Kroz lošnje je prodiralo svjetlo Mjeseca i zvijezda. Rijeka je tiho mrmorila.

Odjednom sam osjetio nemir, neku zlu slutnju. Nisam je mogao objasniti, iako sam se ogledavao oko sebe i pozorno osluškivao ne bih li što čuo ili otkrio.

Ali uokolo je bilo posvuda mnogo crnih sjena, među kojima se toliko toga moglo skrivati.

Pošao sam prema kući gdje je stajao moj konj. Bio sam preumoran da uzjašem i vratim se na postaju. Zastao sam u dvorištu, razmišljajući da i da prispavam na sjeniku. Na njemu bi se zacijelo našlo sijena ili slame.

U kući nisam htio ostati. Možda bih ležaj mogao napraviti i negdje uz rijeku ispod drveća i grmlja?

Odjednom sam ustanovio da više nisam sam.

Neko je došao.

Pogledao sam preko ramena prema grobu. Tamo sam ugledao tamnu ljudsku priliku. Čovjek se prignuo da pročita što sam napisao na poklopcu.

Okrenuo sam se i učinio tri koraka prema njemu. Tren zatim sam ga prepoznao po držanju. Bio je to Chato, koji me je porazio kod bunara poštanske postaje, nakon što sam se borio s njegovom braćom i bacio ih u zdenac.

Nema sumnje, to je Chato, najstariji sin Old Man Mallagana, u čijim žilama teče krv Komanča. Taj čovjek je jači i opasniji od obojice svoje braće.

Strgnuo je dasku postavljenu na grobni humak i bacio je preko leđa. Zatim izišao iz sjena stabla i zastao pod svjetlom Mjeseca i zvijezda kao i ja.

To je značilo da želi poštenii dvoboj.

Možda ga je na to naveo natpis na grobu, a možda bi u svakom slučaju tako postupio.

— Moj otac — reče on — nije ubojica. On samo kažnjava ubojice na jedini mogući način. Bili su glupi što su se vratili natrag u ovaj kraj nakon što su uzaludno otjerali krdo u Abilene. Smetalo im je što su ispali budale. Zato su želje'i osvetu. Sada su mrtvi. I ti ćeš uskoro biti mrtav, Johnny Burnett.

— Ah, prepoznao si me. Ili ti je, možda, Nancy Clum, koja se sad prozvala Fee Madden, kazala da se nalazim u ovom kraju?

— Da, upravo mi je ona to rekla — odvrati Chato i pođe još dva koraka bliže. Zatim nastavi:

— Ovi kradljivci goveda nisu sigurno znali da je to ona. A ti si se prepoznao. Ona je to osjetila.

Ja sam ga zapitao:

— Zna li tvoj otac da je ona prisvojila novac od ukradenog krda?

On odmah odmahne glavom.

— Old Man je jak — reče. — Ona se mogla preseliti k nama, ali tada bi mu morala sve predati. Oh, on bi htio da mi dovedemo žene u kuću, kao što će to uskoro Brian učiniti. On želi veliki rod, htio bi mnogo unučadi. Ali Nancy Clum ne želi mu se potčiniti. Ona je nalik divnoj mački. Ni mačke se ne potčinjavaju. Ona je najljepša žena koju ja znam, i ja ju štitim.

— A ona onda plaća tvoju zaštitu s nekoliko sati ljubavi — rekoš grubo.

On se trgne i tek tada shvati da ga se ne bojim, nego da ga, što više, izazivam. Jer, drukčije nije mogao protumačiti moje zadnje riječi.

Samo je puhnuo.

Odustao je od toga da bilo što odgovori.

Sasvim naglo, a bilo je to brzo, brže od svih mojih protivnika s kojima sam se prije njega morao boriti — on povuče revolver.

Nisam mogao shvatiti zašto me njegovo tane nije ozbiljno povrijedilo, nego samo okrnulo po boku ispod opasača.

Ja sam mnogo bolje gađao, to sam mogao vidjeti.

On se ipak ukopao nogama čvrsto u tlo, nagnuo se naprijed i ponovno zapucao. Opet sam bio brži od njega za sitni djelić sekunde. I opet ga je moje tane pogodilo dok je sam potezao oroz, tako da me je možda i zbog toga promašio.

Čuo sam ga kako jauče, a onda je očajnički kriknuo. Uzdahnuo je tako silovito kao da mora još jednom sakupiti svu svoju snagu.

Činilo se da mu je revolver pretežak — pa ipak je još jednom podignuo cijev.

Što mi je drugo preostalo nego da mu uzvratim na isti način, premda mi se činilo da me više ne može pozaditi s revolverom u omlitavljeljoj ruci. Nisam mogao čekati hoće li to učiniti ili neće.

Došao je da me ubije.

Poslala ga je Nancy Clum, iz straha preda mnom. Možda je baš zbog toga njega uzela za zaštitnika? Možda je zato pobjegla u El Aguilu?

Nakon što je prevarila mene i sve ostale, spoznala je da stvari postaju za nju preopasne. S istančanim nagonom divlje mačke izabrula je najidealnijeg zaštitnika.

Ali sada njezin zaštitnik umire. Ipak, ona i dalje ima više aduta u ruci nego prije: mene će Old Man Mallagan uskoro progoniti sa svom svojom moći, makar i na kraj svijeta.

Napokon sam spustio svoj zadimljeni revolver i krenuo prema Chatu Mallaganu koji je klečao na koljenima.

Revolver mu je bio ispio iz ruke. Više ga nije mogao doseći.

Zadnjim naporom pogleda prema meni gore:

— U pal'ao s tobom — zajauče. — Ti si momak bez imena, a brz na revolveru kao oni najveći. Tko si ti zapravo?

— Johnny Burnett — odvratih — samo Johnny Burnett. Nisam nikakav slavni revolveraš.

Mrmrljao je nešto što ja više nisam razumio, a vjerojatno se ticalo Nancy Clum koju je sada ostavljao samu.

Zatim je klečeći umro.

Pridržao sam ga da ne padne na lice.

A što da sada poduzmem?

U meni se sukobilo mnogo osjećaja.

Taj Chato Mallagan očito me potcijenio, jer mojeg imena nije bilo među imenima čuvenih revolveraša. Ja i nisam bio neki junak s revolverom u ruci, svađalica, bio sam samo revolveraš — u tome je sva razlika.

Nikad mi nije bilo do revolveraške slave. Pa ni sada.

Morat ću uništiti Mallagane, inače će oni mene ubiti.

A što da radim s Chatom?

Malo sam razmišljao i osluškivao. Niko se nije približavao. Vjerojatno nije nitko čuo naše pucnjeve.

Polako sam krenuo prema Chatovu konju. Ustuknuo je. A onda je dopustio da ga uhvatim.

Što da radim s tom životinjom?

Bilo bi najbolje da je povedem do rijeke i ondje ustrijelim, tako da potone i zauvijek nestane. Ali ja to nisam mogao uraditi! Nisam se mogao riješiti životinje na taj način. Samo, ako nađu konja, odmah će potražiti i njegova jahača...

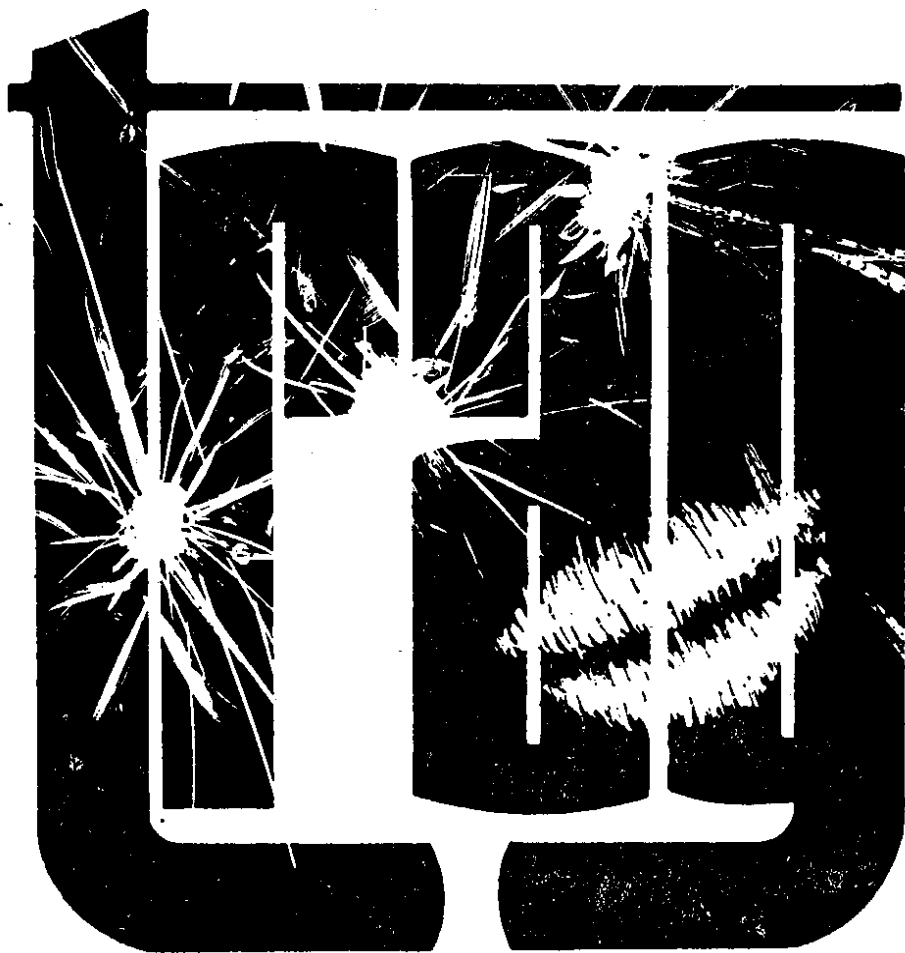
Tu sam opasnost svakako morao izbjeći.

Skinuo sam s konja sedlo i uzdu i udario ga snažno otpozada. Pri tom sam kriknuo kao puma koja napada.

Konj je odjurio kao da je opalio grom.

Selo i uzdu bacio sam u rijeku.

A onda sam počeo otkapati grob da Chata položim kraj četvorice obješenih. Jednostavno, više nisam imao snage za novi grob. Jedino što sam još mogao, bilo je da razgrnem rahlu zem-

Biblioteka kriminalističkih romana

**Izlazi svakih 14 dana
(u ponedjeljak)
Cijena 7 dinara**

lju, polegnem u jamu Chata i opet sve pokrijem.

Podigao sam ploču s imenima mrtvih i stavio je ponovno na humak.

Zatim sam teturajući potražio ležaj. Morao sam hitno odspavati koji sat. Bio sam iscrpljen do srži kostiju, do najzadnje i najdublje stanice svog mesa.

XIII

Probudio sam se jer su pristigli neki jahači, a u međuvremenu je i svanulo.

Naravno, ja sam još prije spavanja napunio svoj kolt. Podigao sam se iz slame i izišao iz otvorena sjenika u još svježe jutro.

Jahače nisam poznavao.

Nisu izgledali kao kauboji ili jahači-revolveraši s Mallaganova ranča, nego prije kao slatnice u sedlu. Zauzstavili su se kraj groba i s mukom sričali natpis.

Onda su me ugledali i prišli mi.

— Hej — reče jedan — je li točno to što piše na poklopcu? Ti si to napisao?

Potvrdio sam.

— Možete ih otkopati i pogledati — rekoh. — Ako su to bili vaši prijatelji, onda budite na oprezu. Old Man Mallagan je stvor od one vrste koja postaje sve gore što više dolazi do moći. Ill ste možda prijatelji Mallagana? —

Oni su iskrivili lica kao da su popili ocat.

Bilo im je drago to što sam rekao, vidio sam to po njima.

— Nisi li ti novi konjušar koji je trebao Mallaganu pripitomiti pastuha? — upita jedan od njih.

Ja sam klimnuo glavom.

— I ti si tu četvoricu obješenih skinuo i sahranio? — htio je znati drugi.

Ja sam opet klimnuo da je tako.

Buljili su u mene ne shvaćajući ništa. Nisu ni mogli ništa shvatiti. A onda ih je spopao strah.

Pritegli su uzde i odjahali.

Strava im se slegla u sve zglobove.

Ako su i došli ovamo da se udruže s ljudima koji su ih ovdje trebali dočekati, sada su brzo odustali od toga.

Odjurili su kao da ih goni sam vrag.

Ja sam mislio na Chata, na njegova oca i na njegovu braću. I, u meni nije bilo ni traga strahu.

— 0 —

Kasno prijepodne vratio sam se u obore na postaji Neuces.

Pedro i Hurtado su po običaju marljivo radili. Poštanska kočija bila je već prošla, jer su se ljudi na postaji brinuli za ispregnute konje.

Pred trgovinama je šetkalo nekoliko Meksikanaca.

Ispred jedne trgovine zaustave se kola doseljenika. Na njima je sjedila žena s nekoliko male djece. Prekrivač je na kolima bio napola povučen unatrag pa se vidjela sva njihova oskudna imovina. Bili su, dakle, na putu da potraže djelić zemlje za sebe.

U taj mah je iz trgovine izišao doseljenik. Još s praga vikne ženi:

— On nam daje samo pet dolara za dobru zidnu uru! Samo pet dolara, Mabel!

Zastao sam. Razgovor me zanimao.

Vidio sam kako se mršava ženica zaprepastila.

— Ali — počela je, i onda joj se grlo stislo. — Ali to je vrijedan sat, to je vjenčani dar mojih roditelja. Vrijedi bar dvjesto dolara, ako ne i više!

— Ali on nam nudi za njega pet dolara — ponovi čovjek. Pogled mu je lutao od žene prema djeci.

Bilo ih je petoro, u dobi između pet i deset godina. Među njima par blizanaca. Bila su to lijepa djeca plave kose i modrih očiju. Nije bilo lako nahraniti sva ta usta.

Mene se sve to nije ticalo. Imao sam prokletu dosta vlastitih poteškoća. Pa ipak sam sjedio u sedlu i slušao što govore.

Žena je rekla:

— Mi moramo na to pristati. Ben, zar ne? Treba nam hrane da dodemo do San Antonija.

Čovjek se okrenu da pode. Pri tom je oborio glavu, jer ga je bilo sram. Suosjećao sam s njime, misleći kako je strašno čovjeku kad nema sredstva da prehrani obitelj.

Sjetio sam se zlatnika koji mi je dao Old Man Mallagan kao nagradu što sam ustrijelio Adama Tilgmana. Taj mi je komad od dvadeset dolara već dugo gorio u džepu. Nisam ga htio zadržati.

Poviknuo sam iz sedla:

— Stanite, gospodine!

Doseljenik je stao i okrenu se. Bio je prestrašen. Njegova žena i djeca također su me promatrali nekako uplašeno.

Pomislio sam da je ta obitelj sigurno već doživjela svakakvo zlo, možda od ljudi sličnih Mallaganima.

Pružio sam ženi zlatnik.

— Smijem li vam pomoći, gospodo? — promrmljah. — S time možete prosljeđiti dobar komad puta a da ne prodajete svoj zidni sat. U redu?

Žena mehanički uze zlatnik. Tek onda shvati. Htjede mi ga vratiti. Ali ja se odmahnuh s konjem u stranu. Njezina je ruka bila prekratka da me dosegne.

— Ali zašto? — počne ona. U očima joj se zrcalilo nepovjerenje. — Zašto to radite, gospodine? Na ovom svijetu ništa se ne dobiva badava.

Ja sam joj lako klimnuo.

— Znajte, gospodo — rekoh — osjećam silnu potrebu da učinim dobro djelo. A, vi, ako ikada budete imali mnogo novaca, učinite isto tako. Ja vam zlatnik ne poklanjam. Morate ga dati dalje, čim vam bude moguće. Je li dobro tako?

Još uvijek me je gledala s nepovjerenjem. No, što me duže gledala u oči, to je više nestajalo njenog nepovjerenja. Uvidio sam to. Svojim finim ženskim osjećajima ona me je na neki način shvatila.

Klimnula mi je glavom.

— Hvala — rekla je. — Mi ćemo taj novac, čim uzmognemo, dati nekom drugom siromahu i napomenuti mu neka ga i on daje dalje. Možda će se taj zlatnik još dugo vrtjeti u krugu, možda kroz cijeli svijet i do vječnosti.

Pozdravio sam ih i odjahao. Još sam jedino čuo kako žena govori mužu:

— Spremi sat, Bene. Ući ćemo u trgovinu kao pravi kupci, s gotovinom u ruci.

Nisam se više osvrtao.

Bio sam vrlo zadovoljan što sam se riješio Old Man Mallaganova zlatnika.

Pedro i Hurtado čekali su me kod obora. Ozbiljno su me gledali. Njihova je šutnja bila jedno veliko ozbiljno pitanje.

— Našao sam četvoricu obješenih — rekao sam im još iz sedla. — Skinuo sam ih i pokopao kao što je ljudski red. Molim vas, ne ljutite se što ste morali sami obavljati posao.

Buljili su u mene, kao da prvo moraju prokuhati moje riječi kako bi shvatili što im želim reći. Zatim su se zgrozili. Jasno sam vidio da im ne moram ništa objašnjavati. Oni su i te kako dobro poznavali prilike u ovom kraju. Predobro su znali i Mallagane. Vidjeli su jučer, kao i ja, da je Old Man Mallagan došao sa svojim jahačima iz nekog okršaja.

Pedro odjednom reče:

— Sinoć je bio tu Chato. Raspitivao se za tebe, amigo. Odjahao je prema Sheymakerovu mlinu, iako mu mi nismo rekli kamo si otišao, nego smo se pravili da ništa ne znamo. Jesi li se sreo s njime?

To je bilo ozbiljno pitanje. Hurtado me je čvrsto gledao.

Oklijevao sam. Da li da im kažem istinu? Moram li lagati?

Da, njih dvojica rade za Old Man Mallagana. Ali oni su ne ubrajaju u njegove oružane pratioce. Brinu se samo za konje.

Odlučio sam se naglo i kazao:

— Chato je došao u Sheymakerov mlin. Da, on je stigao tamo. Ali za vas je bolje da ne znate što se dogodilo. Bolje za vas i za mene.

I dalje su zurili u mene. Nisu djelovali nimalo naklonjeno. Ali onda su ipak klimnuli glavama, okrenuli se i pošli za svojim poslom.

Pobrinuo sam se za konja na kojemu sam dojahao. Potom sam krenuo u obor crnom pastuhu. Pozvao sam ga, govorio mu nešto i on je odmah došao. Moglo se jasno zamijetiti da se raduje što me vidi i što ću ga pomilovati.

Mogu li ga, možda, već jahati?

Nisam niti pokušao; znao sam da bih sve mogao pokvariti nestrpljivošću.

Prošao je dan, a zatim i noć. Ništa se nije dogodilo. Bio mi je potreban svaki sat da se oporavim i prizdravim. Još sam uvijek bio preslab a i rane su me boljale.

Uvečer slijedećeg dana osjećao sam se stvarno dobro.

Ali onda su došla dva jahača. Jedan je od njih bio Yaqui-Indijanac, odjeven kao Meksikanac. Drugi je bio mršav i sijede loše.

Kada su se pojavili, Pedro mi reče:

— To su Mallaganovi lovci na zvijeri. Oni love vukove, pume, a mogli bi slijediti i mišje tragove preko stijena. Razumiješ li, compadre?

O, dobro sam razumio. Predobro.

Vjerojatno su pronašli Chatova konja pa sada tragaju za jahačem.

To sam mogao predvidjeti. Pa ipak nisam tamo kod mlina imao snage da ubijem konja, nego sam ga samo otjerao.

Tako dakle! Njih dvojica tragaju za Chatom...

Kad sam tragače malo bolje pogledao, povjerovao sam da će ga i naći. Chatov konj je ostavio tragove. Slijedeći isto takve tragove oni su dojahali ovamo. Oдавде će krenuti prema Sheymakerovom mlinu, a tamo će naći dosta najsvježijih tragova.

Zaustavili su se kraj nas. Mene su posebno oštro promatrali.

— Tražimo Chata — reče sjedokosi lovac. — Je li bio ovdje?

— Sinoć — odgovori Pedro. — Ali odmah je odjahao dalje.

— Kamo je otišao?

— To mi ne znamo. — Pedrov glas bio je miran. — Odjahao je niz riječku — doda.

Dvojica tragača samo su klimnula glavama. Mene su još jednom oštro pogledali. Zatim su odjahali.

Dok stignu do Sheymakerova mlina, bit će već noć. Tada sigurno neće moći otkriti sve tragove. Chata će naći jedino ako otvore grob. No da li će uopće otvarati grob prije nego što im tragovi otkriju istinu?

Kad su nestali s vidika, ja pogledah Pedra i Hurtada.

— I ja sad moram na konja — rekao sam im.

Oni su potvrdno klimnuli.

— Mnogo sreće, hombre — promrmlja Pedro.

— Mi ne znamo kamo si ti odjahao — doda Hurtado.

Ja još nisam poznao Mallaganov ranč i nisam nikad bio u njegovoj blizini. Ali u noći obasjanoj mjesecinom i sjajem zvijezda prepoznao sam sve međe i sve granice koje su mi u pjesku crtali Pedro i Hurtado.

Čim sam u noći ugledao svjetla na udaljenosti od oko petnaest milja, zaključio sam da tamo nije nikakvo naselje već Mallaganov ranč s mnogim stambenim zgradama, te prigradnjama.

Glavna zgrada bila je velebna dvokatnica sagrađena na način hacienda. Jamačno je nastala za vrijeme Španjolaca ili Meksikanaca. Govorilo se da ju je španjolski kralj podario ovom kraju. I nju i naslov posjednika Mallagan je kupio za malo novaca.

Većina prava na posjede bila su sporna i vlada ih nije priznavala. Ali sve to ovdje u Teksasu nije bilo važno ako je netko poput Old Man Mallagana imao dovoljno jahača i moći.

Dojahao sam do plantaže pamukovca i tu privezao konja. Neko vrijeme stajao sam mirno, osluškivao šumove s ranča i odmarao se od jahanja.

U dijelu posjeda gdje su bile nastambe, očigledno se nešto slavilo, jer se ču'a glazba i pjesma, pljeskanje ruku i udaranje kastanjeta. Plesalo se i veselilo.

Meni je to odgovaralo.

Izišao sam iz plantaže i pošao duž obora. Ponašao sam se sasvim prirodno, kao da sam jedan od ljudi s ranča. Tako je u neku ruku i bilo. Jer, na kraju krajeva, ja sam još uvijek u Mallaganovoj službi kao konjušar obora na postaji Neuces. Da me je tko zaustavio, mirno bih mu to mogao reći.

Kad sam već gotovo bio stigao do glavne zgrade, čuo sam da stižu kola. Odmah sam se povukao u sjenu nekog starog oraha koji je krošnjom popul krova natkrio veći dio dvorišta.

Pristigla kola bila su laka. Konji su sada kasom vukli dvopreg. Netom su se kola zaustavila ispred stuba terase, gore se pojavi Old Man Mallagan.

On poluglasno dobaci:

— Dođite. Fee, dođite!

Glas je zazvučao zapovjednički.

Stvarno, iz kola je izašla Fee Madden, a Fee Madden nije bila nitko drugi nego Nancy Clum!

Kola su se odvezla, a ja sam požurio.

Nije bilo teško popeti se na kuću, sa strane, po vinovoj lozi koja se u dva reda penjala prema terasi. Ušao sam u kuću gore kroz prozor, a jer sam već nekoliko puta bio u takvim starim španjolskim hidalgo-zgradama, dobro sam se snalazio. Sve su građene na isti način. Od spavaonice na katovima široke stube vode dolje prema dnevnoj sobi, iz koje se može izaći u predvorje.

I u mraku sam se dobro snalazio.

Kad sam se približio širokim stubama, začuo sam glasove Old Man Mallagana i Nancy Clum.

Nalazili su se, dakle, dolje u trijemu.

Sišao sam nekoliko stuba i onda se zaustavio.

Kroz ogradu stubišta mogao sam vidjeti dvoje svojih protivnika.

— Zašto ste zapovjedili da me s oružjem u ruci prisile da dođem ovamo? — pitala je Nancy. Glas joj je zvučao oporo, gotovo oštro.

Old Man Mallagan stajao je uz kamin i punio lulu. Vratio je drvenu kutiju s duhanom natrag na kamin, povukao zamišljeno nekoliko dimova i otpuhnuo.

Zatim je rekao:

— Ja sam od početka znao da vas posjećuje moj sin Chato i da ste mu vi ljubavnica. On je vaš zaštitnik, zar ne? Mislio sam u sebi da ste vi ona crvenokosa vučica koja je u Abilenu prigrabila onako velik plijen.

Nakon tih riječi neko je vrijeme šutio i pušio. Zatim nastavi:

— Kao što vidite, ja znam mnogo, zar ne?

Ona potvrdi.

— Da, vi mnogo toga znate, gospodine Mallaganu, ali to sve samo zato što ste bogati i moćni. Imali ste uspjeha i osvojili golemo kraljevstvo. Na vašem položaju i na vašem mjestu morate biti brzo i temeljito upućeni u sve što se zbiva.

— Točno — reče on. — Moji sinovi u Abilenu nisu napravili ni koraka za koji ja nisam znao. Svakom kočijom

iz Kanzasa obavještavali su me o njima. Ja sam zbilja dobro upućen u sve.

Opet nastade stanka. Onda Nancy upita:

— A što sada?

On se potihlo nasmije.

— Chato vam je ostavio plijen — nastavi on dalje. — On je za to kupio nešto što možda zove ljubavlju. Da li je on stvarno kupio i vaše srce?

— Ne — reče ona snažno. — Ja svoje srce ne prodajem. Jednom sam ga možda poklonila. Sada mi je dobar glasovir draži od muškarca. To ste htjeli znati, gospodine?

— Poštena si ti, mačkasta pumo — promrmlja stari. — Ali sad mi reci nešto drugo. Jučer je Chato bio u tebe. Onda je odjahao dalje. Našli su njegova konja, ali on je nestao. Kamo se otputio Chato? Reci mi istinu, djevojko!

U njegovom glasu osjećala se prisilna mirnoća. Zapravo je njegov glas odavao da je na kraju strpljenja.

Nancy Clum je bila dovoljno bistra da to odmah shvati.

— U El Aquilu je došao Johnny Burnett — odgovorila je. — Prepoznao me je. Ako su vas točno obavijestili o onome što se dogodilo u Abilenu, gospodine, onda znate kakvu je ulogu u tome svemu imao Johnny Burnett. Ukratko, on je bio taj kojemu sam ja preotela novac, nakon što su mu kradljivci stoke povjerili ček. Pogriješio je što je u mene imao povjerenja... Pronašao me je na kraju mog puta, u El Aquili. Prepoznao me je. Rekla sam to Chatu. On me je umirio, govoreći neka ne brinem. A onda je odjahao.

Starac je klimnuo glavom.

— Tražimo ga posvuda — promrmljao je. — A taj Johnny Burnett — izgleda li on ovako...

Opisao me je točno. Ni jedan čovjek na svijetu ne bi točnije dao moj opis. Čak je i moju visinu i težinu posodio gotovo u vlas, kao da me je izmjerio i izvagao. Na kraju reče:

— On izgleda kao muškarac, kao pravi muškarac.

— To je on — odgovori ona brzo.

Stari je opet povukao nekoliko dimova a onda je stao hodati gore-dolje po trijemu. Tren kasnije zaustavi se nasred prostorije.

— Dat ću ga objesiti — progovori. — Brzo ćemo ga uhvatiti. I tako će i njegova zadesiti ista sudbina kao i njegove drugove koji su mu pretkraj postali neprijateljima, jer su mislili da ih je prevario. Recite mi još kako se osjeća žena kad uspije prevariti muškarca? Je li to veliki trijumf?

Nije mu odgovorila.

Ali to nije bilo potrebno.

Jer, ja sam se pojavio.

XIV

Opazili su me tek kad sam sišao niza stube i stao ispod velikog svijećnjaka napravljenog od kotača kola. Na njemu je gorjelo šest svjetiljki na ulje. Sve je to visilo s jedne čvrste grede na četiri rukom kovana lanca.

Old Man Mallagan šutke me je promatrao.

Nancy Clum je sa zakašnjenjem uzviknula:

— To je on!

Ja sam potvrdio.

— Da, ja sam to.

— Uzmi konja i brzo bježi odavde, Johnny Burnett — reče Old Man Mallagan. — Ne želim da se sukobimo zbog ove kradljivice. Ili ti progoniš moje sinove?

— Ne, ja nisam njih slijedio — odgovorio sam. — Zapravo sam došao ova-mo zbog Adama Tilgmana i njegovih razbojnika. Oni su me prebili nasmrt i opljačkali mi sav moj novac — samo zato što me ljepotica prevarila. Adam Tilgman bio je moj stari ratni drug i zato je imao nelakvo pravo da mu pomognem. A iz toga se izrodilo zlo.

On se složi.

— Ja sam ih udesio — reče starac. — Nema ih više. Možeš odjahati u miru. Dat ću ti i novac koji smo im našli u džepovima. To je zacijelo tvoj novac.

— Prekasno — rekoš gorko. — Prekasno, gospodine Mallaganu. Znajte i to da je ova ovdje podjarila Chata na mene. Ona se mene bojala toliko da je poslala Chata za mnom da me ubije. On je došao do Sheymakerova mlina. Ja sam tamo upravo bio pokopao čet-

voricu obješenih. On se pojavio i izazvao me na dvoboj. Prvi je potegnuo.

Starac je buljio u mene kao da sve to ne može vjerovati. Promatrao me s nevjericom, pa iako je bio čvrst čovjek koji se kao od šale polgrava sa životima drugih ljudi, sada je bio gadno pogoden.

Drhtao je.

— Kako je Chato? — pitao je. — Je li samo ranjen ili...

Odahnuo sam glavom.

— On nije prestajao pucati — rekao sam. — Nekoliko me je puta pokušavao ubiti. Nije htio odustati. Razumijete li?

O da, shvatio je.

I više ništa nije rekao, baš ništa.

Pošao je prema kutu uz kamin. Tamo su u staklu stajale spremne puške.

Uzeo je dvocjevku.

Rekao sam:

— Ne činite to, Mallagane!

Ali on me uopće nije čuo.

Jednim pokretom zgrabio je pušku, te istodobno napeo oba oroza.

Ja sam izvadio revolver.

Ali on nije dvocjevku uperio u mene nego u Nancy Clum. Odmah je opalio. Ali okinuo je samo iz jedne cijevi sačmarice. Pogodio je Nancy. Uništio ju je na najokrutniji način.

Zatim je ponovno podigao pušku i ja sam znao da sada mene gađa. Bio je izvan sebe. Znao je da se izlaže opasnosti, jer sam ja imao dovoljno vremena da izvadim revolver. Ali on se htio osvetiti. Možda je dobro znao da bih ja mogao pobijediti njegove sinove ako njemu ne uspije da me uništi. Borio se, dakle, za oba svoja sina i bio je spreman umrijeti.

Ja sam se još uvijek skanjivao. Protivio sam se tome da pucam u ludaka. Jer, na neki način, on je doista bio lud.

Opalio sam djelić sekunde prekasno i zato me je zapalo nešto sačme. Većina me je mimoišla. Dosegnu me samo rub tog olovnog oblaka. Ipak sam zaradio tri ili četiri rane.

Osjećao sam paklenu bol. Ali me je napustio prvi strah. Znao sam da od tih par zrna sačme ne mogu umrijeti. Potekla mi je krv. A ja sam u zadnje vrijeme izgubio i previše krvi.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

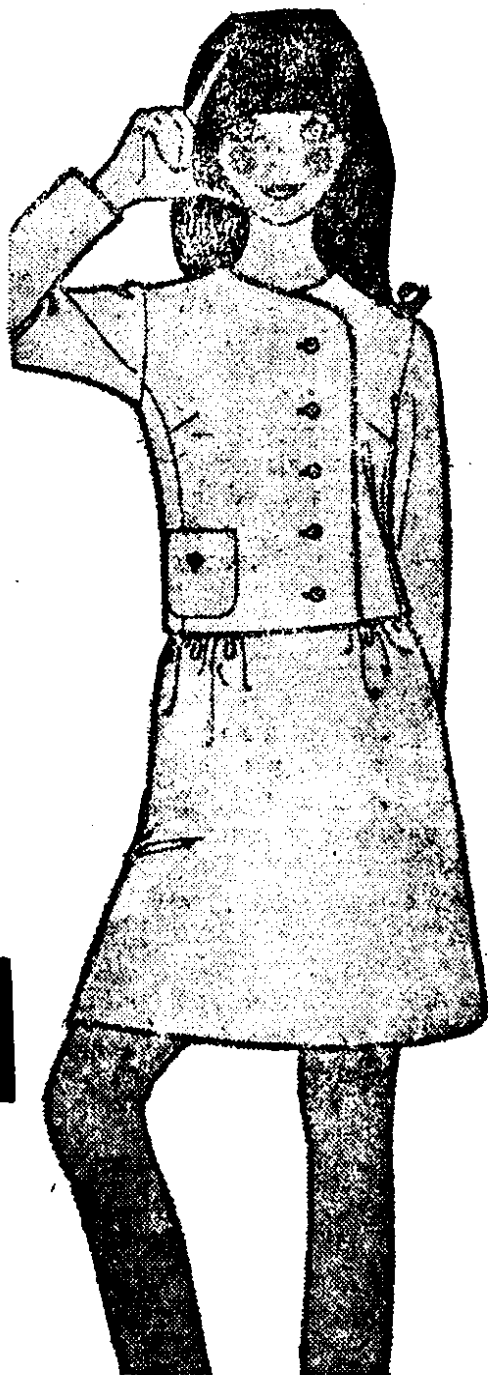
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

Old Man Mallagana sam pogodio jednim jedinim hicem. Pao je na koljena i izdahnuo klečeći kao i njegov sin Chato.

Osluškiavao sam. Letimično sam pogledao i Nancy Clum. Bez obzira na sve, bilo je strašno vidjeti ovu ženu kako umire. Bila je na svoj način strašna, ali je bila i lijepa i svirala glasovir prirodnom obdarenošću. Da je živjela na Istoku, vjerojatno bi nastupala u koncertnim dvoranama. Sada je platila glavom za svoje grijehe. Starac ju je dobro pogodio. On ju je vjerojatno smatrao odgovornom za sve što se dogodilo i što se još moglo dogoditi.

Već sam čuo odozgo krikove i dozi-vanja.

Palo mi je na pamet da su Brian i Jeff Mallagan vjerojatno negdje u kući. Ali sada će svi doći ovamo.

Neka debela žena pomolila je glavu kroza pokrajnja vrata, pogledala nas i počela vrištati kao luda.

Nisam smio ostati ovdje. Valjalo je kидати.

Potrčao sam preko verande, a rane su me vraški pekile.

Vani je bilo tiho.

Zanimemila je galama fieste. Znači da su čuli pucnjeve i sada su osluškivali da im pronađu povod. Vidio sam neke kako mi se trkom približavaju.

Požurio sam osjećajući sve žešće bol novih rana. Samo da se ne upale.

Morao sam se hitno dočepati svoga konja.

Znao sam da će odmah za mnom u potjeru.

— 0 —

Bio sam projahao otprilike jednu milju, a onda sam se zaustavio na nekoj uzvisini da se u svijetloj i jasnoj noći obazrem.

Da, vidio sam ih kako dolaze. Bilo ih je više od deset, a mogao sam biti siguran da ih predvode braća Mallagan — Jeff i Brian. Tako jako više nisu bili bolesni, a i da jesu, zaboravili bi svaku bolest kad se radi o osveti. Ja sam ubio njihova oca. Kralj je mrtav. Njegovi sinovi moraju ga osvetiti.

Progonili su me kao što čopor vukova progoni zeca.

Jedino, ja nisam bio zec! Ja sam se znao boriti za svoj život. Nisam ni

pomišljao na to da pobjegnem. Moj konj nije bio odmoren.

Moje tragove su mogli razabrati i u zraku. Bila je to prašina koja se podizala za mojim konjem.

Kad sam između stabala pamuka ujahao u gotovo suhi potok, zastao sam i sišao s konja. Držao sam se za desnu stranu. Bolovi su postajali sve jači. A krv je tekla kao da ne kani prestati.

Morao sam nešto poduzeti i boriti se za svoj život. Sam bijeg me ne bi spasio.

Napeo sam uže svog lasa između drveća, upravo na mjestu gdje krošnje stabala prave najveću sjenu.

Kad sam sve obavio, prešao sam na drugu stranu potoka i zaustavio se ispod drveća.

Nisam dugo čekao. Uskoro se pojavio čopor, cijeli grozd sastavljen od crnih sjena. Jahali su nevjerojatno brzo. Ranjen kao što sam bio, nikako ne bih mogao tako brzo jahati. Ispuštali su divlje krikove da još brže potjeraju svoje konje. Obuzela ih je groznica lova.

A onda su prvi jahači stigli do nape-tog lasa. Odletjeli su s konja kao britvom skinuti. Stvorila se krvava stiska, ljudi kovitlac.

A ja sam pucao u to klupko.

Razdaljina nije iznosila više od petnaest koraka. Nije mi ni trebalo nišani-ti. Tu isprepletenu gomilu lako je bilo pogoditi. Otprilike tako lako kao gađati metkom u vrata sjenika.

Dao sam im ono što su i zaslužili. Stenjali su, vrištali i umirali ležeći jedan preko drugog.

Sad sam znao da me više neće progoniti slijepo kako psi gone zeca. Sad će me progoniti kao vuka.

— 0 —

Što da radim?

Stići će me još prije kraja noći.

Kad sam se dočepao ceste između Nueces postaje i El Aguile, opet sam zastao.

Kad bi bar sad naišla poštanska kočija, mislio sam u sebi.

Ali nije bilo poštanske kočije.

Samo su neka klimava kola nailazila iz smjera El Aguile.

Kola!

U meni se probudila nada. Tren za-tim sam odlučio.

S. jaukom sam skočio s konja i potjerao ga. To sam učinio divlje i bijesno, jer sam htio da odjuri u divljem strahu. Bilo mi je žao životinje. Ali ja sam htio preživjeti. Zato sam konja lako ubo nožem u stražnje bedro.

Krik nalik puminom ne bi ga toliko prestrašio, a čuo bi ga i čovjek u kolima. Čuo bi ga zacijelo i kroz drndanje i klopavanje svojih kola. Osim toga prestrašile bi se i životinje koje vuku kola.

Sahario sam se u grmlje na rubu ceste i čekao.

Činilo mi je dobro što malo mirujem i što se odmaram.

Kola su dolazila sve bliže i bliže. Bila su to teška teretna kola kakva koriste farmeri kad voze na prodaju svoje proizvode.

Kotijaš je napola spavao. A možda je u El Aguili popio koju čašicu previše?

Nije mi bilo teško uvući se otraga u kola.

Unutra je ležalo brdo praznih vreća.

Uvukao sam se među njih.

— 0 —

Prevaljivali smo milje i milje puta. Ponekad bi vozač glasno zapjevao. Zatim bi se činilo da je opet zahrkao.

Polako sam izgubio osjećaj za vrijeme, i povremeno se prepuštao polusnu.

Moje su rane prestale krvariti, ali sigurno sam izgubio previše krvi. Osjećao sam se na mahove čudesno lagan i činilo mi se da lebdim.

U zoru se kola zaustaviše.

Začuo sam ženski glas. Pitao je ljutito:

— Vraćaš li se opet pijan? Čekam te sate i sate zabrinuta da te nije tko napao, a ti opet dolaziš pijan.

Čovjek je samo nešto progundao i ušao u kuću.

Sad sam znao gdje sam. Prepoznao sam glasove.

Opet sam dolutao na posjed McClusky!

Dok je Jeanin otac gundajući ulazio u kuću da tamo dokraja ispava mamurluk, obje su žene ispregle konje i ugurale kola natraške u sjenik.

Sve mi se to učinilo kao prst sudbine. Da, vjerojatno je sudbina skrojila tu križaljku. Jer, kako bi se inače moglo dogoditi da na cesti sretnem

upravo Jeanina oca?

Jean je još jednom došla u sjenik, dok je njezina majka ravno iz tora krenula u kuću. Jean je otvorila sanduk ispod vozačeva sjedala i izvukla tri paketa. Vjerojatno su u njima bile stvari koje je njezin otac kupio u gradu.

Kad je sišla s kola i okrenula se da ode, ja sam je tiho pozvao:

— Jean!

Nakon što se osvrnula i približila za nekoliko koraka, ugledala me je kako ležim.

— Johnny — rekla je — Johnny! Zar te opet nalazim u krvi? Koga si ubio? Tko je bio taj koji je tebe mogao raniti?

Klekla je uz mene.

Po njenom glasu sam osjetio da je iskreno zabrinuta. Sigurno nije cijelo to vrijeme manje mislila na mene nego ja na nju...

Sve sam joj ispričao s malo riječi.

Ona je brzo shvatila. Nisam trebao previše govoriti. Kad sam završio, neko je vrijeme mirno čučala kraj mene. A onda reče:

— Prvo se moram pobrinuti za tvoje rane.

Naglo se okrenula.

I ja sam također začuo približavanje topota konjskih kopita. Jahača je bilo više. To su mogli biti samo Mallaganovi ljudi. U međuvremenu su našli mog konja i po njegovim se tragovima vratili natrag. Možda su vidjeli i kola, dok su još vjerovali da me slijeđe?

Polako sam izvukao svoj kolt, ustao i približio se kolima da se mogu nasloniti.

Jeani sam rekao:

— Sad je bolje da me ostaviš samog.

Ona nije ništa odgovorila. A onda je naglo otišla. To me je malo razočaralo. Ali čemu sam se ja smio nadati ili što sam mogao očekivati? Da čeka uz mene da dođu Mallaganovi i da me ubiju?

Pa ipak, ona je pripadala meni, kao što žena pripada samo jednom muškarcu.

Čutao sam svoj jad.

A tada su jahači stigli u dvorište. Više ih nije bilo mnogo. Odjeknuše glasovi — također i ženski glasovi.

Tada začuh krik:

— Hej, jesi li unutra? Hoćeš li izići mi černo mi razvaliti sjenik? Ležiš li još u kolima?

Znao sam da ne bi ušli u sjenik. Ne, taj čopor bi me osušio u dimu vatre.

Cuo sam kako neki od jahača opkoljavaju sjenik. Sve je bilo tako jednostavno. Oni su me uhvatili i sad me imaju: čovjeka koji mora stradati, a još jedino što može učiniti jest da strada boreći se.

Razumljivo da sam izašao iz sjenika. No vidio sam samo Jeffa Mallagana. Svi ostali jahači su se udaljili. On je sam čekao na mene. To je u redu, morao je to uraditi, jer je bio jedan od Mallagana. Mora sada pred svima pokazati kako Mallagani kažnjavaju svoje neprijatelje. Morao je osvetiti svog oca. Chato je također mrtav, ali on to vjerojatno još ne zna.

Rekao sam:

— Gdje je tvoj brat Brian?

— Njega si udesio tamo kod potoka kad je naletio na tvoje laso. Ali sad si ti na redu. — Rekao je to muklo i bijesno.

Ali ja sam mu brzo doviknuo:

— Stani, Jeffu Mallaganu! Stani! Samo trenutak. Dopusti da ti kažem da si ti zadnji živi Mallagan, jer je već i Chato okušao svoju sreću. Neka ostane tako, Jeffu Mallaganu, neka ostane tako!

Vidio sam kako iza njega Jean izlazi iz kuće.

Zbog toga je ona otišla. Nije mene napustila, nego je otišla po oružje!

Jeff Mallagan na trenutak spusti glavu. Znao sam da ga je pogodila vijest o bratovljevoj smrti. Stenjao je.

— Gotovo je s Mallaganima — rekao.

— Ali ti možeš preživjeti, Jeffu.

On potegne oružje bez ijedne riječi, bez ijednog znaka. Potegnua je vrlo

brzo, dok sam ja, izvlačeći vlastiti kolt, i sam osjetio koliko sam polagan. Oslabio me gubitak krvi. Osjećao sam kako mi se vrti u glavi.

Povukao je brže. Glatko me je mogao ubiti. Njegovo tane me je pogodilo.

A onda sam ja pucao. I pogodio sam ga bolje. To se vidjelo po tome što više nije mogao pucati. Moj mu je metak prošao kroz srce.

Čim je pao, Jean je stala vikati da je čuju svi na farmi:

— Mallagani su gotovi! Ne borite se, ljudi, ne borite se više. Za koga ćete se dalje boriti?

To sam još čuo.

Zatim sam pao kao klada.

Preostala mi je još samo nada da me Mallaganovi jahači neće ubiti na zemlji...

— 0 —

A sada, dragi čitatelji ove moje priče, znajte da me tada nisu ubili.

Trebalo mi je dobrih mjesec dana dok sam se ponovno osovio na noge.

Zajedno s Jeanom otputovao sam odmah u neki drugi kraj. Nismo htjeli ostati uz njenu obitelj.

Nekoliko godina nije nam baš išlo bogznakako.

Tražili smo zlato u Black Hillsu i ponešto ga našli. Nije ga bilo mnogo, ali ipak dovoljno da kupimo mali ranč u Nebraski. To je danas veliko imanje. Ja sam sve ovo i stigao zapisati jer sam imao vremena. Naš je sin, naime, preuzeo brigu za sve važnije poslove.

Eto, dovršio sam svoju priču. Još malo pa će me Jean pozvati da zajedno popijemo kavu na maloj verandi.

S tog mjesta pruža se prekrasan pogled na obližnje brežuljke i na našu zemlju.

Kraj!

ljetna iznenađenja vjesnikovih revija

ROMANI I STRIPOVI

Popaj – popularni junak stripa i njegovi prijatelji, novo je izdanje koje će se pojaviti na kioscima već 23. lipnja!

Sirius – biblioteka znanstvene fantastike najboljih svjetskih autora, izlazi 5. srpnja.

BIS – biblioteka izabranih stripova, na povećanom broju stranica uz nepromijenjenu cijenu i u novu ruhu!

»KVIZ« – NE ZABORAVITE!

U srijedu, 7. srpnja, na svim novinskim kioscima naći ćete jedinstveno izdanje »LJETO 76«. To je almanah zabave, odmora i rekreacije. Na 80 stranica, »LJETO 76« objavljuje skandinavske križaljke s temom Montreala i ljeta!

S »KVIZOM« NA MORE, U PLANINE, NA VIKEND!

»FOKUS«

Događaji koji su uzbudili svijet! U svakom broju, na posebnih 6 stranica ljetne razonode: zagonetna priča, križaljke, odgonetke...

»IZBOR«

Svijet sažet na 200 stranica – »Izbor« u ruci, svijet na dlanu! Turizam u svijetu i kod nas – poseban prilog u srpanjskome broju!

»TINA«

»TINA« LIST ZA MLADE – ČITAJTE »TINU« – UPOZNAJTE SEBI SLIČNE. Serija reportaža o mladima na ljetovanju, savjeti i upute kamo i kako putovati, ljetna moda i kozmetika te ostala sadržajna i grafička iznenađenja.

ČITAJTE »TINU« DA VAS BRIŽE MINUI.

»VIKEND«

Za one koji žele pravi odmor, »Vikend« je, za ova tri ljetna mjeseca, pripremio posebno izdanje na 112 stranica. Zabavite se na plaži, uz zanimljiv kviz što ste bili i kakvi ste, uz savjete kroz igru iz kineske knjige mudrosti I Čing, uz najbolji humor svijeta, uz zanimljive romane i novele, uz 40 recepata za roštilj i gradele te uz mnogo drugih ugodnih iznenađenja.

NE ZABORAVITE: REVILJA »VIKEND« – NAJJEFTINLIJI VIKEND NA SVIJETU!

Informativno-revijalna izdanja NIŠP »VJESNIK« pripremila su za ljetnu sezonu brojna iznenađenja. U trenucima odmora očekuju vas raznovrsni i zanimljivi sadržaji koji će vas informirati o događajima u zemlji i svijetu, ali i obilje zabave i razonode. U doba velikih turističkih seoba, vaša omiljena izdanja bit će vam nadohvat ruke i pomoći će vam da uspješnije provedete ljetni odmor. Želimo vas upozoriti na samo neka iznenađenja koja vas očekuju, a sve ostalo prepustit ćemo vašem »otkrivanju«!

STUDIO

»STUDIO«

»STUDIO« LJETUJE S VAMA, LJETUJE I VI S REVIJOM **»STUDIO«**. **»STUDIO«** u ljetnom ruhu: vaše olimpijsko ljeto u koloru, **»Studijeva«** priča, ekskluzivni feljtoni, **»STUDIO«** vas vodi kroz najpopularnije ljetne priredbe i događaje. **SA »STUDIJE«** NA ODMORU SVAKODNEVNO PLANIRAJTE VEČER PRED TELEVIZOROM!

START

»START«

List modernog čovjeka. U ljetnim brojevima **»STARTA«** očekuju vas brojna iznenađenja – više razonode, humora, informacija o ljetnim zbivanjima kod nas i u svijetu... **Startajte uspješno u turističku sezonu s magazinom »START«!**

SAM

»SAM«

SA »SAMOM« NIKAD NISTE SAMI – bilo da svoje ljeto provodite radeći i gradeći, ploveći ili putujući! Redakcija magazina **»SAM«** u ljetnim će mjesecima javno demonstrirati i testirati brojne proizvode. Možda ćete i vi prisustvovati nekoj od tih akcija. Na licu mjesta, ili s vašim i našim časopisom u ruci – **SA »SAMOM«** SE UVJEK ZNA VIŠE!

arena

»ARENA«

»Arenina« akcija **»LJETO 78«**: kako jeftino i ugodno ljetovati na Jadranskom moru, u kućnoj radinosti i u auto-kampovima? **»Arena«** i ove godine traži najboljeg turističkog radnika i najbolje turističko mjesto.

Na stranicama vašeg lista uvijek nove i korisne rubrike: razbi-briga na ljetovanju može vam donijeti 1000 novih dinara! Ako se pronadete u krugu na fotografijama s utakmica našega nogometnog prvenstva, bit ćete gosti **»ARENE«** na finalnoj utakmici prvenstva Evrope u nogometu! Ako ste štediša i ako kupujete **»ARENU«**, možete dobiti na poklon štednu knjižicu s tisuću novih dinara pologa!

»ARENA« – VAŠ OBITELJSKI LIST

Svijet

»SVIJET« – jugoslavenska ženska revija Zagreb

Vaš pomoćnik, savjetnik, vaša razonoda

»SVIJET«, jugoslavenska ženska revija Zagreb

U trenucima odmora i zabave – ne propustite reviju **»SVIJET«**. **»SVIJET«** kupuje ona, a čitaju svi!

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

106. Robert Ullman: KOLORADO KID
107. Bill Fargo: OTMJENI PLJACKAŠI
108. Matt Chisholm: CRNI KAUBOI
109. Frederick H. Christian: DOUSNIK
110. U. H. Wilken: GROBAR JOE
111. Louis L'Amour: OPASAN PUT
112. G. F. Unger: UNAJMLJENI REVOLVERAŠ
113. Frederick H. Christian: SUDDEN U ŠKRIPCU
114. Lee Floren: REVOLVERI IMAJU RIJEČ
115. F. G. Unger: UMRIJETI ZA VIRGINIJU
116. Matt Chisholm: KRVAVA OKLADA
117. Marshall Grover: TREĆA PLJACKA
118. J. T. Edson: VRIJEME OBRACUNA
119. U. H. Wilken: NA ZMIJSKOJ RIJEČI
120. J. H. Edson: U SUSRET BORBI
121. Matt Chisholm: TRAGOVI BARUTA
122. Scott F. Scott: NESTALA KOČIJA
123. Louis L'Amour: NEUSTRAŠIVI BORAC
124. H. S. Sharon: TVRDOGLAVI ŠERIF
125. Jonny Pegg: BEZIMENI BORAC
126. L. L. Foreman: GRINGO
127. G. F. Unger: KILRAINOVA BORBA
128. Frederick H. Christian: SUDDEN ISTRAZITELJ
129. Matt Chisholm: MCALLISTER U POGIBELJI
130. Louis L'Amour: OBRACUN KOD ŽUTOG BRDA
131. G. F. Unger: TRAG VODI U PAKAO
133. Louis L'Amour: USAMLJENI
134. G. F. Unger: BIJEK IZ STUPICE
135. Thorne Douglas: TKO DA VIŠE
136. Louis L'Amour: SREBRNI KANJON
137. Frank Gruber: JAHACI ZORE
138. Louis L'Amour: CONAGHER
139. G. F. Unger: TEKSASKI SILNIK
140. Louis L'Amour: UZARENA BRDA
141. G. F. Unger: ODMETNIK
142. Robert Ullman: SMRT PROKLETNICIMA
143. Louis L'Amour: ZACARANI KRUG
144. H. S. Sharon: SIN OCAJNIKA
145. Louis L'Amour: ŽIVOT ZA ZLATO
146. Rey Haves: GRINGOSI UMIRU U CIZMAMA
147. Louis L'Amour: STAZA KIOWA
148. H. S. Sharon: USAMLJENI OSVETNIK
149. Louis L'Amour: KILRONE
150. Frederick H. Christian: SUDDEN VRAĆA UDARAC
151. H. S. Sharon: PRERIJSKI VUCI
152. Matt Chisholm: BORBA ZA ŽIVOT
153. G. F. Unger: CRNE SJENE

U PRIPREMI:

154. Matt Chisholm: POTJERA KROZ PUSTINJU

Tražite za svoj odmor

1
Nedjelja

2
Ponedjeljak

TRAG - krimi roman
GORDANA - Zagorskim roman

3
Utorak

Život - ljubavni roman

4
Srijeda

ALAN FORD POPAJ
TOM I JERRY svakih 14 dana
BIS CRITANI

5
Četvrtak

"SERIUS" 5. u mjesecu
BIBLIOTEKA ZNANSTVENE FANTASTIKE

6
Petak

LASO - western roman

7
Subota

Timothy Thatcher 25. u mjesecu

kod prodavača novina